

Официален вестник на Европейския съюз

L 172

Издание
на български език

Законодателство

Година 64
17 май 2021 г.

Съдържание

I Законодателни актове

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) 2021/782 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт ⁽¹⁾ 1
- ★ Регламент (ЕС) 2021/783 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година за създаване на Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1293/2013 ⁽¹⁾ 53
- ★ Регламент (ЕС) 2021/784 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година относно справянето с разпространението на терористично съдържание онлайн ⁽¹⁾ 79
- ★ Регламент (ЕС) 2021/785 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година за създаване на програма на Съюза за борба с измамите и за изменение на Регламент (ЕС) № 250/2014 110

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП.

BG

Актовете, чиито заглавия се отпечатват със светъл шрифт, са актове по текущо управление на селскостопанската политика и имат кратък срок на действие.

Заглавията на всички останали актове се отпечатват с получер шрифт и се предшества от звездичка.

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/782 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 29 април 2021 година

относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт

(преработен текст)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 91, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ трябва да претърпи няколко изменения, за да се осигури по-добра защита на пътниците и да се насърчи по-активното използване на железопътен транспорт, при надлежно отчитане по-специално на членове 11, 12 и 14 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Предвид тези изменения и с оглед постигане на яснота Регламент (ЕО) № 1371/2007 следва съответно да бъде преработен.

⁽¹⁾ ОВ С 197, 8.6.2018 г., стр. 66.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 15 ноември 2018 г. [(ОВ С 363, 28.10.2020 г., стр. 296) и позиция на Съвета на първо четене от 25 януари 2021 г. (ОВ С 68, 26.2.2021 г., стр. 1)]. Позиция на Европейския парламент от 29 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 14).

- (2) В рамките на общата транспортна политика е важно да се гарантират правата на ползватели на пътниците, използващи железопътен транспорт, и да се подобрят качеството и ефективността на услугите за железопътен превоз на пътници с оглед подпомагане увеличаването на дела на железопътния транспорт спрямо другите видове транспорт.
- (3) Въпреки постигнатия значителен напредък в защитата на потребителите в Съюза, е необходимо да се внесат допълнителни подобрения в защитата на правата на пътниците, използващи железопътен транспорт.
- (4) По-конкретно, тъй като пътникът, използващ железопътен транспорт, е по-слабата страна по договора за превоз, правата на пътниците следва да бъдат гарантирани.
- (5) Предоставянето на същите права на пътниците, използващи железопътен транспорт за международни и за вътрешни пътувания, има за цел да повиши равнището на защита на потребителите в Съюза, да осигури еднакви условия на конкуренция за железопътните предприятия и да гарантира еднакво равнище на права за пътниците. Пътниците следва да получават възможно най-точна информация за своите права. Тъй като някои съвременни формати на билетите не позволяват физическо отпечатване на информация върху тях, следва да бъде възможно изискваната от настоящия регламент информация да бъде предоставяна по друг начин.
- (6) Железопътните услуги, предлагани единствено с историческа или туристическа цел, обикновено не обслужват обичайните транспортни потребности. Подобни услуги обикновено са изолирани от останалата железопътна система на Съюза и използват технология, която може да ограничи достъпа до тях. С изключение на някои разпоредби, които следва да се прилагат за всички услуги за железопътен превоз на пътници навсякъде в Съюза, държавите членки следва да могат да допускат изключения от прилагането на разпоредбите на настоящия регламент за железопътни услуги, предлагани единствено с историческа или туристическа цел.
- (7) Градските, крайградските и регионалните услуги за железопътен превоз на пътници се различават по своя характер от услугите за железопътен превоз на пътници на далечни разстояния. Поради това държавите членки следва да могат да допускат изключения за подобни услуги по отношение на прилагането на някои разпоредби от настоящия регламент относно правата на пътниците. Подобни изключения обаче не следва да се прилагат за основните правила, по-специално за разпоредбите, свързани с недискриминационни условия на договорите за превоз, за правото на закупуване на билети за пътуване с влак без неоправдани трудности, за отговорността на железопътните предприятия по отношение на пътниците и техния багаж, за изискването за подходяща застраховка на железопътните предприятия и изискването тези предприятия да предприемат подходящи мерки за гарантиране на личната сигурност на пътниците в гарите и във влаковете. Регионалните услуги са по-тясно интегрирани в останалата железопътна система на Съюза и съответните пътувания са по-дълги. Възможните изключения за регионалните услуги за железопътен превоз на пътници следва съответно да бъдат още по-ограничени. По отношение на регионалните услуги за железопътен превоз на пътници, изключенията от прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, които улесняват използването на железопътни услуги от лица с увреждания или лица с намалена подвижност, следва да бъдат напълно премахнати, както и не следва да се допускат изключения от прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, които насърчават използването на велосипеди. Освен това възможността за освобождаване на регионалните услуги от някои задължения, свързани с предоставянето на директни билети и пренасочването, следва да бъде ограничена във времето.
- (8) Една от целите на настоящия регламент е да подобри услугите за железопътен превоз на пътници в Съюза. Затова държавите членки следва да могат да допускат изключения за услуги в области, в които значителна част от услугата се извършва извън Съюза.
- (9) Освен това, за да се даде възможност за плавен преход от рамката, установена съгласно Регламент (ЕО) № 1371/2007, към рамката на настоящия регламент, приетите по-рано национални изключения следва да бъдат постепенно премахнати, за да се гарантират необходимите правна сигурност и приемственост. Държавите членки, които понастоящем са допуснали изключения съгласно член 2, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1371/2007, следва да имат право да освобождават вътрешни услуги за железопътен превоз на пътници от прилагането единствено на онези разпоредби от настоящия регламент, които изискват значително приспособяване, и във всеки случай само за

ограничен период от време. Наред с това държавите членки следва да могат, в рамките на преходен период, да предоставят освобождаване от задължението за предоставяне на информация за трафика и пътуването между превозвачите, но само когато е технически неосъществимо за управителя на инфраструктура да предостави в реално време информация на всички железопътни предприятия, продавачи на билети, туроператори или управители на гари. Оценка на техническата осъществимост следва да се извършва най-малко на всеки две години.

- (10) Държавите членки следва да информират Комисията, когато допускат изключения от прилагането на някои разпоредби на настоящия регламент по отношение на услугите за железопътен превоз на пътници. Когато предоставят тази информация, държавите членки следва да изложат основанията за допускане на изключенията и предприетите или предвидените мерки за спазване на задълженията по настоящия регламент при изтичане на срока на съответните изключения.
- (11) Когато за една гара отговарят няколко управители на гари, държавите членки следва да имат възможност да определят органа, натоварен с отговорностите по настоящия регламент.
- (12) Достъпът до информация за пътуването в реално време, включително до информация за тарифите, прави железопътния транспорт по-достъпен за нови клиенти и им предоставя по-широк набор от възможности за пътуване и тарифи, от които да избират. Железопътните предприятия следва да предоставят на други железопътни предприятия, продавачи на билети и туроператори, които продават техните услуги, достъп до такава информация за пътуването и да им дадат възможност да правят и отменят резервации, с цел да се улесни пътуването с железопътен транспорт. Управителите на инфраструктура следва да разпространяват в реално време данни за пристигането и заминаването на влаковете до железопътните предприятия и управителите на гари, както и до продавачите на билети и туроператорите, с цел да се улесни пътуването с железопътен транспорт.
- (13) По-подробни изисквания относно предоставянето на информация за пътуването са изложени в техническите спецификации за оперативна съвместимост, посочени в Регламент (ЕС) № 454/2011 на Комисията ⁽⁴⁾.
- (14) Укрепването на правата на пътниците, използващи железопътен транспорт, следва да става на базата на съществуващите международноправни норми, съдържащи се в допълнение А — Единни правила за Договора за международен железопътен превоз на пътници (CIV) — към Конвенцията за международни железопътни превози (COTIF) от 9 май 1980 г., изменени с Протокола за изменение на Конвенцията за международни железопътни превози от 3 юни 1999 г. (Протокол от 1999 г.). Желателно е обаче обхвата на настоящия регламент да се разшири и да се защитят пътниците несамо по международните, но и по вътрешните линии. На 23 февруари 2013 г. Съюзът се присъедини към COTIF.
- (15) Държавите членки следва да забранят дискриминацията въз основа на гражданството на пътника или мястото на установяване в рамките на Съюза на железопътното предприятие, продавача на билети или туроператора. Не следва обаче да се забраняват социални тарифи и насърчаването на по-широкото използване на публичния транспорт, при условие че такива мерки са пропорционални и не зависят от гражданството на засегнатия пътник. Железопътните предприятия, продавачите на билети и туроператорите могат свободно да определят своите търговски практики, включително използването на специални предложения и популяризирането на някои канали за продажба. Предвид развитието на онлайн платформи за продажба на пътнически билети държавите членки следва да обърнат специално внимание на това да се гарантира недопускането на дискриминация при осъществяването на достъп до онлайн интерфейси или закупуване на билети. Освен това, независимо от начина на закупуване на определен вид билет, нивото на защита на пътника следва да бъде едно и също.
- (16) Растящата популярност в целия Съюз на придвижването с велосипед има последици за общата мобилност и за туризма. Увеличеният дял както на железопътния транспорт, така и на придвижването с велосипед в разпределението на видовете транспорт намалява въздействието на транспорта върху околната среда. Поради това железопътните предприятия следва да улесняват в максималната възможна степен комбинирането на пътувания с велосипед и с влак. По-специално, при придобиването на нов или значителното модернизиране на съществуващ подвижен състав, те следва да осигурят достатъчен брой места за превоз на велосипеди, освен когато придобиването или модернизирането засягат вагон-ресторанти, спални вагони или кушет-вагони. За да се избегне отрицателно въздействие върху показателите за безопасност на съществуващия подвижен състав, това задължение следва да се прилага само в случаи на значително модернизиране, изискващо ново разрешение за пускане на пазара на превозно средство.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 454/2011 на Комисията от 5 май 2011 г. относно техническата спецификация за оперативна съвместимост на подсистемата „Телематични приложения за пътнически услуги“ на трансевропейската железопътна система (ОВ L 123, 12.5.2011 г., стр. 11).

- (17) Достатъчният брой места за превоз на велосипеди за дадена влакова композиция следва да се определи, като се вземе предвид размерът на влаковата композиция, видът услуга и търсенето на превоз на велосипеди. Железопътните предприятия следва да имат възможност, след консултация с обществеността, да изготвят планове, в които да бъде определен конкретен брой места за превоз на велосипеди за предоставяните от тях услуги. Когато железопътните предприятия изберат да не изготвят планове, следва да се прилага нормативно установен брой. Посоченият нормативно установен брой следва също да служи като ориентир за железопътните предприятия при изготвянето на техните планове. Брой места, който е под нормативно установения, следва да се счита за подходящ само когато той е оправдан от особени обстоятелства, като например извършването на железопътни услуги през зимата, когато очевидно търсенето на превоз на велосипеди липсва или е слабо. Освен това в някои държави членки търсенето на превоз на велосипеди е особено високо за определени видове услуги. Поради тази причина държавите членки следва да имат възможността да определят минималния достатъчен брой места за превоз на велосипеди за определени видове услуги. Този брой места следва да има преглед пред конкретния брой места, предвиден в планове на железопътните предприятия. Това не следва да възпрепятства свободното движение на железопътния подвижен състав в рамките на Съюза. Пътниците следва да бъдат информирани за наличните места за велосипеди.
- (18) Правата и задълженията по отношение на превоза във влак на велосипеди следва да се прилагат за велосипеди, които са в управляемо състояние преди и след пътуването с железопътен превоз. Когато е приложимо, превозът на велосипеди в опакован вид и в пътен багаж попада в обхвата на разпоредбите на настоящия регламент, отнасящи се до багажа.
- (19) Правата на пътниците, използващи железопътни услуги, включват получаването на информация относно услугата както преди, така и по време на пътуването. Железопътните предприятия, продавачите на билети и туроператорите следва да предоставят обща информация за железопътната услуга преди пътуването. Посочената информация следва да се предоставя в достъпни формати за лица с увреждания или лица с намалена подвижност. Железопътните предприятия и по възможност продавачите на билети и туроператорите следва да предоставят на пътниците по време на пътуването допълнителна информация, изисквана от настоящия регламент. Когато управител на гара разполага с такава информация, той също следва да предостави информацията на пътниците.
- (20) Размерът на продавачите на билети варира значително от микропредприятия до големи предприятия, като някои от продавачите на билети предлагат услугите си единствено офлайн или единствено онлайн. Поради тази причина задължението за предоставяне на информация за пътуването на пътниците следва да бъде пропорционално на различните размери, и поради тази причина, различния капацитет на продавачите на билети.
- (21) Настоящият регламент не следва да попречи на железопътните предприятия, туроператорите или продавачите на билети да предлагат на пътниците по-благоприятни от предвидените в него условия. Въпреки това настоящият регламент не следва да води до обвързване на железопътно предприятие с по-благоприятни договорни условия, предлагани от туроператор или продавач на билети, освен ако е предвидено друго в споразумение между железопътното предприятие и туроператора или продавача на билети.
- (22) Директните билети дават на пътниците възможност да пътуват без прекъсвания, поради което следва да се положат всички разумни усилия за предлагането на такива билети за услуги на далечни разстояния, градски, крайградски и регионални услуги за железопътен превоз на пътници, както международни, така и вътрешни, включително услуги за железопътен превоз на пътници, които не попадат в обхвата на настоящия регламент. С цел определяне на общото закъснение, подлежащо на обезщетение, следва да е възможно да бъдат изключени периоди на закъснение, настъпили по време на частите от пътуването, свързани с железопътни услуги, които не попадат в обхвата на настоящия регламент.
- (23) По отношение на услугите, извършвани от едно и също железопътно предприятие, прехвърлянето на пътниците, използващи железопътен транспорт, от един вид услуга на друг, следва да бъде улеснено чрез въвеждането на задължение за предоставяне на директни билети, тъй като не са необходими търговски споразумения между железопътните предприятия. Изискването за предоставяне на директни билети следва да се прилага и по отношение на услугите, извършвани от железопътни предприятия със същия собственик или които са изцяло притежавани дъщерни дружества на едно от железопътните предприятия, предоставящи включени в пътуването железопътни услуги. Железопътното предприятие следва да има възможност да посочи на директния билет времето на заминаване за всяка железопътна услуга, включително за регионалните услуги, за които е валиден директният билет.

- (24) Пътниците следва да бъдат ясно информирани дали билети, продадени от железопътно предприятие в рамките на една търговска сделка, представляват директен билет. Когато пътниците не са информирани правилно, железопътното предприятие следва да носи отговорност, както в случаите когато става дума за директни билети.
- (25) Следва да се насърчава предлагането на директни билети. Точната информация относно железопътната услуга обаче е от съществено значение и когато пътниците купуват билети от продавач на билети или от туроператор. Когато продавачите на билети или туроператорите продават отделни билети като пакет, те следва ясно да информират пътника, че тези билети не предлагат същото равнище на защита като директните билети и че тези билети не са били издадени като директни билети от железопътното предприятие или железопътните предприятия, предоставящи услугата. Когато продавачите на билети или туроператорите не спазят това изискване, тяхната отговорност следва да надхвърли рамките на възстановяването на заплатената за билетите сума.
- (26) При предлагането на директни билети е важно железопътните предприятия да вземат предвид реалистичното и приложимо минимално време за връзки, когато е резервирано първоначално, както и всички имащи отношение фактори като размера и местоположението на съответните гари и перони.
- (27) Предвид Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на хората с увреждания и с цел да се предоставят на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност възможности за пътуване с влак, сравними с тези на останалите граждани, следва да бъдат установени правила за недопускане на дискриминация и за оказване на помощ по време на пътуването им. Лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност имат същите права на свободно движение и недискриминация като останалите граждани. Специално внимание следва да се обърне, наред с другото, на предоставянето на информация на лица с увреждания и лица с намалена подвижност относно достъпността на железопътните услуги, условията за достъп до подвижния състав и до различните съоръжения във влака. С цел на пътниците с увредени сетива да се предостави най-добра информация за закъснения, следва да се използват подходящи зрителни и аудиосистеми. На лицата с увреждания следва да се даде възможност да закупят билети във влака без допълнително таксуване, когато липсва достъпен начин за закупуване на билет преди качването във влака. Следва обаче да се предвиди възможност за ограничаване на това право при обстоятелства, свързани със сигурността или с изискване за резервация. Персоналът следва да е подходящо обучен, за да отговаря на нуждите на лица с увреждания и лица с намалена подвижност, по-специално когато оказва помощ. За да се гарантират равни условия за пътуване, на такива лица следва да се предоставя помощ на гарите и във влака, или при липса на обучен помощен персонал във влака или на гарата, следва да се предприемат всички разумни усилия, за да се осигури достъп до железопътно пътуване.
- (28) Железопътните предприятия и управителите на гари следва да си сътрудничат активно с организациите, представляващи хората с увреждания, за да се подобри качеството на достъпност на транспортните услуги.
- (29) За да се улесни достъпът до железопътни услуги за железопътен превоз на пътници за лица с увреждания и лица с намалена подвижност държавите членки следва да имат възможност да изискват от железопътните предприятия и управителите на гари да създадат единни звена за контакт, които да координират информацията и съдействието.
- (30) За да се гарантира предоставянето на помощ на лица с увреждания и лица с намалена подвижност, по практически причини е необходимо железопътното предприятие, управителят на гара, продавачът на билети или туроператорът да бъдат уведомени предварително за нуждата от помощ. Въпреки че в настоящия регламент се предвижда единен максимален срок за такива предварителни уведомления, доброволните договорености, предвиждащи по-кратки срокове са от полза, когато водят до подобряване на подвижността на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност. За да се гарантира възможно най-широко разпространение на информацията относно такива съкратени срокове, е важно Комисията да включи в своя доклад относно прилагането и резултатите на настоящия регламент информация за изготвянето на договорености за съкратени срокове за предварително уведомяване и свързаното с това разпространение на информация.

- (31) Железопътните предприятия и управителите на гари следва да вземат предвид нуждите на лицата с увреждания или лицата с намалена подвижност, като спазват Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ и Регламент (ЕС) № 1300/2014 на Комисията ⁽⁶⁾. Когато в настоящия регламент се съдържа позоваване на разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/882, тези разпоредби следва да се прилагат от държавите членки от 28 юни 2025 г. и в съответствие с преходните мерки, предвидени в член 32 от посочената директива. По отношение на услугите за железопътен превоз на пътници обхватът на тези разпоредби е определен в член 2, параграф 2, буква в) от посочената директива.
- (32) Някои животни са обучени да помагат на лица с увреждания да постигнат самостоятелна подвижност. За постигането на такава подвижност е изключително важно животните да могат да се качват във влаковете. В настоящия регламент се предвиждат общи права и задължения по отношение на кучетата водачи. Държавите членки обаче следва да имат възможността да провеждат изпитвания с използването на други животни, подпомагащи подвижността, и да ги допускат във влаковете в рамките на вътрешните железопътни услуги. Важно е Комисията да наблюдава последните развития по този въпрос с оглед бъдещата работа във връзка с животните, подпомагащи подвижността.
- (33) Желателно е с настоящия регламент да се създаде система за обезщетение на пътниците в случай на закъснение, включително в случаи, когато закъснението е причинено от отмяна на услуга или пропуснатата връзка. В случай на закъснение на услугата за железопътен превоз на пътници, железопътното предприятие следва да изплати на пътниците обезщетение въз основа на процент от цената на билета.
- (34) Железопътните предприятия следва да бъдат задължени да сключат застраховка или да разполагат с подходящи гаранции относно тяхната отговорност спрямо пътниците в случай на транспортно произшествие.
- (35) Засилените права на обезщетение и помощ в случай на закъснение, пропуснатата връзка или отменяне на услуга следва да доведат до по-добро насърчаване на пазара на железопътния превоз на пътници в полза на пътниците.
- (36) В случай на закъснение на пътниците следва да се предоставят варианти за продължаване или пренасочване на пътуването при сравними условия на превоз. В такъв случай следва да се вземат предвид нуждите на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност.
- (37) Железопътното предприятие не следва обаче да бъде задължено да плати обезщетение, ако може да докаже, че закъснението е било причинено от извънредни обстоятелства като екстремни метеорологични условия или големи природни бедствия, застрашаващи безопасното извършване на услугата. Всеки такъв случай следва да има характера на изключително природно бедствие за разлика от нормалните сезонни метеорологични условия, като например есенни бури или редовно случващи се наводнения в градове, причинени от приливи или снеготопене. В допълнение, железопътното предприятие не следва да бъде задължено да плати обезщетение, ако то може да докаже, че

⁽⁵⁾ Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) № 1300/2014 на Комисията от 18 ноември 2014 г. относно техническите спецификации за оперативна съвместимост, свързани с достъпността на железопътната система на Съюза за лица с увреждания и лица с намалена подвижност (ОВ L 356, 12.12.2014 г., стр. 110).

закъснението е било причинено от голяма криза в областта на общественото здравеопазване, например пандемия. Освен това, когато закъснението е причинено от пътника или от определени действия на трети страни, железопътното предприятие не следва да бъде задължено да плати обезщетение за закъснението. Железопътните предприятия следва да докажат, че те не са могли нито да предвидят, нито да избегнат тези събития, нито да предотвратят закъснението, дори при вземане на всички разумни мерки, включително превантивна поддръжка на своя подвижен състав. Стачките на персонала на железопътното предприятие и действията или бездействията на други железопътни превозвачи, използващи същата инфраструктура, управители на инфраструктура или управители на гари, не следва да оказват въздействие върху отговорността за закъснения. обстоятелствата, при които железопътните предприятия не са задължени да плащат обезщетение, следва да бъдат обективно обосновани. Когато железопътното предприятие разполага със съобщение или документ на управителя на железопътната инфраструктура, публичен орган или друг орган, независим от железопътното предприятие, в който се посочват обстоятелствата, на чиято основа железопътното предприятие разчита да бъде освободено от задължението за плащане на обезщетение, то следва да предостави тези съобщения или документи на вниманието на пътниците и по целесъобразност - на това на съответните органи.

- (38) Железопътните предприятия следва да бъдат насърчавани да опростят процедурата, по която пътниците да претендират обезщетение или възстановяване на средства. По-специално държавите членки следва да имат възможност да изискват от железопътните предприятия да приемат искания, направени чрез определени средства за комуникация, например на уебсайтове или посредством мобилни приложения, при условие че тези изисквания не са дискриминационни.
- (39) С цел да се улеснят пътниците при искане на възстановяване на разходите или обезщетение в съответствие с настоящия регламент, следва да се изготвят формуляри за такива искания, валидни в целия Съюз. Пътниците следва да имат възможност да подадат исканията си, като използват такъв формуляр.
- (40) Съвместно с управителите на инфраструктура и управителите на гари железопътните предприятия следва да изготвят планове за действие при извънредни ситуации с оглед да сведат до минимум въздействието на големи смущения, като предоставят на блокираните пътници подходяща информация и грижи.
- (41) Желателно е също така пострадалите при произшествия и лицата на тяхна издръжка да бъдат освободени от краткосрочни финансови грижи в периода непосредствено след произшествието.
- (42) В интерес на пътниците, използващи железопътен транспорт, е да бъдат взети необходимите съгласувани с публичните власти мерки за осигуряване на личната им сигурност както на гарите, така и във влаковете.
- (43) Пътниците, използващи железопътен транспорт, следва да могат да подават жалби до всяко участващо железопътно предприятие, до управителите на някои гари, или по целесъобразност до продавачите на билети и туроператорите относно съответните им отговорности във връзка с правата и задълженията, предоставени с настоящия регламент. Пътниците, използващи железопътен транспорт, следва да имат право да получат отговор в разумен срок.
- (44) С оглед на ефикасното разглеждане на жалбите железопътните предприятия и управителите на гари следва да имат право да въведат съвместни механизми за обслужване на клиентите и за разглеждане на жалбите. Информацията относно процедурите за разглеждане на жалби следва да бъде публична и леснодостъпна за всички пътници.
- (45) Настоящият регламент не следва да засяга правата на пътниците да подават жалби до национален орган или да търсят правна защита чрез националните процедури.
- (46) Железопътните предприятия и управителите на гари следва да определят, управляват и контролират стандартите за качество на услугите за железопътен превоз на пътници. Железопътните предприятия следва също да предоставят на обществеността информация за качеството на предоставяните от тях услуги.

- (47) С цел поддържане на високо равнище на защита на потребителите в железопътния транспорт от държавите членки следва да се изиска да определят национални правоприлагащи органи, които да наблюдават отблизо прилагането на настоящия регламент и да налагат спазването му на национално равнище. Тези органи следва да са в състояние да предприемат разнообразни правоприлагащи мерки. Пътниците следва да имат възможност да подават жалби до тези органи за предполагаеми нарушения на регламента. С оглед да се гарантира удовлетворително разглеждане на такива жалби, органите следва също така да си сътрудничат с националните правоприлагащи органи на други държави членки.
- (48) Държавите членки, които нямат железопътна система и нямат непосредствена перспектива за създаване на такава, биха поели непропорционална и ненужна тежест, ако спрямо тях се прилагат задълженията за приваждане в изпълнение по отношение на управителите на гари и управителите на инфраструктура, предвидени в настоящия регламент. Същото се отнася и за задълженията за приваждане в изпълнение по отношение на железопътните предприятия, докато дадена държава членка не е лицензирала нито едно железопътно предприятие. Следователно тези държави членки следва да бъдат освободени от тези задължения.
- (49) Обработването на лични данни следва да се извършва в съответствие с правото на Съюза в тази област, и по-специално с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾.
- (50) Държавите членки следва да предвидят санкции за нарушаване на настоящия регламент и да осигурят прилагането на тези санкции. Предвидените санкции, които може да включват изплащане на обезщетение на засегнатото лице, следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
- (51) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно развитието на железниците на Съюза и засилването на правата на пътниците, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (52) С цел да се гарантира високо равнище на защита на пътниците на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове, в съответствие с член 290 от ДФЕС, за изменение на приложение I по отношение на Единните правила относно CIV и за коригиране на размера на авансовото плащане в случай на смърт на пътник с оглед на промените в хармонизирания индекс на потребителските цени в ЕС. Особено важно е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ⁽⁸⁾. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (53) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁹⁾.

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (54) Настоящият регламент защита основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 21, 26, 38 и 47, отнасящи се съответно до забраната на всякаква форма на дискриминация, интеграцията на хората с увреждания, гарантирането на високо равнище на защита на потребителите и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес. Настоящият регламент трябва да се прилага от съдилищата на държавите членки при зачитане на тези права и принципи,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и цели

За да се осигури ефективна защита на пътниците и да се насърчи пътуването с железопътен транспорт, с настоящия регламент се уреждат правилата, приложими за железопътния транспорт, по отношение на следното:

- а) недопускане на дискриминация между пътниците по отношение на условията за превоз и предоставянето на билети;
- б) отговорността на железопътните предприятия и техните задължения за застраховане на пътниците и техния багаж;
- в) правата на пътниците в случай на произшествия, причинени от използването на железопътни услуги и водещи до смърт, телесна повреда, загуба или повреда на багажа им;
- г) правата на пътниците в случай на смущение, като например отмяна или закъснение, включително правото им на обезщетение;
- д) минималната и точна информация, включително за издаването на билети, която трябва да бъде предоставена в достъпен формат и своевременно на пътниците;
- е) недопускане на дискриминация спрямо лица с увреждания и лица с намалена подвижност и помощта за тях;
- ж) определянето и контрола на стандартите за качество на услугите и управлението на рисковете за личната сигурност на пътниците;
- з) разглеждането на жалби;
- и) общите правила за контрол по прилагането.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящият регламент се прилага по отношение на международни и вътрешни железопътни пътувания и услуги в целия Съюз, предоставяни от едно или повече железопътни предприятия, лицензирани в съответствие с Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и Съвета⁽¹⁰⁾.
2. Държавите членки могат да изключат от обхвата на настоящия регламент услуги, извършвани изключително с историческа или туристическа цел. Това изключение не се прилага по отношение на членове 13 и 14.

⁽¹⁰⁾ Директива 2012/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г. за създаване на единно европейско железопътно пространство текст от значение за ЕИП (ОВ L 343, 14.12.2012 г., стр. 32).

3. Изключения, допуснати в съответствие с член 2, параграфи 4 и 6 от Регламент (ЕО) № 1371/2007 преди 6 юни 2021 г., остават в сила до изтичане на срока им на действие. Изключения, допуснати в съответствие с член 2, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 1371/2007 преди 6 юни 2021 г., остават в сила до 7 юни 2023 г.

4. Преди изтичането на срока на действие на изключението, допуснато за вътрешни услуги за железопътен превоз на пътници в съответствие с член 2, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 1371/2007, държавите членки могат да допуснат изключение за вътрешните услуги за железопътен превоз на пътници от прилагането на членове 15, 17 и 19, член 20, параграф 2, букви а) и б) и член 30, параграф 2 от настоящия регламент за допълнителен период, който не надвишава пет години.

5. До 7 юни 2030 г. държавите членки могат да предвидят, че член 10 не се прилага, когато е технически неосъществимо за управителите на инфраструктура да разпространяват данни в реално време по смисъла на член 10, параграф 1 до всички железопътни предприятия, продавачи на билети, туроператори или управители на гари. Най-малко на всеки две години държавите членки оценяват повторно техническата осъществимост на разпространението на такива данни.

6. При условията на параграф 8, държавите членки могат да допускат изключение от прилагането на настоящия регламент за следните услуги:

а) градски, крайградски и регионални услуги за железопътен превоз на пътници;

б) услуги за международен железопътен превоз на пътници, значителна част от които, включително най-малко една спирка на предвидена в разписанието гара, се извършва извън Съюза.

7. Държавите членки информират Комисията за изключенията, допуснати съгласно параграфи 2, 4, 5 и 6, и представят основанията си за тези изключения.

8. Изключения, допуснати в съответствие с параграф 6, буква а), не се прилагат по отношение на членове 5, 11, 13, 14, 21, 22, 27 и 28.

Когато тези изключения са допуснати за регионални услуги за железопътен превоз на пътници, те не се прилагат и по отношение на членове 6 и 12, член 18, параграф 3 и на глава V.

Независимо от втора алинея от настоящия параграф, изключения, допуснати за регионални услуги за железопътен превоз на пътници по отношение на прилагането на член 12, параграф 1 и член 18, параграф 3, могат да се прилагат най-късно до 7 юни 2028 г.

Член 3

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „железопътно предприятие“ означава железопътно предприятие според определението в член 3, точка 1 от Директива 2012/34/ЕС;
- 2) „управител на инфраструктура“ означава управител на инфраструктура според определението в член 3, точка 2 от Директива 2012/34/ЕС;
- 3) „управител на гара“ означава организационно образувание в държава членка, на което е поверена отговорността за управлението на една или повече железопътни гари и което може да бъде и управител на инфраструктурата;

- 4) „туроператор“ означава организатор или продавач на дребно, според определението съответно в член 3, точки 8 и 9 от Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета, който не е железопътно предприятие ⁽¹¹⁾,
- 5) „продавач на билети“ означава продавач на дребно на железопътни транспортни услуги, продаващ билети, включително директни билети, въз основа на договор или друго споразумение между продавача на дребно и едно или повече железопътни предприятия;
- 6) „договор за превоз“ означава възмезден или безвъзмезден договор за железопътен превоз между железопътно предприятие и пътник за предоставяне на една или повече транспортни услуги;
- 7) „билет“ означава валидно доказателство, независимо от неговата форма, за сключването на договор за превоз;
- 8) „резервация“ означава разрешение, в писмена или в електронна форма, даващо право на превоз при спазване на предварително персонализирани условия за превоз;
- 9) „директен билет“ означава директен билет според определението в член 3, точка 35 от Директива 2012/34/ЕС;
- 10) „услуга“ означава услуга за железопътен превоз на пътници, който се извършва между железопътни гари в съответствие с разписание, включваща също и транспортни услуги, предлагани с цел пренасочване;
- 11) „пътуване“ означава превоз на пътник между гарата на заминаване и гарата на пристигане;
- 12) „вътрешна услуга за железопътен превоз на пътници“ означава услуга за железопътен превоз на пътници, при която не се пресича граница на държава членка;
- 13) „градска и крайградска услуга за железопътен превоз на пътници“ означава услуга за железопътен превоз на пътници по смисъла на член 3, точка 6 от Директива 2012/34/ЕС;
- 14) „регионална услуга за железопътен превоз на пътници“ означава услуга за железопътен превоз на пътници по смисъла на член 3, точка 7 от Директива 2012/34/ЕС;
- 15) „услуга за железопътен превоз на пътници на далечни разстояния“ означава услуга за железопътен превоз на пътници, която не е градска, крайградска или регионална услуга за железопътен превоз на пътници;
- 16) „международна услуга за железопътен превоз на пътници“ означава услуга за железопътен превоз на пътници, пресичащ границата на най-малко една държава членка, чиято основна цел е превозването на пътници между гари, разположени в различни държави членки или в държава членка и трета държава;
- 17) „закъснение“ означава разликата във времето между часа на пристигане на пътника според публикуваното разписание и часа на неговото действително или очаквано пристигане в гарата на крайно местоназначение;
- 18) „пристигане“ означава моментът, когато вратите на влака се отварят на перона на местоназначението и се разрешава слизането;

⁽¹¹⁾ Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета (ОВ L 326, 11.12.2015 г., стр. 1).

- 19) „абонаментна карта“ или „сезонен билет“ означава билет за неограничен брой пътувания, който предоставя на титуляря право на железопътно пътуване по определен маршрут или мрежа през определен период от време;
- 20) „пропусната връзка“ означава ситуация, при която пътникът изпуска една или повече услуги по време на пътуване с железопътен превоз, продавани под формата на директен билет, в резултат на закъснение или отмяна на една или повече предходни услуги, или на заминаване на услуга преди предвидения в разписанието час;
- 21) „лице с увреждания“ и „лице с намалена подвижност“ означават лице, което има постоянно или временно физическо, психично, умствено или сетивно увреждане, което при взаимодействие с различни пречки може да му попречи да използва пълноценно и ефективно транспорта наравно с другите пътници или чиято мобилност при използване на транспорт е намалена поради възраст;
- 22) „гара“ означава място на железопътна линия, където може да започва, спира или свършва услуга за железопътен превоз на пътници.

ГЛАВА II

ДОГОВОР ЗА ПРЕВОЗ, ИНФОРМАЦИЯ И БИЛЕТИ

Член 4

Договор за превоз

При спазване на разпоредбите на настоящата глава, сключването и изпълнението на договор за превоз и предоставянето на информация и билети се урежда от разпоредбите на дял II и дял III от приложение I.

Член 5

Недискриминационни договорни условия и тарифи

Без да се засягат социалните тарифи, железопътните предприятия, продавачите на билети или туроператорите предлагат договорни условия и тарифи на широката общественост без пряка или косвена дискриминация въз основа на гражданството на пътника или на мястото на установяване в рамките на Съюза на железопътното предприятие, продавача на билети или туроператора.

Първата алинея от настоящия член се прилага и за железопътните предприятия и продавачите на билети, когато приемат резервации от пътници в съответствие с член 11.

Член 6

Велосипеди

1. Пътниците имат право да вземат велосипеди във влака при спазване на ограниченията, посочени в параграф 3, и, при необходимост, срещу заплащане на разумна такса.

За влакове, за които се изисква резервация, се осигурява възможност за резервиране на превоз на велосипед.

Когато пътник е направил резервация за велосипед и превозът на велосипеда е отказан без надлежно обоснована причина, пътникът има право на пренасочване или възстановяване на средства в съответствие с член 18, обезщетение в съответствие с член 19 и помощ в съответствие с член 20, параграф 2.

2. Когато влакът разполага със специални места за превоз на велосипеди, пътниците поставят велосипедите си на тези места. Ако такива места липсват, пътниците упражняват надзор върху своите велосипеди по време на пътуването и полагат всички разумни усилия, за да гарантират, че техните велосипеди не причиняват вреда или щета на други пътници, оборудване за придвижване, багаж или железопътни операции.

3. Железопътните предприятия могат да ограничават правото на пътниците за превозване на велосипеди във влака от съображения за безопасност или по оперативни причини, по-специално при недостатъчен капацитет в най-натоварените часове или когато подвижният състав не го позволява. Железопътните предприятия могат също така да ограничават превоза на велосипеди въз основа на тяхното тегло и размер. Те обявяват на официалните си уебсайтове своите условия за превоз на велосипеди, включително актуална информация за наличието на капацитет, посредством телематичните приложения, посочени в Регламент (ЕС) № 454/2011.

4. При започване на процедури за възлагане на обществени поръчки за нов подвижен състав или при извършване на значително модернизиране на съществуващия подвижен състав, в резултат на което възниква необходимост от ново разрешение за пускане на пазара на превозно средство съгласно член 21, параграф 12 от Директива (ЕС) 2016/797 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹²⁾, железопътните предприятия гарантират, че влаковите композиции, в които се използва този подвижен състав, са оборудвани с достатъчен брой места за превоз на велосипеди. Настоящата алинея не се прилага по отношение на вагон-ресторанти, спални вагони или кушет-вагони.

Железопътните предприятия определят достатъчен брой места за превоз на велосипеди, като вземат предвид размера на влаковата композиция, вида услуга и търсенето на превоз на велосипеди. Достатъчният брой на местата за превоз на велосипеди се определя в плановете, посочени в параграф 5. Когато липсват такива планове или в тях не се определя достатъчен брой места, всяка влакова композиция разполага с най-малко четири места за превоз на велосипеди.

За някои видове услуги държавите членки могат да определят като минимален достатъчен брой повече от четири места, като в този случай посоченият брой места се прилага вместо броя, определен в съответствие с втора алинея.

5. Железопътните предприятия могат да изготвят и да актуализират планове за увеличаване и подобряване на превоза на велосипеди, както и за други решения за насърчаване на комбинираното използване на железопътния и велосипедния транспорт.

Компетентните органи, посочени в член 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹³⁾, могат да изготвят такива планове за услуги, предоставяни по обществени поръчки за услуги. Държавите членки могат да изискват изготвянето на такива планове от тези компетентни органи или от железопътни предприятия, действащи на тяхна територия.

6. Плановете, посочени в параграф 5, се изготвят след консултация с обществеността и съответните представителни организации. Тези планове се публикуват съответно на уебсайта на железопътното предприятие или на уебсайта на компетентния орган.

⁽¹²⁾ Директива (ЕС) 2016/797 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно оперативната съвместимост на железопътната система в рамките на Европейския съюз (ОВ L 138, 26.5.2016 г., стр. 44).

⁽¹³⁾ Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1).

Член 7

Недопускане на отказ от задължения и ограничаване

1. Задълженията по отношение на пътниците съгласно настоящия регламент не могат да бъдат ограничавани или отменени, особено чрез клауза за дерогация или ограничителна клауза в договора за превоз. Всички договорни условия, които пряко или косвено целят отказ, дерогация от или ограничаване на правата, произтичащи от настоящия регламент, не са обвързващи за пътника.
2. Железопътните предприятия, туроператорите и продавачите на билети могат да предлагат договорни условия, които са по-благоприятни за пътниците от тези, предвидени в настоящия регламент.

Член 8

Задължение за предоставяне на информация относно преустановяване на услуги

Железопътните предприятия, или според случая — компетентните органи, отговарящи за обществени поръчки за железопътен превоз, оповестяват по подходящ начин, включително в достъпни формати в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/882 и регламенти (ЕС) № 454/2011 и № 1300/2014, и преди тяхното изпълнение, решенията за временно или постоянно преустановяване на услуги.

Член 9

Информация за пътуването

1. Железопътните предприятия, туроператорите и продавачите на билети, предлагачи договори за превоз от името на едно или повече железопътни предприятия, предоставят на пътника, по негово искане, поне информацията, посочена в приложение II, част I, във връзка с пътувания, за които съответното железопътно предприятие предлага договор за превоз.
2. Железопътните предприятия и по възможност продавачите на билети и туроператорите предоставят на пътниците по време на пътуването поне информацията, посочена в приложение II, част II. Когато управител на гара разполага с такава информация, той предоставя информацията и на пътниците.
3. Информацията, посочена в параграфи 1 и 2, се предоставя в най-подходящия вид — при възможност въз основа на информация за пътуването в реално време, включително чрез използване на подходящи съобщителни технологии. Особено внимание се обръща на осигуряването на тази информация в достъпен вид в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/882 и регламенти (ЕС) № 454/2011 и № 1300/2014.

Член 10

Достъп до информация за движението и пътуването

1. Управителите на инфраструктура разпространяват данни в реално време за пристигането и заминаването на влаковете до железопътните предприятия, продавачите на билети, туроператорите и управителите на гари.
2. Железопътните предприятия предоставят на други железопътни предприятия, продавачи на билети и туроператори, които продават техните услуги, достъп до минимална информация за пътуването, посочена в приложение II, части I и II, и до експлоатацията на системите за резервации, посочени в приложение II, част III.

3. Информацията се разпространява и предоставянето на достъп става по недискриминационен начин и без неоправдано забавяне. Еднократно искане е достатъчно за получаването на непрекъснат достъп до информация. Управителят на инфраструктура и железопътното предприятие, които са задължени да предоставят информация в съответствие с параграфи 1 и 2, могат да поискат сключването на договор или друго споразумение, на чиято основа се извършва разпространението на информация или предоставянето на достъп.

Редът и условията на всеки договор или споразумение за използване на информацията не ограничават ненужно възможностите за повторното ѝ използване, нито се използват за ограничаване на конкуренцията.

Железопътните предприятия могат да изискват от други железопътни предприятия, туроператори и продавачи на билети справедлива, разумна и пропорционална финансова компенсация за разходите, направени при предоставянето на достъп, а управителите на инфраструктура могат да изискват компенсация в съответствие с приложимите правила.

4. Разпространяването на информацията и предоставянето на достъп се извършва чрез подходящи технически средства, като например чрез приложно-програмен интерфейс.

5. Доколкото информацията, обхваната от параграфи 1 или 2, се предоставя в съответствие с други правни актове на Съюза, по-специално Делегиран регламент (ЕС) 2017/1926 на Комисията⁽¹⁴⁾, съответните задължения по настоящия член се считат за изпълнени.

Член 11

Наличие на билети и резервации

1. Железопътните предприятия, продавачите на билети и туроператорите предлагат билети и, при наличие на такива, директни билети и резервации.

2. Без да се засягат разпоредбите на параграфи 3 и 4, железопътните предприятия продават, пряко или чрез продавачи на билети или туроператори, билети на пътниците посредством поне един от следните начини на продажба:

- а) билетни гишета, други пунктове за продажба или автомати;
- б) телефон, интернет или друга широко разпространена информационна технология;
- в) във влаковете.

Компетентните органи, посочени в член 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 1370/2007, могат да изискват от железопътните предприятия да предлагат билети за услуги, предоставяни по обществени поръчки за услуги, посредством повече от един начин на продажба.

3. Ако на дадената гара на заминаване няма билетно гише или автомат за продажба на билети, пътниците се информират на гарата за:

- а) възможността за закупуване на билети по телефона или по интернет, или във влака и за реда на такова закупуване;
- б) най-близката железопътна гара или място, където има билетни гишета или автомати.

⁽¹⁴⁾ Делегиран регламент (ЕС) 2017/1926 на Комисията от 31 май 2017 г. за допълване на Директива 2010/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на предоставянето в целия ЕС на информационни услуги за мултимодални пътувания (ОВ L 272, 21.10.2017 г., стр. 1).

4. Ако на гарата на заминаване няма билетно гише или достъпен автомат за продажба на билети и ако липсва друг достъпен начин за предварителна продажба на билети, на лицата с увреждания се позволява да закупят билети във влака без надценка. Железопътните предприятия могат да ограничат или да лишат посочените лица от това право на базата на основателни съображения, свързани със сигурността или с изискване за резервация.

Когато във влака няма обслужващ персонал, железопътното предприятие съветва лицата с увреждания дали да закупят билет и ги информира как да закупят билет.

Държавите членки могат да разрешат на железопътните предприятия да изискват лицата с увреждания да бъдат признати като такива в съответствие с националното право и практиките на държавата по пребиваване.

Държавите членки могат да разширят правото, посочено в първа алинея, за всички пътници. Когато държавите членки прилагат тази възможност, те информират Комисията за това. Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз публикува на своя уебсайт информацията, свързана с прилагането на регламенти (ЕС) № 454/2011 и № 1300/2014.

Член 12

Директни билети

1. Когато услуги за железопътен превоз на пътници на далечни разстояния или регионални услуги за железопътен превоз на пътници се извършват от едно-единствено железопътно предприятие, това предприятие предлага директен билет за тези услуги. Железопътните предприятия полагат всички разумни усилия да предлагат директни билети за другите услуги за железопътен превоз на пътници и за целта си сътрудничат помежду си.

За целите на първа алинея понятието „едно-единствено железопътно предприятие“ включва също всички железопътни предприятия, които са изцяло притежавани от същия собственик или които са изцяло притежавани дъщерни дружества на едно от участващите железопътни предприятия.

2. При пътувания, включващи една или повече връзки, преди пътникът да закупи билет или билети, му се предоставя информация дали този билет или тези билети представляват директен билет.

3. При пътувания, включващи една или повече връзки, билет или билети, закупени в рамките на една търговска сделка от железопътно предприятие, представляват директен билет и железопътното предприятие носи отговорност в съответствие с членове 18, 19 и 20, ако пътникът изпусне една или повече връзки.

4. Когато билет или билети са закупени в рамките на една търговска сделка и продавачът на билети или туроператорът е обединил билетите по собствена инициатива, продавачът на билети или туроператорът, продал билета или билетите, дължи възстановяване на цялата сума, заплатена за тази сделка за билета или билетите, а в случай че пътникът изпусне една или повече връзки, и допълнително обезщетение в размер на 75% от тази сума.

Правото на възстановяване на сумата или на обезщетение, посочено в първа алинея, не засяга приложимото национално право, което предоставя на пътниците допълнително обезщетение за вреди.

5. Задълженията, предвидени в параграфи 3 и 4, не се прилагат, ако на билетите или на друг документ или по електронен път е посочено по начин, позволяващ на пътника да възпроизведе информацията за бъдещи справки, че билетите представляват отделни договори за превоз, и пътникът е бил информиран за това преди закупуването им.

6. Тежестта на доказване, че посочената в настоящия член информация е била предоставена на пътника, се носи от железопътното предприятие, туроператора или продавача на билети, продали билета или билетите.

7. Продавачите на билети или туроператорите отговарят за обработката на исканията и евентуалните жалби, подадени от пътника съгласно параграф 4. Възстановяването и обезщетението по параграф 4 се изплащат в срок от 30 дни след получаване на искането.

ГЛАВА III

ОТГОВОРНОСТ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ЗА ПЪТНИЦИТЕ И ТЕХНИЯ БАГАЖ

Член 13

Отговорност за пътници и багаж

При спазване на разпоредбите на настоящата глава и без да се засяга приложимото национално право, което предоставя на пътниците допълнителни възможности за обезщетяване на причинените им вреди, отговорността на железопътните предприятия спрямо пътниците и техния багаж се урежда от глави I, III и IV от дял IV, дял VI и дял VII от приложение I.

Член 14

Застраховка и покритие на отговорността

Железопътното предприятие трябва да бъде подходящо застраховано или да разполага с адекватни гаранции при пазарни условия, за покриване на отговорностите си в съответствие с член 22 от Директива 2012/34/ЕС.

Член 15

Авансови плащания

1. Ако пътник загине или бъде наранен, железопътното предприятие по член 26, параграф 5 от приложение I, незабавно и във всеки случай не по-късно от 15 дни след установяването на самоличността на физическото лице, имащо право на обезщетение, извършва авансовите плащания, необходими за посрещането на непосредствените му икономически нужди пропорционално на претърпените вреди.

2. Без да се засягат разпоредбите на параграф 1, авансовото плащане в случай на смърт не може да бъде по-малко от 21 000 EUR на пътник.

3. Авансово плащане не представлява признаване на отговорност и може да се приспадне от сумите, изплатени впоследствие на базата на настоящия регламент, но не подлежи на възстановяване, освен в случаите, при които причинените вреди са резултат от небрежност или вина от страна на пътника или при които лицето, получило авансовото плащане, не е лицето, имащо право на обезщетение.

Член 16

Оспорване на отговорността

Дори железопътното предприятие да оспорва своята отговорност за физическо увреждане на пътника, когото превозва, то полага всички разумни усилия за подпомагане на пътника при неговия иск за обезщетение за вреди от трети лица.

ГЛАВА IV

ЗАКЪСНЕНИЯ, ПРОПУСНАТИ ВРЪЗКИ И ОТМЕНЯНЕ*Член 17***Отговорност за закъснения, пропуснати връзки и отменяне**

При спазване на разпоредбите на настоящата глава отговорността на железопътните предприятия за закъснения, пропуснати връзки и отменяне се урежда от приложение I, дял IV, глава II.

*Член 18***Възстановяване на средства и пренасочване**

1. В случаите, в които е основателно да се очаква, при заминаване или при изпускане на връзка, или при отмяна, при пристигането на крайното местоназначение съгласно договора за превоз закъснението да е 60 минути или повече, железопътното предприятие, обслужващо закъснелата или отменена услуга, незабавно предлага на пътника избор между следните варианти и предприема необходимите мерки:

- а) възстановяване на пълната стойност на билета, при условията, при които е била платена, за неосъществената част или части от пътуването и за вече осъществената част или части, ако пътуването е вече ненужно от гледна точка на първоначалния план за пътуване на пътника, придружено, когато това е приложимо, от услуга за връщане до първоначалната отправна точка при първа възможност;
- б) продължаване или пренасочване, при сравними транспортни условия, до крайното местоназначение при първа възможност;
- в) продължаване или пренасочване, при сравними транспортни условия, до крайното местоназначение на по-късна, удобна за пътника дата.

2. Когато за целите на параграф 1, букви б) и в) пренасочването при сравними транспортни условия се осъществява от същото железопътно предприятие или е възложено на друго предприятие да извърши пренасочването, това не поражда допълнителни разходи за пътника. Това изискване е приложимо и когато пренасочването включва използването на транспорт от по-висок клас услуга, както и на алтернативни видове транспорт. Железопътните предприятия полагат разумни усилия за избягване на допълнителни връзки и за гарантиране, че закъснението спрямо общото време за пътуване е възможно най-малко. Пътниците не се настаняват в транспортни съоръжения от по-нисък клас, освен ако те са единственото налично средство за пренасочване.

3. Без да се засяга параграф 2, железопътното предприятие може да разреши на пътника, по негово искане, да сключи договори за превоз с други доставчици на транспортни услуги, които да му позволят да достигне до крайното местоназначение при съпоставими условия, като в този случай железопътното предприятие възстановява на пътника направените от него разходи.

Когато наличните възможности за пренасочване не са съобщени на пътника в рамките на 100 минути от предвиденото в разписанието време за заминаване на закъснелата или отменената услуга или на пропуснатата връзка, пътникът има право да сключи такъв договор с други доставчици на обществени транспортни услуги с железопътен или автобусен транспорт. Железопътното предприятие възстановява на пътника направените от него необходими, целесъобразни и разумни разходи.

Настоящият параграф не засяга националните закони, подзаконови или административни разпоредби, които предоставят по-благоприятни условия за пренасочване на пътниците.

4. Доставчиците на транспортни услуги за пренасочване осигуряват сходно равнище на помощ и достъпност за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност, когато предоставят алтернативна услуга. Доставчиците на транспортни услуги за пренасочване може да предоставят на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност алтернативни услуги, които са съответстващи на нуждите им и които са различни от тези, които се предлагат на останалите пътници.

5. Средствата по параграф 1, буква а) и параграф 3 се възстановяват в срок от 30 дни от получаване на искането. Държавите членки могат да изискват железопътните предприятия да приемат такива искания чрез определени средства за комуникация, при условие че искането не поражда дискриминационни последици. Възстановяването може да бъде извършено под формата на ваучери и/или предоставяне на други услуги, ако договорните условия на тези ваучери и/или услуги позволяват достатъчна гъвкавост, по-специално, що се отнася до срока на валидност и местоназначението, и ако пътникът е съгласен да приеме такива ваучери и/или услуги. От сумата за възстановяване на стойността на билета не се приспадат финансови разходи като различни такси, разходи за телефон или марки.

6. Комисията приема акт за изпълнение за установяване на общ формуляр за искания за възстановяване на разходи съгласно настоящия регламент до 7 юни 2023 г. Посоченият общ формуляр се установява в достъпен формат за лица с увреждания и лица с намалена подвижност. Посоченият акт за изпълнение се приема съгласно процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.

7. Пътниците имат право да подават своите искания, като използват общия формуляр, посочен в параграф 6. Железопътните предприятия не отхвърлят искане за възстановяване на разходи единствено на основание, че пътникът не е използвал посочения формуляр. Ако искането не е достатъчно точно, железопътното предприятие кани пътника да изясни искането и подпомага пътника в това отношение.

Член 19

Обезщетяване

1. Без да губи правото си на превоз, пътникът има право на обезщетение за закъснения от железопътното предприятие, ако му предстои закъснение между мястото на тръгване и крайното местоназначение, посочени в билета или директния билет, за което стойността не е възстановена съгласно член 18. Минималното обезщетение за закъснения е, както следва:

а) 25 % от цената на билета за закъснение от 60 до 119 минути;

б) 50 % от цената на билета за закъснение, равно на или превишаващо 120 минути.

2. Параграф 1 се прилага и за пътници, които имат абонаментна карта или сезонен билет. Ако тези пътници срещат чести закъснения или отменяния през периода на валидност на абонаментната карта или сезонния билет, те имат право на подходящо обезщетение в съответствие с разпоредбите относно обезщетенията на железопътните предприятия. Тези разпоредби установяват критериите за определяне на закъснение и за изчисляването на обезщетението. Когато многократно се случват закъснения от по-малко от 60 минути през периода на валидност на абонаментната карта или сезонния билет, закъсненията може да се сумират и пътниците може да се обезщетяват в съответствие с разпоредбите относно обезщетенията на железопътните предприятия.

3. Без да се засяга параграф 2, обезщетението за закъснение се изчислява във връзка с пълната цена, която пътникът е платил в действителност за извършената със закъснение услуга. Когато договорът за превоз е за двупосочно пътуване, обезщетението за закъснение на отиване или на връщане се изчислява спрямо цената, посочена върху билета за съответната отсечка на пътуването. Ако върху билета не е посочена цена за отделните отсечки на пътуването, обезщетението се изчислява спрямо половината цена, платена за билета. Аналогично цената на извършена със закъснение услуга при каквато и да е друга форма на договор за превоз, даващ право на пътника да пътува по две или повече последователни отсечки, се изчислява пропорционално на цялостната цена.

4. При изчисляване на периода на закъснение не се вземат предвид закъснения, за които железопътното предприятие може да докаже, че са станали извън Съюза.

5. Комисията приема акт за изпълнение за установяване на общ формуляр за искания за обезщетяване съгласно настоящия регламент до 7 юни 2023 г. Посоченият общ формуляр се установява в достъпен формат за лица с увреждания и лица с намалена подвижност. Посоченият акт за изпълнение се приема съгласно процедурата по разглеждане, посочена в член 38, параграф 2.

6. Държавите членки може да изискват железопътните предприятия да приемат искания за обезщетение чрез определени средства за комуникация, при условие че искането не поражда дискриминационни последици. Пътниците имат право да подават своите искания, като използват общия формуляр, посочен в параграф 5. Железопътните предприятия не отхвърлят искане за обезщетяване единствено на основание, че пътникът не е използвал посочения формуляр. Ако искането не е достатъчно точно, железопътното предприятие кани пътника да изясни искането и подпомага пътника в това отношение.

7. Обезщетението за стойността на билета се изплаща в рамките на един месец след подаването на искане за обезщетение. Обезщетението може да бъде изплатено във ваучери и/или други услуги, ако договорните условия позволяват гъвкавост (по-специално, що се отнася до срока на валидност и местоназначението). Обезщетението се изплаща в брой по искане на пътника.

8. От обезщетението за стойността на билета не се приспадат финансови разходи като различни такси, разходи за телефон или марки. Железопътните предприятия могат да въведат минимален праг, под който не се изплащат обезщетения. Този праг не може да надвишава 4 EUR за билет.

9. Пътниците нямат право на обезщетение, ако са били информирани за закъснението преди закупуване на билета или ако закъснението, дължащо се на продължаване с друг превоз или пренасочване, е по-малко от 60 минути.

10. Железопътното предприятие не е задължено да изплаща обезщетение, ако може да докаже, че закъснението, пропуснатата връзка или отмяната са причинени пряко или са неразривно свързани със:

а) извънредни и несвързани с железопътната експлоатация обстоятелства, например екстремни метеорологични условия, големи природни бедствия или сериозни кризи в областта на общественото здраве, които железопътното предприятие, въпреки положените според особеностите на случая необходими усилия, не е могло да избегне и последиците от които не е могло да предотврати;

б) грешка на пътника; или

в) поведението на трето лице, което железопътното предприятие, въпреки положените според особеностите на случая необходими усилия, не е могло да избегне и последиците от които не е могло да предотврати, например, човек на релсите, кражба на кабели, извънредна ситуация във влака, дейности на правоприлагащите органи, саботаж или тероризъм;

Стачка на персонала на железопътното предприятие, действие или бездействие от страна на други предприятия, ползващи същата железопътна инфраструктура, и действие или бездействие на управителите на инфраструктура и гара не са обхванати от изключението по първа алинея, буква в).

Член 20

Помощ

1. В случай на закъснение при пристигане или заминаване или отмяна на услуга пътниците биват информирани от железопътното предприятие или от управителя на гарата за положението, за очакваното време на заминаване и очакваното време на пристигане на услугата или на заменящата услуга, още щом се получи такава информация. Когато продавачите на билети и туроператорите разполагат с такава информация, те също я предоставят на пътника.

2. Когато закъснението по параграф 1 е 60 минути или повече, или услугата е отменена, железопътното предприятие, обслужващо закъснялата или отменена услуга, предлага безплатно на пътниците следното:

а) храна и напитки в зависимост от времето на чакане, ако има такива във влака или на гарата, или е възможно да бъдат доставени, вземайки предвид фактори като разстояние от доставчика, необходимо време за доставяне и разходи;

б) хотел или друг вид настаняване, както и транспорт между гарата и мястото на настаняване, в случаите, при които се налага престой от една или повече нощи или се налага допълнителен престой, където и когато това е физически възможно. Когато такъв престой стане необходим поради обстоятелствата, посочени в член 19, параграф 10, железопътното предприятие може да ограничи продължителността на настаняването до максимум три нощувки. Когато е възможно, се вземат предвид изискванията за достъп на лица с увреждания и на лица с намалена подвижност, както и нуждите на кучетата водачи;

в) ако влакът е блокиран на релсовия път, транспорт от влака до гарата, до алтернативна отправна точка или до крайното местоназначение на превозната услуга, където и когато това е физически възможно.

3. Ако услуга за железопътен превоз бъде прекъсната и повече не може да бъде продължена или не може да бъде продължена в рамките на разумен срок, железопътните предприятия предлагат във възможно най-кратки срокове алтернативни транспортни услуги за пътниците и предприемат необходимите мерки.

4. Железопътното предприятие информира засегнатите пътници за начините да получат удостоверение, че железопътният превоз е претърпял закъснение, довел е до изпускане на връзката или е бил отменен. Това удостоверяване се прилага и във връзка с разпоредбите, предвидени в член 19.

5. При прилагането на параграфи 1–4 експлоатиращото железопътно предприятие обръща специално внимание на нуждите на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност, както и на нуждите на техните придружители и кучета водачи.

6. Когато се изготвят планове за действие в извънредни ситуации в съответствие с член 13а, параграф 3 от Директива 2012/34/ЕС, железопътните предприятия координират действията си с управителя на гарата и управителя на инфраструктурата, за да ги подготвят за възможността за сериозно смущение и дълги закъснения, водещи до блокиране на значителен брой пътници на гарата. Тези планове за действие в извънредни ситуации включват изисквания за достъпност на системите за предупреждение и информация.

ГЛАВА V

ЛИЦА С УВРЕЖДЕНИЯ И ЛИЦА С НАМАЛЕНА ПОДВИЖНОСТ

Член 21

Право на превоз

1. Железопътните предприятия и управителите на гари, с активното участие на представителните организации и, където е целесъобразно, на представителите на лицата с намалена подвижност, установяват или поддържат недискриминационни правила за достъп до транспорт на лицата с увреждания, включително на личните им асистенти, признати за такива в съответствие с националните практики, както и за лицата с намалена подвижност. Тези правила вземат предвид споразуменията, посочени в точка 4.4.3 от приложението към Регламент (ЕС) № 1300/2014, по-специално по отношение на субекта, отговорен за оказването на помощ на лица с увреждания и на лица с намалена подвижност.

2. Резервациите и билетите се предлагат на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност без надценка. Железопътното предприятие, продавач на билети или туроператор не могат да откажат да направят резервация или да издадат билет на лице с увреждания или лице с намалена подвижност или да поискат такова лице да бъде придружено от друго лице, освен ако това е строго необходимо, за да се спазят правилата за достъп, посочени в параграф 1.

Член 22

Информация за лица с увреждания и лица с намалена подвижност

1. При поискване управителят на гарата, железопътното предприятие, продавачът на билети или туроператорът предоставят на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност информация, включително в достъпни формати в съответствие с разпоредбите на регламенти (ЕС) № 454/2011 и (ЕС) № 1300/2014 и Директива (ЕС) 2019/882, относно достъпността на гарата и свързаните съоръжения, и на железопътните превозни услуги и условията за достъп до подвижния състав в съответствие с правилата за достъп, посочени в член 21, параграф 1, и информират лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност за различните съоръжения във влака.

2. Когато железопътно предприятие, продавач на билети или туроператор прилагат дерогацията, предвидена в член 21, параграф 2, те информират, при поискване, в писмена форма засегнатото лице с увреждания или лице с намалена подвижност за причините за това в срок от пет работни дни, считано от деня на отказа да приемат резервация или да издадат билет, или за налагането на условието за придружител. Железопътното предприятие, продавачът на билети или туроператорът полагат разумни усилия да предложат приемлив алтернативен превоз на въпросното лице, като се съобразяват с нуждите му по отношение на достъпността.

3. На гари без обслужващ персонал железопътните предприятия и управителите на гари гарантират, че леснодостъпна информация, включително в достъпни формати, в съответствие с разпоредбите на регламенти (ЕС) № 454/2011 и № 1300/2014 и Директива (ЕС) 2019/882, е показана в съответствие с посочените в член 21, параграф 1 правила за достъп, относно най-близките гари с обслужващ персонал и относно непосредствено достъпната помощ за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност.

Член 23

Оказване на помощ на гарата и във влака

1. На лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност се оказва помощ, както следва:

- а) личният асистент, признат за такъв в съответствие с националните практики може да пътува по специална тарифа и, ако е приложимо, безплатно, и да ползва по възможност седящо място до лицето с увреждания;
- б) когато железопътно предприятие изисква пътник да пътува във влака с придружител в съответствие с член 21, параграф 2, придружителят има право да пътува безплатно и да ползва по възможност седящо място до лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност;

- в) те могат да бъдат придружавани от куче водач съгласно съответното национално право;
- г) за влакове без обслужващ персонал управителите на гари или железопътните предприятия оказват безплатна помощ в съответствие с правилата за достъп, посочени в член 21, параграф 1, по време на качване и слизане, когато на гарата има обучен персонал;
- д) при заминаване, преминаване или пристигане на гара с обслужващ персонал управителят на гарата или железопътното предприятие оказва безплатна помощ, така че лицето да може да се качи на влака, да се прехвърли на свързваща железопътна линия, за която има билет, или да слезе от влака, при условие че е налице дежурен обучен персонал. Когато необходимостта от помощ е била предварително съобщена в съответствие с член 24, буква а), управителят на гарата или железопътното предприятие гарантират, че помощта се предоставя при поискване;
- е) на гари без обслужващ персонал железопътните предприятия им оказват безплатна помощ във влака и по време на качване и слизане, ако влакът се придружава от обучен персонал;
- ж) при липса на обучен придружаващ персонал във влака и на гарата управителите на гари или железопътните предприятия полагат разумни усилия да осигурят достъп до железопътно пътуване на лицата с увреждания или лицата с намалена подвижност;
- з) железопътните предприятия полагат всички необходими усилия, за да осигурят на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност достъп до същите услуги, предлагани във влака, от които се ползват другите пътници, в случай че те нямат самостоятелен и безопасен достъп до тези услуги.

2. Правилата, посочени в член 21, параграф 1, определят реда и условията за упражняване на правата, посочени в параграф 1 от настоящия член.

Член 24

Условия за предоставяне на помощ

Железопътни предприятия, управители на гари, продавачи на билети и туроператори си сътрудничат за предоставянето на безплатна помощ на лица с увреждания и лица с намалена подвижност, както е посочено в членовете 21 и 23, чрез единен механизъм за уведомяване, в съответствие със следните условия:

- а) помощ се предоставя, при условие че железопътното предприятие, управителят на гара, продавачът на билети или туроператорът, от който е закупен билетът, или единното звено за контакт, посочено в буква е), когато е приложимо, е уведомен(о) за нуждите на пътника от такава помощ поне 24 часа преди да възникне нуждата от помощ. Едно единствено уведомление е достатъчно за цялото пътуване. Такива уведомления се препращат до всички други железопътни предприятия и управители на гари, участващи в пътуването на лицето.

Тези уведомления се приемат без допълнителни разходи, независимо от използваното средство за комуникация.

В случай че даден билет или сезонен билет позволява многократни пътувания, е достатъчно да се изпрати едно уведомление, при условие че се предостави съответната информация за времето на следващите пътувания, но при всички случаи най-малко 24 часа преди първия път, в който ще възникне нуждата от помощ. Пътникът или негов представител полагат всички необходими усилия, за да информират за евентуалната отмяна на такива последващи пътувания най-малко 12 часа предварително.

Държавите членки може да разрешат 24-часовият срок за уведомлението, посочени в първа, втора и трета алинеи, да бъде удължен до 36 часа, но не след 30 юни 2026 г. В тези случаи държавите членки уведомяват Комисията за посоченото разрешение и предоставят информация за предприетите или предвидените мерки за съкращаване на срока;

- б) железопътните предприятия, управителите на гари, продавачите на билети и туроператорите вземат всички необходими мерки уведомлението да бъдат получени. Когато продавачите на билети не са в състояние да обработват такива уведомления, те посочват алтернативни пунктове за продажба или алтернативни средства за отпращане на уведомлението;
- в) ако не е направено уведомление в съответствие с буква а), железопътното предприятие и управителят на гара полагат всички необходими усилия за оказване на помощ, така че лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност да може да пътува;
- г) без да се засяга буква е) от настоящия член, управителят на гара или друго оправомощено лице определя местата, където лица с увреждания и лица с намалена подвижност могат да съобщят за пристигането си на железопътната гара и да потърсят помощ. Отговорностите по отношение на определянето на тези места и разпространението на информацията за тях се установяват в правилата за достъп посочени в член 21, параграф 1;
- д) помощ се предоставя, при условие че лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност се яви на означеното място по време, указано от железопътното предприятие или управителя на гарата, предоставящи такава помощ. Указаното време е не повече от 60 минути преди обявеното време за заминаване или времето, в което всички пътници са поканени за регистрация. Ако не е указано времето, до което лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност да се яви на означеното място, то се явява на означеното място най-малко 30 минути преди обявеното време за заминаване или преди времето, в което всички пътници са поканени за регистрация;
- е) Държавите членки могат да поставят изискване управителите на гари и железопътните предприятия на тяхна територия да си сътрудничат за създаване и привеждане в действие на единни звена за контакт за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност. Условието за функционирането на единните звена за контакт се определят с правилата за достъп посочени в член 21, параграф 1. Единните звена за контакт отговарят за:
 - i) приемане на исканията за помощ на гарите;
 - ii) предаване на индивидуалните искания за помощ на управителите на гари и железопътните предприятия; и
 - iii) предоставяне на информация за достъпността.

Член 25

Обезщетение във връзка с оборудване за придвижване, помощни средства и кучета водачи

1. Когато железопътни предприятия и управители на гари причинят загубата или повредата на оборудване за придвижване, включително инвалидни колички, и помощни средства или причинят загубата или нараняването на кучета водачи, използвани от лица с увреждания и лица с намалена подвижност, те носят отговорност за въпросната загуба, повреда или нараняване и дължат обезщетение за тях без неоправдано забавяне. Посоченото обезщетение включва:

- а) разходите за замяната или ремонта на загубеното или повредено оборудване за придвижване или загубените и повредени помощни средства;
- б) разходите за замяна или за лечение на нараняването на куче водач, което е било загубено или наранено; и

в) разумните разходи за временно ползване на заместващо оборудване за придвижване, заместващи помощни средства или кучета водачи, когато това заместване не е предоставено от железопътното предприятие или от управителя на гара в съответствие с параграф 2.

2. Когато се прилага параграф 1, железопътните предприятия и управителите на гари бързо полагат всички необходими усилия да предоставят за временно ползване непосредствено необходимо заместващо оборудване за придвижване или заместващи помощни средства. На лицето с увреждания или лицето с намалена подвижност се позволява да запази това заместващо оборудване или помощно средство за временно ползване, докато бъде изплатено обезщетението, посочено в параграф 1.

Член 26

Обучение на персонала

1. Железопътните предприятия и управителите на гари гарантират, че всички служители, включително новонаетите, оказващи като част от редовните си задължения пряка помощ на лица с увреждания и лица с намалена подвижност, преминават обучение във връзка с уврежданията, за да знаят как да отговорят на нуждите на лицата с увреждания и на лицата с намалена подвижност.

Те също така предоставят на целия персонал, работещ на гарата или във влаковете, който пряко обслужва пътниците, обучение и организират редовни опреснителни курсове за повишаване на осведомеността за нуждите на лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност.

2. Железопътните предприятия и управителите на гари могат да приемат участието в обучението, посочено в параграф 1, на служители с увреждания и могат да обмислят участието на пътници с увреждания и пътници с намалена подвижност и/или на представляващи ги организации.

ГЛАВА VI

СИГУРНОСТ, ЖАЛБИ И КАЧЕСТВО НА УСЛУГИТЕ

Член 27

Лична сигурност на пътниците

След съгласуване с публичните власти железопътните предприятия, управителите на инфраструктури и управителите на гари вземат необходимите мерки в областта, за която отговарят, и ги приспособяват към нивото на сигурност, определено от публичните власти за обезпечаване на личната сигурност на пътниците в железопътните гари и във влаковете и за управление на рисковете. Те си сътрудничат и обменят информация относно най-добрите практики за предотвратяване на действия, които могат да понижат нивото на сигурност.

Член 28

Жалби

1. Всяко железопътно предприятие и управител на гара, обслужващи средно повече от 10 000 пътници дневно за година, създават механизъм за разглеждане на жалбите относно правата и задълженията, обхванати в настоящия регламент, в своите области на отговорност. Те разгласяват широко сред пътниците своите данни за контакт и работния си език или езици. Този механизъм не се прилага за целите на глава III.

2. Пътниците могат да подадат жалба до всяко железопътно предприятие или управител на гара съобразно съответните им области на отговорност съгласно механизмите, посочени в параграф 1. Такава жалба се подава в срок от три месеца от инцидента, за който се отнася. В срок от един месец от получаването на жалбата адресатът дава мотивиран отговор или, в

обосновани случаи, информира пътника, че последният ще получи отговор в рамките на период до три месеца от датата на получаване на жалбата. Железопътните предприятия и управителите на гари съхраняват данните, необходими за оценка на жалбата, за цялата продължителност на процедурата по разглеждане на жалбата, включително процедурите по разглеждане на жалби, посочени в членове 33 и 34, и предоставя посочените данни на националните правоприлагащи органи при поискване.

3. До информацията за процедурата по разглеждане на жалби се осигурява публичен достъп, включително за лицата с увреждания и за лицата с намалена подвижност. Тази информация се предоставя при поискване най-малко на официалния език или езици на държавата членка, в която железопътното предприятие извършва дейност.

4. В доклада, посочен в член 29, параграф 2, железопътното предприятие публикува броя и видовете получени жалби и обработени жалби, времето за отговор, както и мерките, взети за подобряване на положението.

Член 29

Стандарти за качество на услугите

1. Железопътните предприятия определят стандарти за качество и въвеждат система за управление на качеството с оглед поддържане на качеството на услугите. Стандартите за качество на услугите трябва да обхванат най-малко областите, изброени в приложение III.

2. Железопътните предприятия сами следят за изпълнението на тези стандарти за качество. До 30 юни 2023 г., и на всеки две години след това, те публикуват доклад относно качеството на предоставяните от тях услуги на своя уебсайт. Тези доклади се публикуват също и на уебсайта на Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз.

3. Управителите на гари определят стандарти за качество на услугите въз основа на съответните показатели, изброени в приложение III. Те следят за изпълнението на тези стандарти за качество и предоставят достъп до информацията за изпълнението на стандартите на националните публични органи при поискване.

ГЛАВА VII

ИНФОРМАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО ПРИЛАГАНЕ

Член 30

Информирание на пътниците за техните права

1. При продажба на билети за пътувания с железниците железопътните предприятия, управителите на гари, продавачите на билети и туроператорите информират пътниците за техните права и задължения съгласно настоящия регламент. С оглед спазването на изискването за предоставяне на информация те могат да използват обобщение на разпоредбите на настоящия регламент, подготвено и предоставено им от Комисията на всички официални езици на Съюза. Те предоставят посочената информация на хартиен носител или в електронен формат, или по всякакъв друг начин, включително в достъпни формати в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/882 и Регламент (ЕС) № 1300/2014. Те посочват и къде може да се получи такава информация в случай на отмяна, пропусната връзка или голямо закъснение.

2. Железопътните предприятия и управителите на гари информират пътниците по подходящ начин, включително в достъпни формати в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/882 и Регламент (ЕС) № 1300/2014, на гарата, във влака и на своя уебсайт, за техните права и задължения съгласно настоящия регламент и за данните за контакт на органа или органите, определени от държавите членки по реда на член 31.

Член 31

Определяне на националните правоприлагащи органи

1. Всяка държава членка определя орган или органи, отговорни за контрола по прилагането на настоящия регламент. Всеки орган предприема необходимите мерки за осигуряване зачитането на правата на пътниците.
2. По отношение на организацията си, решенията за финансиране, правната си структура и вземането на решения, всеки орган е независим от управителите на инфраструктури, таксуващите органи, разпределящите органи и от железопътните предприятия.
3. Държавите членки информират Комисията относно органа или органите, определени по реда на настоящия член, и неговите или техните съответни отговорности. Комисията и определените органи публикуват тази информация на своите уебсайтове.
4. Задълженията за привеждане в изпълнение по отношение на управителите на гари и управителите на инфраструктура, предвидени в настоящата глава, не се прилагат за Кипър или Малта, доколкото на съответните им територии няма установена железопътна система, и по отношение на железопътните предприятия, доколкото няма железопътни предприятия, лицензирани от лицензиращ орган, определен от Кипър или Малта в съответствие с член 2, параграф 1.

Член 32

Задачи по контрол на прилагането

1. Националните контролни органи внимателно следят за съответствието с настоящия регламент, включително с регламенти (ЕС) № 454/2011 и № 1300/2014, доколкото има позовавания на тях в настоящия регламент, и вземат необходимите мерки, за да гарантират, че правата на пътниците се спазват.
2. За целите на параграф 1, железопътните предприятия, управителите на гари, управителите на инфраструктура, продавачите на билети и туроператорите предоставят на националните контролни органи съответните документи и информация по тяхно искане без неоправдано забавяне и във всеки случай в срок от един месец, считано от датата на получаване на искането. При сложни случаи националният контролен орган може да удължи този срок до не повече от три месеца от получаване на искането. При изпълнението на своите функции националните контролни органи вземат предвид информацията, която им е предоставена от органа, определен съгласно член 33 да разглежда жалби, ако това е различен орган. Те могат също така да вземат решения относно действията за контрол по прилагането въз основа на индивидуални жалби, предавани от такъв орган.
3. На всеки две години националните контролни органи публикуват доклади със статистически данни за дейността си, включително за наложените санкции, до 30 юни на следващата календарна година. Тези доклади се публикуват и на уебсайта на Агенцията за железопътен транспорт на Европейския съюз.
4. Железопътните предприятия предоставят своите данни за контакт на националния контролен орган или органи в държавите членки, в които извършват дейност.

Член 33

Разглеждане на жалби от национални контролни органи и други органи

1. Без да се засягат правата на потребителите да търсят алтернативна правна защита съгласно Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾, ако подадената от пътник жалба съгласно член 28 до железопътното предприятие или управителя на гара бъде отхвърлена, пътникът може да подаде жалба до националния контролен орган, или до всеки друг орган, определен съгласно параграф 2 от настоящия член, в срок от три месеца от получаване на информацията, че първоначалната жалба е била отхвърлена. Ако не бъде получен отговор в срок от три месеца от подаването на първоначалната жалба, пътникът има право да подаде жалба до националния контролен орган, или до всеки друг орган, определен съгласно параграф 2. Когато е необходимо, този орган информира жалбоподателя за правото му да подаде жалба до органите за алтернативно решаване на спорове в търсене на индивидуална правна защита.

⁽¹⁵⁾ Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за алтернативно решаване на потребителски спорове и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 63).

2. Всеки пътник може да подаде жалба относно предполагаемо нарушение на настоящия регламент или до националния контролен орган, или до всеки друг орган, определен за тази цел от държавата членка.

3. Националният контролен орган или друг орган, определен съгласно параграф 2, потвърждава получаването на жалбата в срок от две седмици, след като я получи. Процедурата по разглеждането на жалби отнема най-много три месеца, считано от датата на откриване на досието по жалбата. В сложни случаи същият орган може да удължи посочения срок на шест месеца. В такъв случай той информира пътника за причините за удължаването и за очакваното време, което е необходимо за приключване на процедурата. Само тези дела, които включват правни процедури, могат да отнемат повече от шест месеца. Когато същият орган е и орган за алтернативно решаване на спорове по смисъла на Директива 2013/11/ЕС, определените в посочената директива срокове имат предимство.

Процедурата по разглеждането на жалби трябва да е достъпна за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност.

4. Жалбите на пътници във връзка с инцидент, в който е замесено железопътно предприятие, се разглеждат от националният контролен орган или друг орган, определен съгласно параграф 2, на държавата членка, издала лиценз на въпросното предприятие.

5. Когато дадена жалба се отнася за предполагаеми нарушения от страна на управители на гари или на инфраструктура, жалбата се разглежда от националният контролен орган или друг орган, определен съгласно параграф 2, на държавата членка, на чиято територия е възникнал инцидентът.

6. В рамките на сътрудничеството съгласно член 34 националните контролни органи могат да се отклоняват от параграфи 4 или 5 от настоящия член, или и от двата параграфа, когато по основателни причини, свързани по-специално с езика или местопребиваването, това е в интерес на пътника.

Член 34

Обмен на информация и трансгранично сътрудничество между националните правоприлагащи органи

1. Когато са определени различни органи съгласно членове 31 и 33, се създават механизми за докладване с оглед да се осигури обменът на информация между тях, в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679, за да се подпомогне националният контролен орган да изпълнява своите задачи за надзор и контрол по прилагането, и то така че органът за разглеждане на жалби, определен съгласно член 33, да може да събере нужната информация за проучване на отделните жалби.

2. Националните контролни органи обменят информация помежду си относно своята работа и принципите и практиките на вземане на решения с цел координация. Комисията ги подкрепя в посочената дейност.

3. В сложни случаи, като тези, включващи например множество жалби или оператори, трансгранично пътуване или произшествия на територията на държава членка, различна от издалата лиценз на предприятието, и по-специално когато не е ясно кой национален контролен орган е компетентен, или когато това би улеснило или ускорило решението по жалбата, националните контролни органи си сътрудничат, за да определят водещ орган, който да служи като единно звено за контакт за пътниците. Всички участващи национални контролни органи си сътрудничат, за да улеснят решението по жалбата, включително чрез обмен на информация, съдействие за езиковия превод на документи и предоставяне на информация относно обстоятелствата по инцидентите. На пътниците се съобщава кой орган действа като водещ.

ГЛАВА VIII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 35

Санкции

1. Държавите членки установяват правилата относно санкциите, приложими при нарушения на настоящия регламент, и вземат всички необходими мерки, за да гарантират тяхното прилагане. Предвидените санкции са ефективни, пропорционални и възпиращи. Държавите членки съобщават на Комисията тези правила и мерки и незабавно нотифицират всяко следващо изменение, свързано с тях.
2. Съгласно рамката за сътрудничество, посочена в член 34, националният контролен орган, който е компетентен за целите на прилагането на член 33, параграфи 4 или 5, разследва по искане на разглеждащия жалбата национален контролен орган установени от последния нарушения на настоящия регламент и при необходимост налага санкции.

Член 36

Делегирани актове

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 37 за изменение на настоящия регламент, с цел да:

- а) коригира финансовата стойност, посочена в член 15, параграф 2, за да вземе предвид хармонизирания индекс на потребителските цени в ЕС, от който се изключват енергията и непреработените храни, публикуван от Комисията (Евростат);
- б) изменя приложение I, за да вземе предвид измененията на Единните правила относно Договора за международен железопътен превоз на пътници и багаж (CIV), изложени в допълнение А към Конвенцията за международни железопътни превози (COTIF).

Член 37

Упражняване на делегираните правомощия

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 36, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 6 юни 2021 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 36, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Решението поражда действие в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април за по-добро законотворчество 2016 г.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 36, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 38

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 39

Доклад

До 7 юни 2026 г., Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането и резултатите от настоящия регламент.

Докладът се основава на информация, която се предоставя съгласно настоящия регламент. При нужда докладът се придружава от подходящи предложения.

Член 40

Отмяна

Регламент (ЕО) № 1371/2007 се отменя, считано от 7 юни 2023 г.

Позоваванията на отменения регламент се считат за позовавания на настоящия регламент и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение IV.

Член 41

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 7 юни 2023 година.

Член 6, параграф 4 обаче се прилага от 7 юни 2025 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 29 април 2021 година.

За Европейския парламент

Председател

D.M. SASSOLI

За Съвета

Председател

A.P. ZACARIAS

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ИЗВЛЕЧЕНИЕ ОТ ЕДИННИТЕ ПРАВИЛА ОТНОСНО ДОГОВОРА ЗА МЕЖДУНАРОДЕН ЖЕЛЕЗОПЪТЕН ПРЕВОЗ НА ПЪТНИЦИ И БАГАЖ (CIV)

Допълнение А към Конвенцията за международни железопътни превози (COTIF) от 9 май 1980 г., изменено с Протокола за изменение на Конвенцията за международен железопътен превоз от 3 юни 1999 г.

ДЯЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 3

Определения

За целите на настоящите Единни правила понятието

- а) „превозвач“ означава договорният превозвач, с когото пътникът е сключил договора за превоз съгласно настоящите Единни правила, или следващ превозвач, който носи отговорност въз основа на този договор;
- б) „заместващ превозвач“ означава превозвач, който не е сключил договор за превоз с пътника, но на когото превозвачът по буква а) е поверил, изцяло или частично, извършването на железопътния превоз;
- в) „Общи условия на превоз“ означава условията на превозвача под формата на общи условия или тарифи в сила във всяка държава членка и които, по силата на сключения договор, са станали неразделна част от него;
- г) „превозно средство“ означава моторно превозно средство или ремарке, превозвано по повод превоза на пътници.

ДЯЛ II

СКЛЮЧВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ПРЕВОЗ

Член 6

Договор за превоз

1. С договора за превоз превозвачът се задължава да превози пътника, както и при нужда — багаж и транспортни средства, до местоназначението и да достави багажа и транспортните средства на местоназначението.
2. Договорът за превоз трябва да бъде установен с един или повече документи за превоз, връчени на пътника. Въпреки това, без да се нарушават разпоредбите на член 9, липсата, нередовността или изгубването на документа за превоз не засяга нито съществуването, нито валидността на договора, който остава подчинен на настоящите единни правила.
3. Документът за превоз удостоверява до доказване на противното сключването и съдържанието на договора за превоз.

Член 7

Документ за превоз

1. Общите условия на превоз определят формата и съдържанието на документите за превоз, както и езика и азбуката, на които те трябва да бъдат напечатани и попълнени.
2. В документа за превоз трябва да бъдат вписани най-малко:
 - а) превозвачът или превозвачите;
 - б) указанието, че превозът е подчинен, независимо от всякаква противоположна клауза, на настоящите единни правила; това може да бъде направено с означението CIV;
 - в) всяко друго указание, необходимо за доказване на сключването и съдържанието на договора за превоз и позволяващо на пътника да предяви правата, които произтичат от този договор.
3. Пътникът трябва да се увери при получаването на документа за превоз, че той е съставен съобразно неговите указания.

4. Документът за превоз може да бъде преотстъпван, ако не е поименен и ако пътуването не е започнало.
5. Документът за превоз може да бъде съставен под формата на електронно регистриране на данни, позволяващо преобразуването им в четими писмени знаци. Методите, използвани за регистрирането и обработката на данните, трябва да бъдат равностойни от функционална гледна точка, конкретно по отношение на доказателствената сила на документа за превоз, представяван от тези данни.

Член 8

Плащане и възстановяване на превозната цена

1. Освен ако е договорено друго между пътника и превозвача превозната цена се заплаща предварително.
2. Общите условия на превоз определят при какви условия се прилага възстановяване на превозната цена.

Член 9

Право на превоз. Отстраняване от превоз

1. От началото на пътуването пътникът трябва да бъде снабден с валиден документ за превоз, който да представи при проверка на документите за превоз. Общите условия на превоз могат да предвиждат:
 - а) че пътник, който не представи валиден документ за превоз, освен превозната цена трябва да заплати допълнителна такса;
 - б) че пътник, който откаже да заплати незабавно превозната цена или допълнителната такса, може да бъде изключен от превоза;
 - в) дали и при какви условия се прилага възстановяване на допълнителната такса.
2. Общите условия на превоз могат да предвиждат, че от превоза се изключват или от превоза могат да бъдат изключени по време на пътуването пътниците, които:
 - а) представляват опасност за сигурността и доброто функциониране на железницата или за сигурността на другите пътници,
 - б) смущават по недопустим начин другите пътници,и че тези лица нямат право на възстановяване нито на превозната цена, нито на цената, която са заплатили за превоза на регистрирания си багаж.

Член 10

Изпълняване на административните формалности

Пътникът трябва да се съобразява с формалностите, изисквани от митниците или от други административни органи.

Член 11

Отменяне и закъснение на влак. Изпусната връзка

Превозвачът трябва да удостовери при нужда върху документа за превоз, че влакът е бил отменен или връзката изпусната.

ДЯЛ III

ПРЕВОЗ НА РЪЧЕН БАГАЖ, ЖИВОТНИ, РЕГИСТРИРАН БАГАЖ И ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 12

Допускани предмети и животни

1. Пътникът може да вземе със себе си леснопреносими предмети (ръчен багаж), както и живи животни в съответствие с Общите условия на превоз. От друга страна, пътникът може да вземе със себе си обемисти предмети в съответствие с особените разпоредби, съдържащи се в Общите условия на превоз. От превоза се изключват предмети и животни, които поради естеството си могат да пречат или да създават неудобство на пътниците или да причиняват вреда.
2. Пътникът може да изпраща като регистриран багаж предмети и животни в съответствие с Общите условия на превоз.

3. Превозвачът може да допуска превоз на транспортни средства във връзка с превоз на пътници в съответствие с особените разпоредби, съдържащи се в Общите условия на превоз.

4. Превозът на опасни товари под формата на ръчен багаж или регистриран багаж, както и във или върху транспортни средства, които съгласно този дял се превозват по релсов път, трябва да съответства на Правилника за международен железопътен превоз на опасни товари (RID).

Член 13

Проверка

1. В случай на сериозно предположение за нарушаване на условията за превоз превозвачът има право да провери дали превозваните предмети (ръчен багаж, регистриран багаж, транспортни средства, включително техният товар) и животни отговарят на условията за превоз, ако законите и правните норми на държавата, в която следва да се извърши проверката, не го забраняват. Пътникът трябва да бъде поканен да присъства на проверката. Ако той не се яви или ако не може да бъде намерен, превозвачът трябва да се позове на двама независими свидетели.

2. Ако се установи, че условията за превоз не са били спазени, превозвачът може да изиска от пътника да заплати разносните, произтичащи от проверката.

Член 14

Изпълняване на административните формалности

Пътникът трябва да се съобразява с формалностите, изисквани от митниците или от други административни органи при превозването във връзка с неговия превоз на предмети (ръчен багаж, регистриран багаж, транспортни средства, включително техният товар) и животни. Той трябва да присъства на прегледа на тези предмети, освен при изключение, предвидено от законите и правните норми на всяка държава.

ГЛАВА II

Ръчен багаж и животни

Член 15

Наблюдение

Наблюдението на ръчния багаж и животните, които взема със себе си, е в тежест на пътника.

ГЛАВА III

Регистриран багаж

Член 16

Изпращане на регистриран багаж

1. Договорните задължения, свързани с отправянето на регистриран багаж, трябва да бъдат установени с багажна разписка, връчена на пътника.

2. Без да се нарушават разпоредбите на член 22, липсата, нередовността или изгубването на багажната разписка не засяга нито съществуването, нито валидността на споразуменията относно отправянето на регистрирания багаж, които остават подчинени на настоящите единни правила.

3. Багажната разписка удостоверява до доказване на противното регистрирането на багажа и условията за неговия превоз.

4. До доказване на противното се предполага, че при приемането за превоз от превозвача регистрираният багаж е бил в добро видимо състояние и че броят и масата на багажа са съответствали на данните, вписани в багажната разписка.

Член 17

Багажна разписка

1. Формата и съдържанието на багажната разписка, както и езикът и азбуката, на които тя трябва да бъде напечатана и попълнена, се определят от Общите условия на превоз. Член 7, параграф 5 се прилага *mutatis mutandis*.

2. В багажната разписка трябва да бъдат вписани най-малко:
 - а) превозвачът или превозвачите;
 - б) указанието, че превозът е подчинен, независимо от всякаква противоположна клауза, на настоящите единни правила; това може да бъде направено с означението CIV;
 - в) всяко друго указание, необходимо за доказване на договорните задължения по отправянето на регистрирания багаж и позволяващо на пътника да предяви правата, които произтичат от договора за превоз.
3. Пътникът трябва да се увери при получаването на багажната разписка, че тя е издадена съгласно неговите указания.

Член 18

Регистриране и превоз

1. Освен при изключение, предвидено в Общите условия на превоз, регистрирането на багажа става само срещу представяне на документ за превоз, валиден най-малко до местоназначението на багажа. Извън това регистрирането се извършва в съответствие с разпоредбите, действащи на мястото на изпращане.
2. Ако Общите условия на превоз предвиждат, че багажът може да бъде допуснат за превоз без представяне на документ за превоз, разпоредбите на настоящите единни правила, определящи правата и задълженията на пътника по отношение на неговия регистриран багаж, се прилагат *mutatis mutandis* за изпращача на багаж.
3. Превозвачът може да отправи регистрирания багаж с друг влак или друго превозно средство и по различен маршрут спрямо тези, които ползва пътникът.

Член 19

Заплащане на цената за превоз на регистриран багаж

Освен ако е договорено друго между пътника и превозвача цената за превоз на регистриран багаж се заплаща при регистрирането.

Член 20

Маркиране на регистриран багаж

Пътникът трябва да укаже върху всеки брой регистриран багаж на добре видимо място и по достатъчно точен и ясен начин:

- а) своето име и своя адрес;
- б) местоназначението.

Член 21

Право на разпореждане с регистриран багаж

1. Ако обстоятелствата го позволяват и ако това не противоречи на митническите изисквания или на изискванията на други административни органи, пътникът може да поиска връщане на багажа на мястото на изпращане срещу предаване на багажната разписка и, когато това е предвидено в Общите условия на превоз — срещу представяне на документа за превоз.
2. Общите условия на превоз могат да предвиждат други разпоредби относно правото на разпореждане с регистриран багаж, и по-специално изменения на местоназначението и евентуалните финансови последици, които пътникът следва да понесе.

Член 22

Доставяне

1. Доставянето на регистриран багаж става срещу предаване на багажната разписка и при нужда — срещу заплащане на разносните, които обременяват пратката.

Превозвачът има правото, без да е задължен, да провери дали предявителят на разписката има право да получи доставката.

2. Към доставяне на багажа на предявителя на багажната разписка се приравняват, когато са извършени съобразно разпоредбите, действащи на местоназначението:
 - а) предаването на багажа на митническите или бариерните органи в техните експедиционни помещения или в техните складове, когато те не са под наблюдението на превозвача;
 - б) поверяването на живите животни на трето лице.
3. Предявителят на багажната разписка може да поиска доставяне на багажа на местоназначението веднага след изтичане на договореното време, както и при нужда времето, необходимо за извършваните от митническите или други административни органи операции.
4. При непредаване на багажната разписка превозвачът е задължен да достави багажа само на онзи, който представи доказателство за правото си; ако това доказателство изглежда недостатъчно, превозвачът може да изиска гаранция.
5. Багажът се доставя на местоназначението, за което е бил регистриран.
6. Предявителят на багажната разписка, на когото багажът не е доставен, може да изиска удостоверяване в багажната разписка на деня и часа, в които е поискал доставянето в съответствие с параграф 3.
7. Правоимащият може да откаже да получи багажа, ако превозвачът не изпълни искането му да пристъпи към проверка на регистрирания багаж с оглед установяването на посочена вреда.
8. Извън това доставянето на багажа се извършва съгласно разпоредбите, действащи на местоназначението.

ГЛАВА IV

Транспортни средства

Член 23

Условия за превоз

Обобените разпоредби за превоз на транспортни средства, съдържащи се в Общите условия на превоз, определят конкретно условията на допускане за превоз, регистриране, натоварване и превоз, разтоварване и доставяне, както и задълженията на пътника.

Член 24

Товарно писмо

1. Договорните задължения по превоза на транспортни средства трябва да бъдат установени с товарно писмо, връчено на пътника. Товарното писмо може да бъде включено в документа за превоз на пътника.
2. Формата и съдържанието на товарното писмо, както и езикът и азбуката, на които то трябва да бъде напечатано и попълнено, се определят от обобените разпоредби за превоз на транспортни средства, съдържащи се в Общите условия на превоз. Член 7, параграф 5 се прилага *mutatis mutandis*.
3. В товарното писмо трябва да бъдат вписани най-малко:
 - а) превозвачът или превозвачите;
 - б) указанието, че превозът е подчинен, независимо от всякаква противоположна клауза, на настоящите единни правила; това може да бъде направено с означението CIV;
 - в) всяко друго указание, необходимо за доказване на договорните задължения по превозите на транспортни средства и позволяващо на пътника да предяви правата, които произтичат от договора за превоз.
4. Пътникът трябва да се увери при получаването на товарното писмо, че то е издадено съгласно неговите указания.

Член 25

Приложими разпоредби

Извън разпоредбите на тази глава разпоредбите на глава III относно превоза на багаж се прилагат към транспортните средства.

ДЯЛ IV

ОТГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗВАЧА

ГЛАВА I

Отговорност в случай на смърт или на наранявания на пътници

Член 26

Основание за отговорността

1. Превозвачът е отговорен за вредата, произтичаща от смъртта, от нараняванията или от всяко друго увреждане на физическата или психическата цялост на пътника, причинено от произшествие във връзка с железопътната експлоатация, настъпило, докато пътникът пребивава в железопътните превозни средства, докато влиза в тях или излиза от тях, независимо от използваната железопътна инфраструктура.
2. Превозвачът е освободен от тази отговорност:
 - а) ако произшествието е предизвикано от външни по отношение на железопътната експлоатация обстоятелства, които превозвачът въпреки усилиято, проявено според особеностите на случая, не е можел да избегне и чиито последици не е можел да предотврати;
 - б) доколкото произшествието се дължи на грешка на пътника;
 - в) ако произшествието се дължи на поведението на трето лице, което превозвачът въпреки усилиято, проявено според особеностите на случая, не е можел да избегне и чиито последици не е можел да предотврати; друго предприятие, използващо същата железопътна инфраструктура, не се смята за трето лице; правото на обратен иск не се накърнява.
3. Ако произшествието се дължи на поведението на трето лице и ако въпреки това превозвачът не е напълно освободен от своята отговорност в съответствие с параграф 2, буква в), той отговаря само в границите на настоящите единни правила и без да се накърнява правото му на евентуален обратен иск срещу третото лице.
4. Разпоредбите на настоящите единни правила не засягат отговорността, която може да тежи на превозвача за случаи, непредвидени в параграф 1.
5. Когато превоз, съставляващ предмета на един-единствен договор за превоз, се изпълнява от последователни превозвачи, в случай на смърт и на наранявания на пътници е отговорен превозвачът, задължен съгласно договора за превоз да предостави транспортната услуга, по време на която е настъпило произшествието. Ако тази услуга не е била предоставена от превозвача, а от превозвач подизпълнител, двамата превозвачи са отговорни солидарно в съответствие с настоящите единни правила.

Член 27

Обезщетяване за вреди и загуби в случай на смърт

1. В случай на смърт на пътник обезщетението за вреди и загуби включва:
 - а) необходимите разноски вследствие на смъртта, конкретно разноските по превоза на тялото и погребението;
 - б) ако смъртта не е настъпила незабавно, обезщетението за вреди и загуби, предвидено в член 28.
2. Ако поради смъртта на пътника лица, към които той по закон е имал или е щял да има в бъдеще задължение за издръжка, са лишени от издръжката си, има основание те да бъдат обезщетени за тази загуба. Искът за обезщетяване за вреди и загуби на лицата, чиято издръжка пътникът е поемал, без да е задължен за това по закон, остава подчинен на националното право.

Член 28**Обезщетяване за вреди и загуби в случай на наранявания**

В случай на наранявания или на всякакво друго увреждане на физическата или психическата цялост на пътника обезщетението за вреди и загуби включва:

- а) необходимите разноски, конкретно за лечение и превоз;
- б) възстановяване на вредата, причинена било поради пълната или частичната нетрудоспособност, било поради нарастването на нуждите.

Член 29**Обезщетение за други телесни повреди**

Националното право определя дали и в каква степен превозвачът трябва да заплати обезщетение за други телесни повреди извън предвидените в членове 27 и 28.

Член 30**Форма и размер на обезщетението при смърт и наранявания**

1. Обезщетението за вреди и загуби, предвидено в член 27, параграф 2 и в член 28, буква б), трябва да се издължи под формата на еднократно изплатена сума. Ако националното право обаче позволява изплащане на рента, то се издължава под тази форма, когато пострадалият пътник или правоимащите, посочени в член 27, параграф 2, поискат това.
2. Размерът на обезщетението, което следва да се заплати в съответствие с параграф 1, се определя според националното право. За прилагането на настоящите единни правила обаче се определя максимална граница от 175 000 разчетни единици за всеки пътник в еднократно изплатена сума или в годишна рента, съответстваща на тази сума, в случай че националното право предвижда максимална граница в по-нисък размер.

Член 31**Други превозни средства**

1. Извън параграф 2 разпоредбите за отговорността в случай на смърт и на наранявания на пътници не се прилагат по отношение на вредите, възникнали при превоз, който в съответствие с договора за превоз не е бил железопътен превоз.
2. Когато железопътните превозни средства обаче се превозват с ферибот, разпоредбите за отговорността в случай на смърт и на наранявания на пътници се прилагат по отношение на вредите, посочени в член 26, параграф 1 и член 33, параграф 1, причинени от произшествие във връзка с железопътната експлоатация, настъпило, докато пътникът пребивава в упоменатото железопътно превозно средство, докато влиза в него или излиза от него.
3. Когато поради извънредни обстоятелства железопътната експлоатация е временно прекъсната и пътниците се превозват с друго превозно средство, превозвачът е отговорен в съответствие с настоящите единни правила.

ГЛАВА II**Отговорност за неспазване на разписанието****Член 32****Отговорност при отменяне на влак, закъснение или изпусната връзка**

1. Превозвачът е отговорен пред пътника за вредата, произтичаща от това, че поради отменяне на влак, закъснение или изпускане на връзка пътуването не може да продължи същия ден или че неговото продължаване не е разумно изискуемо същия ден при дадените обстоятелства. Обезщетението за вреди и загуби включва разумните разноски по настаняване, както и разумните разноски, свързани с уведомяването на лицата, очакващи пътника.
2. Превозвачът е освободен от тази отговорност, когато отменянето на влак, закъснението или изпускането на връзка се дължат на една от следните причини:
 - а) външни по отношение на железопътната експлоатация обстоятелства, които превозвачът въпреки усилието, проявено според особеностите на случая, не е можел да избегне и чиито последици не е можел да предотврати;

- б) грешка на пътника; или
- в) поведението на трето лице, което превозвачът въпреки усилието, проявено според особеностите на случая, не е можел да избегне и чиито последици не е можел да предотврати; друго предприятие, използващо същата железопътна инфраструктура, не се смята за трето лице; правото на обратен иск не се накърнява.
3. Националното право определя дали и в каква степен превозвачът трябва да заплати обезщетение за вреди, различни от вредите, предвидени в параграф 1. Тази разпоредба не засяга разпоредбите на член 44.

ГЛАВА III

Отговорност за ръчния багаж, животните, регистрирания багаж и превозните средства

Раздел 1

Ръчен багаж и животни

Член 33

Отговорност

1. В случай на смърт и на наранявания на пътници превозвачът е отговорен също за вредата, произтичаща от пълното или частичното изгубване или от повреждането на предметите, които пътникът е имал или върху себе си, или със себе си като ръчен багаж; това важи също за животните, които пътникът е взел със себе си. Член 26 се прилага *mutatis mutandis*.
2. От друга страна, превозвачът е отговорен за вредата, произтичаща от пълното или частичното изгубване или от повреждането на предметите, ръчния багаж или животните, чието наблюдение е задължение на пътника съгласно член 15, само ако тази вреда се дължи на грешка на превозвача. Другите членове от дял IV, с изключение на член 51, и от дял VI не са приложими в този случай.

Член 34

Ограничаване на обезщетенията за вреди и загуби при изгубване или повреждане на предмети

Когато превозвачът е отговорен в съответствие с член 33, параграф 1, той трябва да възстанови вредата в размер до 1 400 разчетни единици за всеки пътник.

Член 35

Освобождение от отговорност

Превозвачът не е отговорен пред пътника за вредата, произтичаща от несъобразяване на пътника с митническите изисквания или изискванията на други административни органи.

Раздел 2

Регистриран багаж

Член 36

Основание за отговорността

1. Превозвачът е отговорен за вредата, произтичаща от пълното или частичното изгубване и от повреждането на регистриран багаж, възникнало от приемането на багажа за превоз до доставянето, както и от забавянето на доставянето.
2. Превозвачът е освободен от тази отговорност, доколкото изгубването, повреждането или забавянето на доставянето се дължат на грешка на пътника, на нареждане на последния, непроизтичащо от грешка на превозвача, на недостатък, присъщ на регистрирания багаж, или на обстоятелства, които превозвачът не е можел да избегне и чиито последици не е можел да предотврати.
3. Превозвачът е освободен от тази отговорност, доколкото изгубването или повреждането произтича от специфичните рискове, присъщи на един или повече от следните фактори:
- а) липса или неизправност на опаковката;
 - б) особено естество на багажа;
 - в) изпращане под формата на багажни пратки на предмети, изключени от превоза.

Член 37

Доказателствена тежест

1. В тежест на превозвача е да докаже, че изгубването, повреждането или закъснението при доставянето се дължи на един от факторите, предвидени в член 36, параграф 2.
2. Когато превозвачът установи, че изгубването или повреждането е могло да произтече предвид конкретните обстоятелства от един или повече от специфичните рискове, предвидени в член 36, параграф 3, съществува презумпцията, че то произтича именно от тях. Правоимащият обаче запазва правото да докаже, че вредата не се дължи изцяло или отчасти на един от тези рискове.

Член 38

Последователни превозвачи

Когато превоз, съставляващ предмета на един-единствен договор за превоз, се изпълнява от няколко последователни превозвачи, всеки превозвач, който приема за превоз багажа с багажната разписка или транспортното средство с товарното писмо, участва по отношение на отправянето на багажа или превоза на транспортните средства в договора за превоз съгласно клаузите в багажната разписка или в товарното писмо и поема задълженията, които произтичат от него. В този случай всеки превозвач е отговорен за изпълнението на превоза по целия маршрут до доставянето.

Член 39

Превозвач подизпълнител

1. Когато превозвачът е поверил изцяло или отчасти изпълнението на превоза на превозвач подизпълнител, било в упражняване на право, което му е признато в договора за превоз, или не, превозвачът остава въпреки това отговорен за превоза в цялост.
2. Всички разпоредби на настоящите единни правила, регламентиращи отговорността на превозвача, се прилагат също към отговорността на превозвача подизпълнител за извършения от него превоз. Членове 48 и 52 се прилагат, когато е предявен иск срещу служителите и всички други лица, към чиито услуги превозвачът подизпълнител прибегва за изпълнението на превоза.
3. Когато със специфично споразумение превозвачът поема задължения, които не му тежат по силата на настоящите единни правила, или се отказва от права, които му се дават от тези единни правила, това споразумение е без правни последици за превозвача подизпълнител, ако той не го е приел изрично и писмено. Независимо дали превозвачът подизпълнител го е приел или не, превозвачът остава обвързан със задълженията или отказите, които произтичат от това специфично споразумение.
4. Ако и доколкото превозвачът и превозвачът подизпълнител са отговорни, тяхната отговорност е солидарна.
5. Общият размер на обезщетението, дължимо от превозвача, превозвача подизпълнител, както и от техните служители и другите лица, към чиито услуги те прибегват за изпълнението на превоза, не надхвърля границите, предвидени в настоящите единни правила.
6. Разпоредбите на този член не засягат правата на обратни иски, които могат да съществуват между превозвача и превозвача подизпълнител.

Член 40

Презумпция за изгубване

1. Правоимащият може, без да е необходимо да представя други доказателства, да смята един багаж за изгубен, ако той не му е бил предаден или поставен на негово разположение в срок от 14 дни след искането за доставяне, предявено в съответствие с член 22, параграф 3.
2. Когато багаж, смятан за изгубен, бъде намерен в течение на годината, която следва искането за доставяне, превозвачът трябва да уведоми правоимащия, ако неговият адрес е известен или може да бъде открит.

3. В срок от 30 дни след получаване на уведомлението, посочено в параграф 2, правоимащият може да изиска багажът да му бъде предаден. В този случай той трябва да заплати разноските по превоза на багажа от мястото на изпращане до мястото, където се извършва предаването, и да възстанови полученото обезщетение след приспадане, ако има основание, на разноските, включени в това обезщетение. Той обаче запазва правата си на обезщетение за закъснение при доставянето, предвидени в член 43.

4. Ако намереният багаж не бъде поискан в срока, предвиден в параграф 3, или ако той бъде намерен повече от една година след искането за доставяне, превозвачът се разпорежда с него съобразно законите и нормите, действащи на мястото, където се намира багажът.

Член 41

Обезщетение при изгубване

1. При пълно или частично изгубване на регистриран багаж превозвачът трябва да заплати извън всякакви други обезщетения за вреди и загуби:

- а) ако размерът на вредата е доказан — обезщетение, равностойно на този размер, без при това то да надхвърля 80 разчетни единици на липсващ килограм брутна маса или 1 200 разчетни единици на брой багаж;
- б) ако размерът на вредата не е доказан — твърдо обезщетение от 20 разчетни единици на липсващ килограм брутна маса или 300 разчетни единици на брой багаж.

Формата на обезщетяване на липсващ килограм или на брой багаж се определя от Общите условия на превоз.

2. Превозвачът трябва да възстанови освен това цената за превоза на багажа и другите суми, изразходвани по превоза на изгубения багаж, както и вече издължените мита и акцизи.

Член 42

Обезщетение при повреждане

1. В случай на повреждане на регистриран багаж превозвачът трябва да заплати извън всякакви други обезщетения за вреди и загуби обезщетение, равностойно на обезценяването на багажа.

2. Обезщетението не надхвърля:

- а) ако целият багаж е обезценен поради повреждането — размера, който би достигнало при пълно изгубване;
- б) ако само част от багажа е обезценена поради повреждането — размера, който би достигнало при изгубване на обезценената част.

Член 43

Обезщетение при забавяне на доставянето

1. При забавяне на доставянето на регистриран багаж превозвачът трябва да заплати на неделен период от 24 часа, считано от предявяването на искане за доставяне, но най-много за 14 дни:

- а) ако правоимащият докаже, че дадена вреда, включително повреждане, произтича от това — обезщетение, равностойно на размера на вредата, до максимум 0,80 разчетни единици на килограм брутна маса от багажа или 14 разчетни единици на брой багаж, доставен със закъснение;
- б) ако правоимащият не докаже, че вредата произтича от това — твърдо обезщетение от 0,14 разчетни единици на килограм брутна маса от багажа или 2,80 разчетни единици на брой багаж, доставен със закъснение.

Формата на обезщетяване на килограм или на брой багаж се определя от Общите условия на превоз.

2. В случай на пълно изгубване на багажа обезщетението, предвидено в параграф 1, не се натрупва с обезщетението, предвидено в член 41.

3. В случай на частично изгубване на багажа обезщетението, предвидено в параграф 1, се плаща за неизгубената част.
4. В случай на повреждане на багажа, което не произтича от забавяне на доставянето, обезщетението, предвидено в параграф 1, се натрупва, ако има основание, с обезщетението, предвидено в член 42.
5. В никой случай натрупването на обезщетението, предвидено в параграф 1, с обезщетенията, предвидени в членове 41 и 42, не дава основание за заплащане на обезщетение, надхвърлящо обезщетението, дължимо при пълно изгубване на багажа.

Раздел 3

Превозни средства

Член 44

Обезщетение при забавяне

1. При забавяне на натоварването по причина, отдавана на превозвача, или при забавяне на доставянето на транспортно средство превозвачът трябва да заплати, ако правоимащият докаже, че дадена вреда е произлязла от това, обезщетение, чийто размер не надхвърля цената на превоза.
2. Ако при забавяне на натоварването по причина, отдавана на превозвача, правоимащият се откаже от договора за превоз, цената за превоза се възстановява на правоимащия. Ако правоимащият докаже, че от това забавяне е произтекла вреда, той може да поиска също обезщетение, чийто размер не надхвърля цената на превоза.

Член 45

Обезщетение при изгубване

В случай на пълно или частично изгубване на транспортно средство обезщетението, което следва да се заплати на правоимащия за доказана вреда, се изчислява съобразно обичайната стойност на транспортното средство. Обезщетението не надхвърля 8 000 разчетни единици. Ремарке със или без товар се смята за самостоятелно транспортно средство.

Член 46

Отговорност за други предмети

1. По отношение на предмети, оставени в транспортното средство или намиращи се в багажниците (например багажник или багажник за ски), закрепени здраво за транспортното средство, превозвачът е отговорен само за вреда, причинена по негова вина. Цялостното обезщетение, което следва да се заплати, не надхвърля 1 400 разчетни единици.
2. По отношение на предмети, закрепени от външната страна на транспортното средство, включително багажниците, посочени в параграф 1, превозвачът е отговорен само ако се докаже, че вредата произтича от действие или бездействие, извършено от превозвача било с умисъл да се причини такава вреда, било непредпазливо и със съзнанието, че такава вреда вероятно ще произтече.

Член 47

Приложими разпоредби

Извън разпоредбите на настоящия раздел разпоредбите на раздел 2 за отговорността по отношение на багажа се прилагат за транспортните средства.

ГЛАВА IV

Обичайни разпоредби

Член 48

Изгубване на правото на ограничаване на отговорността

Ограничаването на отговорността, предвидено в настоящите единни правила, както и разпоредбите на националното право, които ограничават обезщетенията до определен размер, не се прилагат, ако се докаже, че вредата произтича от действие или бездействие, извършено от превозвача било с умисъл да се причини такава вреда, било непредпазливо и със съзнанието, че такава вреда вероятно ще произтече.

*Член 49***Превръщане и лихви**

1. Когато изчисляването на обезщетението предполага превръщане на суми, изразени в чуждестранни парични единици, това превръщане се извършва по курса на деня и на мястото на плащане на обезщетението.
2. Правоимащият може да поиска върху обезщетението да се начисляват лихви в размер на пет процента годишно, считано от деня на рекламацията, предвидена в член 55, или ако не е имало рекламация — от деня на предявяване на съдебния иск.
3. При обезщетенията, дължими в съответствие с членове 27 и 28 обаче, лихвите текат едва от деня, в който са възникнали фактите, послужили за определяне на размера на обезщетението, ако този ден е по-късен от деня на подаване на рекламацията или на предявяване на съдебния иск.
4. По отношение на багажа лихви се дължат само ако обезщетението надхвърля 16 разчетни единици на багажна разписка.
5. По отношение на багажа, ако правоимащият не предаде на превозвача в определения му подходящ срок подкрепящите документи, необходими за окончателното уреждане на рекламацията, лихвите не текат между изтичането на определения срок и действителното предаване на тези документи.

*Член 50***Отговорност при ядрен инцидент**

Превозвачът се освобождава от отговорността, която носи по силата на настоящите единни правила, когато вредата е причинена от ядрен инцидент и когато в приложение на законите и правните норми на една държава, регламентиращи отговорността в областта на атомната енергия, експлоатиращият ядрена инсталация или друго лице, което го замества, носи отговорност за тази вреда.

*Член 51***Лица, за които превозвачът е отговорен**

Превозвачът е отговорен за своите служители и за другите лица, към чиито услуги прибегва за изпълнението на превоза, когато тези служители или тези други лица действат в упражняване на функциите си. Управителите на железопътната инфраструктура, по която се извършва превозът, се смятат за лица, към чиито услуги превозвачът прибегва за изпълнението на превоза.

*Член 52***Други искове**

1. Във всички случаи, в които се прилагат настоящите единни правила, всеки иск за отговорност срещу превозвача, на каквото и да било основание, може да бъде предявен само при условията и ограниченията на тези единни правила.
2. Същото важи за всеки иск, предявен срещу служители на превозвача и други лица, за които той е отговорен съгласно член 51.

ДЯЛ V

ОТГОВОРНОСТ НА ПЪТНИКА*Член 53***Особени принципи на отговорност**

Пътникът е отговорен пред превозвача за всяка вреда:

- а) произтичаща от неспазване на неговите задължения в съответствие със

1. членове 10, 14 и 20;

2. особените разпоредби за превоз на транспортни средства, съдържащи се в Общите условия на превоз, или
 3. Правилника за международен железопътен превоз на опасни товари (RID); или
- б) причинена от предметите или животните,

които взема със себе си, освен ако докаже, че вредата се дължи на обстоятелства, които той не е можел да избегне и чиито последици не е можел да предотврати, въпреки че е проявил старанието, което се изисква от съзнателен пътник. Тази разпоредба не засяга отговорността, която може да тежи на превозвача в съответствие с член 26 и член 33, параграф 1.

ДЯЛ VI

УПРАЖНЯВАНЕ НА ПРАВАТА

Член 54

Констатиране на частично изгубване или повреждане

1. Когато превозвачът открие или предположи частично изгубване или повреждане на предмет, превозван под негово наблюдение (багаж, транспортни средства), или когато правоимащият посочи такова, превозвачът трябва незабавно и по възможност в присъствие на правоимащия да състави протокол, установяващ според естеството на вредата състоянието на предмета и, доколкото е възможно, размера на вредата, причината за нея и момента, в който тя е възникнала.
2. Копие от констативния протокол трябва да бъде връчено безплатно на правоимащия.
3. Ако правоимащият не приема заключенията на констативния протокол, той може да поиска състоянието на багажа или на транспортното средство, както и причината за вредата и нейният размер да бъдат установени от експерт, назначен от страните по договора за превоз, или по съдебен ред. Процедурата се подчинява на законите и разпоредбите на държавата, в която се извършва констатирането.

Член 55

Рекламации

1. Рекламациите относно отговорността на превозвача в случай на смърт и на наранявания на пътници трябва да бъдат изпратени писмено до превозвача, срещу когото може да бъде предявен съдебният иск. При превоз, съставляващ предмета на един-единствен договор и извършен от последователни превозвачи, рекламациите могат да бъдат отправени също до първия или до последния превозвач, както и до превозвача, чието седалище или филиал, или агенция, сключила договора за превоз, се намира в държавата на местоживеене или на обичайно местожителство на пътника.
2. Другите рекламации по договора за превоз трябва да бъдат изпратени писмено до превозвача, посочен в член 56, параграфи 2 и 3.
3. Документите, които правоимащият прецени за необходимо да приложи към рекламацията, трябва да бъдат представени или в оригинали, или в копия, при нужда надлежно заверени, ако превозвачът го поиска. При уреждането на рекламацията превозвачът може да изиска връщането на документа за превоз, багажната разписка и товарното писмо.

Член 56

Превозвачи, срещу които може да бъде предявен съдебен иск

1. Съдебният иск, основан на отговорността на превозвача в случай на смърт и на наранявания на пътници, може да бъде предявен само срещу превозвач, отговорен по смисъла на член 26, параграф 5.
2. Извън параграф 4 другите съдебни искове на пътниците, основани на договора за превоз, могат да бъдат предявени само срещу първия или последния превозвач или срещу превозвача, изпълнявал частта от превоза, по време на която е възникнало обстоятелството, породило иска.
3. Когато при превози, изпълнявани от последователни превозвачи, превозвачът, който е трябвало да достави багажа или транспортното средство, е вписан с негово съгласие в багажната разписка или в товарното писмо, срещу него може да бъде предявен съдебен иск в съответствие с параграф 2, дори ако той не е получил багажа или транспортното средство.
4. Съдебният иск за възстановяване на сума, платена съгласно договора за превоз, може да бъде предявен срещу превозвача, получил тази сума, или срещу онзи, в полза на когото тя е била получена.

5. Съдебният иск може да бъде предявен срещу превозвач, различен от превозвачите, посочени в параграфи 2 и 4, когато е подаден като обратен иск или като възражение за недопустимост пред инстанцията по главен иск, основан на същия договор за превоз.
6. Доколкото настоящите единни правила се прилагат по отношение на превозвача подизпълнител, срещу него също може да бъде предявен съдебен иск.
7. Ако ищецът може да избира между няколко превозвачи, неговото право на избор се погасява от момента, в който съдебният иск бъде предявен срещу един от тях; това важи също, ако ищецът може да избира между един или повече превозвачи и превозвач подизпълнител.

Член 58

Погасяване на правото на иск в случай на смърт и наранявания

1. Всяко право на съдебен иск на правоимащия, основано на отговорността на превозвача в случай на смърт или на наранявания на пътници, се погасява, ако в срок от 12 месеца, считано от узнаването за вредата, той не сигнализира за произшествието, станало с пътника, на един от превозвачите, пред които може да бъде предявена рекламация в съответствие с член 55, параграф 1. Когато правоимащият сигнализира устно за произшествието на превозвача, последният трябва да му издаде удостоверение за това устно уведомление.
2. Правото на иск обаче не се погасява, ако:
 - а) в срока, предвиден в параграф 1, правоимащият е предявил рекламация пред един от превозвачите, посочени в член 55, параграф 1;
 - б) в срока, предвиден в параграф 1, отговорният превозвач е бил уведомен по друг начин за произшествието, станало с пътника;
 - в) за произшествието не е било сигнализирано или е било сигнализирано със закъснение поради обстоятелства, които не се дължат на правоимащия;
 - г) правоимащият докаже, че произшествието е предизвикано от грешка на превозвача.

Член 59

Погасяване на правото на иск по превоза на багаж

1. Приемането на багажа от правоимащия погасява правото на всякакъв иск срещу превозвача, породено от договора за превоз, в случай на частично изгубване, повреждане или забавяне на доставянето.
2. Правото на иск обаче не се погасява:
 - а) в случай на частично изгубване или повреждане, ако:
 1. изгубването или повреждането е констатирано в съответствие с член 54 преди получаването на багажа от правоимащия;
 2. констатацията, която е трябвало да се извърши в съответствие с член 54, не е била извършена единствено по вина на превозвача;
 - б) в случай на неявна вреда, чието съществуване е установено след приемането на багажа от правоимащия, ако той:
 1. поиска констатация в съответствие с член 54 веднага след откриването на вредата и най-късно в срок три дни след получаването на багажа; и
 2. докаже освен това, че вредата е възникнала между приемането на багажа за превоз от превозвача и доставянето;
 - в) в случай на забавяне на доставянето, ако правоимащият е предявил в срок от двадесет и един дни правата си пред един от превозвачите, посочени в член 56, параграф 3;
 - г) ако правоимащият докаже, че вредата произтича от грешка на превозвача.

Член 60

Давност

1. Исковете за обезщетяване на вреди и загуби, основани на отговорността на превозвача в случай на смърт и на наранявания на пътници, се погасяват:
 - а) за пътника — три години, считано от деня след произшествието;

б) за другите правоимащи — три години, считано от деня след смъртта на пътника, без при това този срок да може да превишава пет години, считано от деня след произшествието.

2. Другите искове, породени от договора за превоз, са с давност една година. Давностният срок обаче е две години, ако се отнася за иск за вреда, причинена от действие или бездействие, извършено било с умисъл да се причини такава вреда, било непредпазливо и със съзнанието, че такава вреда вероятно ще произтече.

3. Давностният срок, предвиден в параграф 2, тече за искове:

а) за обезщетение за пълно изгубване: от четиринадесетия ден след изтичането на срока, предвиден в член 22, параграф 3;

б) за обезщетение за частично изгубване, повреждане или забавяне на доставянето: от деня, в който доставянето се е състояло;

в) във всички други случаи по отношение на превоза на пътниците: от деня на изтичане на валидността на документа за превоз.

Денят, посочен като начален за давностния срок, никога не се включва в срока.

4. Извън тези случаи спирането и прекъсването на давностните срокове се уреждат от националното право.

ДЯЛ VII

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ПРЕВОЗВАЧИТЕ

Член 61

Поделяне на превозната цена

1. Всеки превозвач е длъжен да изплати на заинтересованите превозвачи полагаемата им се част от цената на превоз, която той е събрал или която би трябвало да събере. Условиата на плащане се определят със споразумение между превозвачите.

2. Член 6, параграф 3, член 16, параграф 3 и член 25 се прилагат и за взаимоотношенията между последователни превозвачи.

Член 62

Право на обратен иск

1. Превозвачът, платил обезщетение по силата на настоящите единни правила, има право на обратен иск срещу превозвачите, участвали в превоза, съгласно следните разпоредби:

а) превозвачът, причинил вредата, е единствено отговорен за нея;

б) когато вредата е причинена от няколко превозвачи, всеки от тях отговаря за причинената от него вреда; ако разграничението е невъзможно, обезщетението се разпределя между тях в съответствие с буква в);

в) ако не може да бъде доказано кой от превозвачите е причинил вредата, обезщетението се разпределя между всички превозвачи, участвали в превоза, с изключение на онези, които докажат, че вредата не е била причинена от тях; разпределението е пропорционално на частта от превозната цена, която се полага на всеки от превозвачите.

2. При несъстоятелност на един от тези превозвачи дължимата и неизплатена от него част се разпределя между всички други превозвачи, участвали в превоза, пропорционално на частта от превозната цена, която се полага на всеки от тях.

Член 63

Процедура при обратни искове

1. Основателността на плащането, извършено от превозвача, който предявява обратен иск в съответствие с член 62, не може да бъде оспорвана от превозвача, срещу когото е предявен обратният иск, когато обезщетението е определено по съдебен ред и когато този последен превозвач е бил надлежно призован и е можел да встъпи в процеса. Съдът, сезиран по главния иск, определя сроковете за връчване на призовката и за встъпване в процеса.

2. Превозвачът, който упражнява правото си на обратен иск, трябва да предяви в рамките на едно производство исковата си молба срещу всички превозвачи, с които не е постигнал споразумение, като в противен случай губи правото си на обратен иск срещу превозвачите, срещу които не е предявил иск.

3. Съдът се произнася с едно и също решение по всички обратни иски, по които е сезиран.
4. Превозвач, който иска да предяви правото си на обратен иск, може да сезира правораздавателните органи на държавата, на чиято територия се намира седалището на един от превозвачите, участвали в превоза, или неговият филиал, или агенцията, сключила договора за превоз.
5. Когато искът трябва да бъде предявен срещу няколко превозвачи, превозвачът, който упражнява правото на обратен иск, може да избере измежду правораздавателните органи, компетентни по смисъла на параграф 4, съда, пред който да предяви обратния си иск.
6. Обратни иски не могат да бъдат предявявани в производство по иск за обезщетение, предявен от правоимащия по договора за превоз.

Член 64

Споразумения относно обратните иски

Превозвачите са свободни да договорят помежду си разпоредби, които се отклоняват от членове 61 и 62.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

МИНИМАЛНА ИНФОРМАЦИЯ, КОЯТО ЗАДЪЛЖИТЕЛНО СЕ ПРЕДОСТАВЯ ОТ ЖЕЛЕЗОПЪТНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ И ПРОДАВАЧИТЕ НА БИЛЕТИ

Част I: Информация преди пътуването

Общи условия, приложими към договора

Разписания и условия за най-бързо пътуване

Разписания и условия за всички налични тарифи с открояване на най-ниските тарифи

Достъпност, условия за достъп и наличие във влаковете на улеснения за лицата с увреждания и лицата с намалена подвижност в съответствие с Директива (ЕС) 2019/882 и регламенти (ЕС) № 454/2011 и № 1300/2014

Наличие на капацитет и условия за достъп за велосипеди

Наличие на места в първа и втора класа, както и на кушет-вагони и спални вагони

Смушения и закъснения (планирани и в реално време)

Наличие на съоръжения във влаковете, включително Wi-Fi и тоалетни, и на услуги, включително помощ, предоставяна на пътниците от персонала.

Информация преди покупката за това дали билетът или билетите представляват директен билет

Процедура за издирване на изгубен багаж

Процедури за подаване на жалби

Част II: Информация по време на пътуването

Услуги и съоръжения във влака, включително Wi-Fi

Следваща гара

Смушения и закъснения (планирани и в реално време)

Основни връзки

Информация, свързана със сигурността и безопасността

Част III: Операции, свързани със системите за резервация:

Искания за предоставяне на железопътни транспортни услуги, включително приложими тарифи

Искания за резервация на железопътни транспортни услуги

Искания за частично или пълно отменяне на резервация

ПРИЛОЖЕНИЕ III

МИНИМАЛНИ СТАНДАРТИ ЗА КАЧЕСТВО НА УСЛУГИТЕ

Информация и билети

Точност на транспортните услуги и общи принципи за преодоляване на смущенията на услугите

Закъснения

- i) общо средно закъснение на услугите като процент по категории услуги (на далечни разстояния, регионални и градски/крайградски);
- ii) процент на закъсненията, причинени от обстоятелствата, посочени в член 19, параграф 10;
- iii) процент на услугите със закъснение при заминаване;
- iv) процент на услугите със закъснение при пристигане;
 - процент на закъсненията с по-малко от 60 минути;
 - процент на закъсненията в интервала 60-119 минути;
 - процент на закъсненията със 120 минути и повече;

Отменяне на транспортните услуги

- i) процент на отменените услуги по категории услуги (международни, вътрешни на далечни разстояния, регионални и градски/крайградски);
- ii) процент на отменените услуги по категории услуги (международни, вътрешни на далечни разстояния, регионални и градски/крайградски), причинени от обстоятелствата, посочени в член 19, параграф 10.

Чистота на подвижния състав и гаровите съоръжения (качество на въздуха и регулиране на температурата във вагоните, хигиена на санитарните възли и т.н.)

Проучване на удовлетвореността на потребителите

Разглеждане на жалбите, възстановяване на суми и обезщетяване за неизпълнение на стандартите за качество на услугите

Помощ, предоставена на лица с увреждания и лица с намалена подвижност, и обсъждания относно тази помощ с представителни организации и по целесъобразност с представители на лица с увреждания и лица с намалена подвижност

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТВИЕТО

Регламент (ЕО) № 1371/2007	Настоящият регламент
Член 1	Член 1
Член 1, буква а)	Член 1, буква а)
Член 1, буква б)	Член 1, буква б)
—	Член 1, буква в)
Член 1, буква в)	Член 1, буква г)
—	Член 1, буква д)
Член 1, буква г)	Член 1, буква е)
Член 1, буква д)	Член 1, буква ж)
—	Член 1, буква з)
Член 1, буква е)	Член, буква и)
Член 2	Член 2
Член 2, параграф 1	Член 2, параграф 1
Член 2, параграф 2	—
Член 2, параграф 3	—
Член 2, параграф 4	—
Член 2, параграф 5	Член 2, параграф 6, буква а) и параграф 8
Член 2, параграф 6	Член 2, параграф 6, буква б)
Член 2, параграф 7	Член 2, параграф 7
—	Член 2, параграф 2
—	—
—	Член 2, параграф 3
Член 2, параграф 4	Член 2, параграф 5
Член 3	Член 3
Член 3, точка 1	Член 3, точка 1
Член 3, точки 2, 3	—
Член 3, точка 4	Член 3, точка 2

Регламент (ЕО) № 1371/2007	Настоящият регламент
Член 3, точка 5	Член 3, точка 3
Член 3, точка 6	Член 3, точка 4
Член 3, точка 7	Член 3, точка 5
Член 3, точка 8	Член 3, точка 6
—	Член 3, точка 7
Член 3, точка 9	Член 3, точка 8
Член 3, точка 10	Член 3, точка 9
—	Член 3, точка 10
—	Член 3, точка 11
Член 3, точка 11	Член 3, точка 12
—	Член 3, точка 13
—	Член 3, точка 14
—	Член 3, точка 15
—	Член 3, точка 16
Член 3, точка 12	Член 3, точка 17
—	Член 3, точка 18
Член 3, точка 13	Член 3, точка 19
—	Член 3, точка 20
Член 3, точка 15	Член 3, точка 21
—	Член 3, точка 22
Член 4	Член 4
—	Член 5
Член 5	Член 6
Член 6	Член 7
Член 7	Член 8
Член 8	Член 9
—	Член 10
Член 9	Член 11
—	Член 12

Регламент (ЕО) № 1371/2007	Настоящият регламент
Член 11	Член 13
Член 12	Член 14
Член 13	Член 15
Член 14	Член 16
Член 15	Член 17
Член 16	Член 18
—	Член 18, параграфи 2, 3, 4, 5, 6 и 7
Член 17, параграф 1	Член 19, параграфи 1, 2, 3 и 4
—	Член 19, параграфи 5 и 6
Член 17, параграф 2	Член 19, параграф 7
Член 17, параграф 3	Член 19, параграф 8
Член 17, параграф 4	Член 19, параграф 9
—	Член 19, параграф 10
Член 18	Член 20
—	Член 20, параграф 6
Член 19	Член 21
Член 20	Член 22
Член 21, параграф 1	—
Член 21, параграф 2	Член 23, параграф 1, буква ж)
Член 22, член 23	Член 23
Член 22, параграф 2	—
Член 24	Член 24
Член 25	Член 25, параграфи 1, 2, 3
—	Член 26
Член 26	Член 27
Член 27	Член 28
—	Член 28, параграф 3
Член 27, параграф 3	Член 28, параграф 4

Регламент (ЕО) № 1371/2007	Настоящият регламент
Член 28	Член 29
Член 29	Член 30
Член 30	Член 31
—	Член 32, 33
Член 31	Член 34
—	Член 34, параграфи 1, 3
Член 32	Член 35
—	Член 35, параграф 2
Член 33	—
Член 34	Член 36
Член 35	Член 38
—	Член 37
Член 36	Член 39
—	Член 40
Член 37	Член 41
Приложение I	Приложение I
Приложение II	Приложение II
Приложение III	Приложение III
—	Приложение IV

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/783 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 29 април 2021 година****за създаване на Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1293/2013****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз и по-специално член 192, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Законодателството и политиката на Съюза в областта на околната среда и климата и, където е приложимо, в областта на енергетиката, доведоха до съществени подобрения в състоянието на околната среда. В областта на околната среда и климата обаче продължават да съществуват сериозни предизвикателства, които, ако не бъдат отстранени, ще породят значителни отрицателни последици за Съюза и за благосъстоянието на неговите граждани.
- (2) Програмата за околната среда и действията по климата (LIFE) за периода 2014—2020 г., създадена с Регламент (ЕС) № 1293/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, е последната от редица програми на Съюза от 1992 г. насам, които подкрепят прилагането на законодателството в областта на околната среда и климата, както и приоритетите на политиките. В извършената неотдавна междинна оценка беше изразено положително становище, че LIFE е на път да се окаже ефективна, ефикасна и целесъобразна. Поради това програмата LIFE 2014—2020 г. следва да бъде продължена, като се внесат някои промени, набелязани в междинната и последващите оценки. Следователно Програмата за околната среда и действията по климата (LIFE) (наричана по-нататък „програмата LIFE“) следва да бъде създадена за срок от седем години, за да се съобрази нейната продължителност с тази на многогодишната финансова рамка, определена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета ⁽⁵⁾.
- (3) При постигане на целите, определени в законодателството, политиката и плановете, по-специално целите, посочени в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт (наричан по-нататък „Европейският зелен пакт“), и международните ангажименти на Съюза в областта на околната среда и климата и, където е приложимо, в областта на енергетиката, програмата LIFE следва да допринесе за справедлив преход към икономика, която е устойчива, кръгова, енергийноэффективна, основана на възобновяема енергия, неутрална и стабилна по отношение на изменението на климата, за опазване, възстановяване и подобряване на качеството на околната среда, включително въздуха, водата и почвата, и на здравето, както и за спиране и обръщане на

⁽¹⁾ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 226.

⁽²⁾ ОВ С 461, 21.12.2018 г., стр. 156.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 16 март 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 26 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) № 1293/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 614/2007 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 185).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

тенденцията на загуба на биологично разнообразие, включително чрез подкрепа за функционирането и управлението на мрежата „Натура 2000“, и борба с влошаване на състоянието на екосистемите или чрез преки интервенции, или чрез подкрепа за включването на тези цели в други политики. Освен това програмата LIFE следва да подкрепя изпълнението на програмите за действие от общ характер, приети в съответствие с член 192, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), като например Седмата програма за действие за околната среда ⁽⁶⁾ и всяка последваща програма на Съюза за действие за околната среда.

- (4) Съюзът се е ангажирал да разработи всеобхватни действия в контекста на целите за устойчиво развитие, залегнали в Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, в които се подчертава съществената връзка между управлението на природните ресурси с цел да се гарантира тяхната дългосрочна наличност и екосистемните услуги и тяхната връзка с човешкото здраве и устойчивия и приобщаващ икономически растеж. В този дух програмата LIFE следва да отразява принципа на солидарност, като същевременно допринася съществено както за икономическото развитие, така и за социалното сближаване.
- (5) С цел да се насърчи устойчивото развитие, изискванията за опазване на околната среда и на климата следва да бъдат включени при определянето и изпълнението на всички политики и дейности на Съюза. Поради това следва да се насърчават полезните взаимодействия и взаимното допълване с други програми на Съюза за финансиране, включително като се улеснява финансирането на дейности, които допълват стратегически интегрирани проекти и стратегически проекти за опазване на природата и подкрепят внедряването и възпроизвеждането на решения, разработени в рамките на програмата LIFE. Необходимо е координиране, за да се избегне двойното финансиране. Комисията и държавите членки следва да предприемат действия, за да се избегнат административното припокриване и административната тежест за бенефициерите по проектите, произтичащи от задължения за докладване по различни финансови инструменти.
- (6) Програмата LIFE следва да допринася за устойчивото развитие и за постигането на целите на законодателството, стратегиите, плановете и международните ангажименти на Съюза в областта на околната среда и климата и, когато е приложимо, в областта на енергетиката, по-специално по отношение на Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, Конвенцията за биологичното разнообразие ⁽⁷⁾ и Парижкото споразумение, прието съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата ⁽⁸⁾ (наричано по-нататък „Парижкото споразумение относно изменението на климата“), и, *inter alia*, Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации (ИКЕ на ООН) за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда ⁽⁹⁾ (наричана по-нататък „Конвенцията от Орхус“), Конвенцията на ИКЕ на ООН за трансгранично замърсяване на въздуха на далечни разстояния, Базелската конвенция на ООН за контрол на трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане, Ротердамската конвенция на ООН относно процедурата за „предварително обосновано съгласие“ (PIC процедура) за определени опасни химични вещества и пестициди в международната търговия и Стокхолмската конвенция на ООН за устойчивите органични замърсители.
- (7) Съюзът отдава голямо значение на дългосрочната устойчивост на резултатите от проектите, финансирани по програмата LIFE, и на способността тези резултати да бъдат гарантирани и запазени след изпълнението на проекта, *inter alia*, чрез продължаване, възпроизвеждане на проекти или прехвърляне на резултати.
- (8) За да се спазят ангажиментите на Съюза в рамките на Парижкото споразумение относно изменението на климата, е необходимо Съюзът да се превърне в общество, което е устойчиво, кръгово, енергийноефективно, основано на възобновяема енергия, неутрално и стабилно по отношение на изменението на климата. Тази промяна на свой ред изисква действия, при които се обръща специално внимание на секторите с най-голям принос за настоящите равнища на емисии на парникови газове и замърсяване, които да насърчават енергийната ефективност и възобновяемата енергия, както и да допринасят за прилагането на рамката за политиките в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и интегрираните национални планове на държавите членки в областта на енергетиката и климата и за изпълнението на дългосрочната стратегия на Съюза в областта на климата и енергетиката в съответствие с дългосрочните цели на Парижкото споразумение относно изменението на климата. Програмата LIFE следва да включва и мерки, които да допринасят за изпълнението на политиката на Съюза за адаптиране към изменението на климата, за да се намали уязвимостта спрямо неблагоприятните последици от изменението на климата.

⁽⁶⁾ Решение № 1386/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2020 година „Да живеем добре в пределите на нашата планета“ (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 171).

⁽⁷⁾ Решение 93/626/ЕИО на Съвета от 25 октомври 1993 г. за сключване на Конвенцията за биологичното разнообразие (ОВ L 309, 13.12.1993 г., стр. 1).

⁽⁸⁾ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

⁽⁹⁾ ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 4.

- (9) Проектите в рамките на новата подпрограма „Преход към чиста енергия“ на програмата LIFE следва да са съсредоточени върху изграждането на капацитет и разпространението на знания, умения, иновативни техники, методи и решения за постигане на целите на законодателството и политиката на Съюза в областта на прехода към възобновяема енергия и по-голяма енергийна ефективност. По правило такова изграждане на капацитет и разпространение на знания са действия за координация и подкрепа с висока добавена стойност на равнището на Съюза, целящи премахването на пазарните пречки, които възпрепятстват социално-икономическия преход към устойчива енергия, и обикновено привличат малки и средни по размер субекти, както и множество заинтересовани страни, включително местни и регионални публични органи, и организации с нестопанска цел. Тези действия носят множество съпътстващи ползи, например справяне с енергийната бедност, подобряване на качеството на въздуха в сградите, намаляване на замърсителите на местно ниво благодарение на подобрения на енергийната ефективност и увеличаване на разпределяната възобновяема енергия, като освен това допринасят за създаването на положителен икономически ефект на местно равнище и за по-приобщаващ растеж.
- (10) Необходимо е да се ускори трансформацията на енергийния сектор, за да се подпомогне смекчаването на последиците от изменението на климата и изпълнението на международните ангажменти на Съюза за намаляване на въглеродните емисии. Действията за изграждане на капацитет за подкрепа на енергийната ефективност и възобновяемата енергия, финансирани до 2020 г. в рамките на „Хоризонт 2020“⁽¹⁰⁾, следва да бъдат включени в новата подпрограма „Преход към чиста енергия“ на програмата LIFE, тъй като тяхната цел не е да финансират високи постижения и да създават иновации, а да улесняват внедряването на вече налични технологии за възобновяема енергия и енергийна ефективност, които да допринесат за смекчаване на последиците от изменението на климата. Програмата LIFE следва да включва всички заинтересовани страни и сектори, които участват в прехода към чиста енергия. Включването на такива дейности за изграждане на капацитет в програмата LIFE има потенциал да създаде полезни взаимодействия между подпрограмите и увеличава цялостната съгласуваност на финансирането от Съюза. Поради това следва да бъдат събирани и разпространявани данни за внедряването в проектите по програмата LIFE на съществуващи научноизследователски и новаторски решения, включително от програма „Хоризонт Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹¹⁾ (наричана по-нататък „Хоризонт Европа“), и предходжащите я програми.
- (11) Оценката на въздействието, придружаваща предложението на Комисията за Директива(ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹²⁾, с която се изменя Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽¹³⁾, сочи, че за изпълнението на целите на Съюза в областта на енергетиката до 2030 г. ще бъдат необходими допълнителни инвестиции в размер на 177 милиарда евро годишно през периода 2021 – 2030 г. Най-големите дефицити са свързани с инвестициите в намаляването на въглеродните емисии на сгради, за да се увеличи енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници с малък мащаб, където капиталът трябва да бъде насочен към силно децентрализирани проекти. Една от целите на подпрограмата „Преход към чиста енергия“, която включва енергийната ефективност и бързото внедряване на възобновяемата енергия, е да се изгради капацитет за разработване и обединяване на такива проекти, като по този начин се спомога и за усвояване на средства от европейските структурни и инвестиционни фондове и се насърчават инвестициите във възобновяема енергия и енергийна ефективност, като се използват и финансовите инструменти, осигурени съгласно Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁴⁾.
- (12) Програмата LIFE е единствената програма, предназначена конкретно за действия в областта на околната среда и климата, и следователно има ключова роля за подкрепата за прилагането на законодателството и политиките на Съюза в тези области.
- (13) Полезните взаимодействия с програмата „Хоризонт Европа“ следва да спомогат за набелязването и установяването на потребностите в областта на научните изследвания и иновациите за справяне с екологичните, климатичните и енергийните предизвикателства в Съюза по време на процеса за стратегическо планиране на научните изследвания и иновации в рамките на „Хоризонт Европа“. Програмата LIFE следва да продължи да действа като катализатор

⁽¹⁰⁾ Решение 2013/743/ЕС на Съвета от 3 декември 2013 г. за създаване на специфичната програма за изпълнение на „Хоризонт 2020“ — рамковата програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.) и за отмяна на решения 2006/971/ЕО, 2006/972/ЕО, 2006/973/ЕО, 2006/974/ЕО и 2006/975/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 965).

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 г. за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1).

⁽¹²⁾ Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 210).

⁽¹³⁾ Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

за прилагане на законодателството и политиката на Съюза в областта на околната среда и климата и, където е приложимо, в областта на енергетиката, включително чрез внедряване и използване на резултатите от научните изследвания и иновациите по „Хоризонт Европа“, и помощ за внедряването им в по-голям мащаб, ако това може да спомогне за разрешаването на проблеми в областта на околната среда, климата или енергийния преход. Европейският съвет по иновациите в рамките на „Хоризонт Европа“ може да оказва подкрепа за разширяването на мащаба и търговската реализация на нови революционни идеи, които могат да се появят в резултат на изпълнението на проекти по LIFE. Освен това следва да се вземат предвид и полезните взаимодействия с Фонда за иновации в рамките на системата за търговия с емисии, установена с Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾.

- (14) За действие, за което е предоставено финансиране по програмата LIFE, следва да могат да бъдат предоставени средства и от други програми на Съюза, при условие че тези средства не обхващат едни и същи разходи. Действия, които получават кумулативно финансиране от различни програми на Съюза, следва да се одитират само веднъж и по начин, покриващ всички съответни програми на Съюза и приложимите за тях правила.
- (15) От съобщението на Комисията от 3 февруари 2017 г. относно прегледа на изпълнението на политиките на ЕС в областта на околната среда: „Общи предизвикателства и начини за обединяване на усилията с цел постигане на по-добри резултати“ (EIR) става ясно, че е необходим значителен напредък, за да се ускори прилагането на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда и да се засили интегрирането на целите, свързани с околната среда и климата, в други политики. Поради това програмата LIFE следва да действа като катализатор за справяне с хоризонталните и системните предизвикателства и за отстраняване на първопричините за установените в EIR слабости в изпълнението, както и за постигане на необходимия напредък чрез разработване, изпитване и възпроизвеждане на нови подходи; подкрепа на разработването, мониторинга и прегледа на политики; подобряване на управлението в областта на околната среда, изменението на климата и свързаните с енергийния преход въпроси, включително чрез засилване на участието на заинтересованите страни на всички равнища, изграждане на капацитет, комуникационни и осведомителни дейности; мобилизиране на инвестиции от инвестиционни програми на Съюза или други източници на финансиране и чрез подкрепа на действия за преодоляване на различните пречки пред ефективното изпълнение на ключовите планове, изисквани от законодателството в областта на околната среда.
- (16) Спирането и обръщането на тенденцията на загуба на биологично разнообразие и на влошаването на състоянието на екосистемите, включително на морските екосистеми, изисква подкрепа за разработването, изпълнението, прилагането и оценяването на приложимото законодателство и политика на Съюза, включително съобщението на Комисията от 20 май 2020 г. относно стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г. – „Да осигурим полагащото се място на природата в нашия живот“, Директива 92/43/ЕИО на Съвета ⁽¹⁶⁾, Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁷⁾ и Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁸⁾, по-специално чрез разширяване на базата от знания за разработване и изпълнение на политиките и чрез развитие, изпитване, демонстриране и прилагане на най-добрите практики и решения в малки мащаби или адаптирани към специфичните местни, регионални или национални особености, включително интегрирани подходи за изпълнението на рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО. Настоящият регламент следва да допринесе за интегрирането на действията в областта на биологичното разнообразие в политиките на Съюза и за постигането на общата амбиция да се предоставят 7,5% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2024 г. и 10% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2026 и 2027 г., като същевременно се вземат предвид съществуващите припокривания между целите в областта на климата и биологичното разнообразие.

Съюзът и държавите членки следва да проследяват своите разходи във връзка с биологичното разнообразие, за да изпълнят задълженията си за докладване съгласно Конвенцията за биологичното разнообразие. Изискванията за проследяване, предвидени в друго приложимо законодателство на Съюза, също следва да се съблюдают. Разходите на Съюза, свързани с биологичното разнообразие, следва да се проследяват в съответствие с ефективна, прозрачна и всеобхватна методика, която да бъде определена от Комисията в сътрудничество с Европейския парламент и Съвета, както е посочено в Междуинституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския

⁽¹⁵⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275 25.10.2003 г., стр. 32).

⁽¹⁶⁾ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

⁽¹⁷⁾ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).

съюз и Европейската комисия от 16 декември 2020 г. относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси ⁽¹⁹⁾.

- (17) Последните оценки, включително междинният преглед на стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2020 г. и проверката за пригодност на законодателството за опазване на природата, показват, че една от основните причини за недостатъчното прилагане на законодателството на Съюза за опазване на природата и на стратегията за биологичното разнообразие е липсата на адекватно финансиране.

Основните инструменти на Съюза за финансиране, включително Европейският фонд за регионално развитие, създаден с Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾ (наричан по-нататък „Европейският фонд за регионално развитие“) и Кохезионният фонд, създаден с Регламент (ЕС) № 1300/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾ (наричан по-нататък „Кохезионният фонд“), Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони, създаден с Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²²⁾ (наричан по-нататък „Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони“) и Европейският фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и за отмяна на Регламент (ЕС) № 508/2014 (наричан по-нататък „Европейският фонд за морско дело, рибарство и аквакултури“), могат, като допълнение, съществено да допринесат за удовлетворяването на тези потребности. Програмата LIFE може в още по-висока степен да подобри ефективността на подобно интегриране чрез стратегически проекти за опазване на природата, които са предназначени да служат за катализатор за прилагането на законодателството и политиката на Съюза за опазване на природата и биологичното разнообразие, включително за изпълнение на действията, определени в рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО. Стратегическите проекти за опазване на природата следва да подкрепят програми за действие в държавите членки с цел интегриране на относими цели за опазване на природата и биологичното разнообразие в други политики и програми за финансиране, като по този начин се гарантира, че за изпълнение на тези политики се мобилизират адекватни средства.

Държавите членки следва да могат да решат в рамките на своите стратегически планове за общата селскостопанска политика да използват определена част от разпределените им средства по линия на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, за да привлекат подкрепа за действия, които допълват стратегическите проекти за опазване на природата съгласно определението в настоящия регламент.

- (18) Насърчаването на кръговата икономика и ресурсната ефективност изисква промяна в начина, по който материалите и продуктите, включително пластмаси, се проектират, произвеждат, употребяват, ремонтират, използват повторно, рециклират и обезвреждат, и отделяне на внимание на целия жизнен цикъл на продуктите. Програмата LIFE следва да допринесе за прехода към модел на кръгова икономика чрез финансова подкрепа, насочена към различни участници като предприятия, публични органи и потребители, по-специално чрез прилагане, разработване и възпроизвеждане на най-добри технологии, практики и решения, адаптирани към специфичните местни, регионални или национални особености, включително чрез интегрирани подходи за прилагане на йерархията на отпадъците и чрез изпълнение на планове за управление на отпадъците, както и за предотвратяване на натрупването на отпадъци. Чрез подкрепа за изпълнението на съобщението на Комисията от 16 януари 2018 г. относно Европейската стратегия за пластмасите в кръговата икономика могат да се предприемат действия, по-специално за решаване на проблема с морските отпадъци.
- (19) Високото равнище на опазване на околната среда е от основно значение за здравето и благосъстоянието на гражданите на Съюза. Програмата LIFE следва да подкрепя целите на Съюза по отношение на производството и употребата на химикали по начини, които да свеждат до минимум значителните неблагоприятни ефекти върху здравето на човека и върху околната среда, с оглед постигането на целта за нетоксична околна среда в Съюза.

⁽¹⁹⁾ ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006 (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 289).

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) № 1300/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Кохезионния фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1084/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 281).

⁽²²⁾ Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 487).

Програмата LIFE следва също така да подкрепя и дейности за улесняване на прилагането на Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²³⁾, за да се постигнат нива на шума, които не пораждат значително отрицателно въздействие и опасности за човешкото здраве.

- (20) Дългосрочната цел на Съюза в областта на политиката за чистота на въздуха е да се постигнат равнища на качество на въздуха, които не пораждат значително отрицателно въздействие и рискове за човешкото здраве и околната среда, като същевременно се засилват полезните взаимодействия между подобряването на качеството на въздуха и намаляването на емисиите на парникови газове. Обществеността е много добре осведомена за замърсяването на въздуха и гражданите очакват органите да предприемат действия, по-специално в областите, в които населението и екосистемите са изложени на високи равнища на замърсители на въздуха. В Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁴⁾ се подчертава ролята, която финансирането от Съюза може да има за постигането на целите за чист въздух. Поради това програмата LIFE следва да подкрепя проекти, включително стратегически интегрирани проекти, които имат потенциал за привличане на публични и частни средства, както и да бъдат примери за най-добри практики и катализатори за изпълнението на планове и прилагането на законодателство за качеството на въздуха на местно, регионално, многорегионално, национално и транснационално равнище.
- (21) С Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁵⁾ беше създадена рамка за защита на повърхностните води, крайбрежните води, преходните води и подземните води на Съюза. Постигането на целите на посочената директива ще бъде подкрепено от по-добро изпълнение на целите на политиката за водите и интегриране на тези цели в други области на политиката. Поради това програмата LIFE следва да подкрепя проекти, които допринасят за ефективното прилагане на Директива 2000/60/ЕО и на друго приложимо законодателство на Съюза в областта на водите, с което се насърчава постигането на добро състояние на водните обекти на Съюза чрез прилагане, разработване и възпроизвеждане на най-добри практики, както и чрез мобилизиране на допълнителни действия по други програми или финансови източници на Съюза.
- (22) Опазването и възстановяването на морската среда е една от основните цели на политиката на Съюза в областта на околната среда. Програмата LIFE следва да подкрепя следните дейности: управлението, опазването, възстановяването и мониторинга на биологичното разнообразие и морските екосистеми, по-специално в морските защитени зони по „Натура 2000“, както и защитата на видовете в съответствие с рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕО; постигането на добро състояние на околната среда в съответствие с Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁶⁾; насърчаването на чисти и „здрави“ морета; изпълнението на съобщението на Комисията от 16 януари 2018 г. относно Европейската стратегия за пластмасите в кръговата икономика, по-специално за справяне с проблема с изгубените риболовни уреди и морските отпадъци; и насърчаването на участието на Съюза в международното управление на океаните, което е от съществено значение за постигане на целите на Програмата на Организацията на обединените нации до 2030 г. за устойчиво развитие и за осигуряване на „здрави“ океани за бъдещите поколения. Стратегическите интегрирани проекти и стратегическите проекти за опазване на природата в рамките на програмата LIFE следва да съдържат подходящи действия, целящи опазването на морската среда.
- (23) Подобряването на управлението в областта на околната среда, изменението на климата и свързаните с енергийния преход въпроси изисква участието на гражданското общество, което може да се постигне чрез повишаване на осведомеността на обществеността, включително посредством комуникационна стратегия, съобразена с новите медии и социалните мрежи, ангажираност на потребителите и разширяване на участието на заинтересованите страни, включително неправителствените организации (НПО), в консултации по свързани с темата политики и при тяхно осъществяване, на всички равнища. Поради това е целесъобразно програмата LIFE да подкрепя широк кръг от НПО, както и мрежи на организации с нестопанска цел, които преследват цел от общ интерес за Съюза и които развиват дейност предимно в областта на околната среда или действията във връзка с климата, като предоставя по конкурентен и прозрачен начин безвъзмездни средства за оперативни разходи, за да помага на тези НПО, мрежи и субекти да допринасят реално за политиката на Съюза и да изграждат и укрепват капацитета си да се превърнат в по-ефикасни партньори.

⁽²³⁾ Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002 г. относно оценката и управлението на шума в околната среда (ОВ L 189, 18.7.2002 г., стр. 12).

⁽²⁴⁾ Директива (ЕС) 2016/2284 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. за намаляване на националните емисии на някои атмосферни замърсители, за изменение на Директива 2003/35/ЕО и за отмяна на Директива 2001/81/ЕО (ОВ L 344, 17.12.2016 г., стр. 1).

⁽²⁵⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

⁽²⁶⁾ Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

- (24) Въпреки че подобряването на управлението на всички равнища следва да бъде цел, съдържаща се във всички подпрограми на програмата LIFE, програмата LIFE следва да подкрепя разработването, прилагането, изпълнението и спазването на достиженията на правото в областта на околната среда и климата, и по-специално на хоризонталното законодателство относно управлението на околната среда, включително законодателството за прилагане на Конвенцията от Орхус.
- (25) Програмата LIFE следва да подготвя пазарните участници и да ги подкрепя за прехода към икономика, която е устойчива, кръгова, енергийно ефективна, основана на възобновяема енергия, неутрална и стабилна по отношение на изменението на климата, чрез изпробване на нови бизнес възможности, повишаване на професионалните умения, улесняване на достъпа на потребителите до устойчиви продукти и услуги, ангажиране и предоставяне на възможности на влиятелни личности и изпробване на нови методи за адаптиране на съществуващите процеси и бизнес средата. За да се съдейства за по-широко пазарно внедряване на устойчиво развити решения, следва да се насърчават приемането от страна на обществеността и ангажираността на потребителите.
- (26) Програмата LIFE е разработена в подкрепа на демонстрирането на техники, подходи и най-добри практики, които могат да бъдат възпроизведени и разширени. Намирането на новаторски решения ще допринесе за подобряването на екологичните характеристики и на устойчивостта, по-специално за развитието на устойчиви селскостопански практики в областите, свързани с активност в сферата на климата, водите, почвите, биологичното разнообразие и отпадъците. В това отношение следва да се обърне особено внимание на полезните взаимодействия с други програми и политики, например Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост и Схемата на ЕС за управление по околна среда и одит.
- (27) На равнището на Съюза големи инвестиции в действия в областта на околната среда и климата се финансират предимно чрез основните програми за финансиране от Съюза. Поради това е наложително да се увеличат усилията за интегриране, да се гарантира устойчивост, ориентираност към биологичното разнообразие и към климата и дейности по другите програми на Съюза за финансиране и да се включат гаранции за устойчивост във всички инструменти на Съюза. В своята роля на катализатор стратегическите интегрирани проекти и стратегическите проекти за опазване на природата, които трябва да бъдат разработени в рамките на програмата LIFE, следва да увеличат възможностите за финансиране по тези програми за финансиране и други източници на финансиране, като например национални фондове, и да създадат полезни взаимодействия.
- (28) Успехът на стратегическите проекти за опазване на природата и на стратегическите интегрирани проекти зависи от тясното сътрудничество между националните, регионалните и местните органи и недържавните участници, обхванати от целите на програмата LIFE. Поради това следва да се прилагат принципите на прозрачност и оповестяване във връзка с решенията за разработването, изпълнението, оценката и мониторинга на проектите, по-специално в случай на интегриране или когато участват множество източници на финансиране.
- (29) Предвид важността на борбата с изменението на климата по координиран и амбициозен начин в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение относно изменението на климата и целите на ООН за устойчиво развитие, програмата LIFE ще допринесе за интегриране на действията в областта на климата и за постигане на общата цел от поне 30% от разходите на бюджета на ЕС за подкрепа на целите, свързани с климата. Очаква се действията по програмата LIFE да позволят насочването на 61% от общия финансов пакет на програмата към цели, свързани с климата. Подходящите действия ще бъдат набелязани по време на подготовката и изпълнението на програмата LIFE и ще бъдат преоценени в рамките на съответните прегледи и оценки. В съответствие с Европейския зелен пакт действията по програмата LIFE следва да зачитат принципа за ненанасяне на вреда.
- (30) При изпълнението на програмата LIFE следва да се обърне надлежно внимание на стратегията за най-отдалечените региони, която се съдържа в съобщението на Комисията от 24 октомври 2017 г. относно засиленото и обновено стратегическо партньорство с най-отдалечените региони на ЕС, в съответствие с член 349 ДФЕС и предвид специфичните нужди и уязвимостта на тези региони. Освен това следва да се вземат предвид и други политики на Съюза, различни от тези за околната среда, климата и приложимите политики в областта на енергетиката.
- (31) В подкрепа на изпълнението на програмата LIFE Комисията следва да си сътрудничи с мрежата на националните звена за контакт по програмата LIFE, за да се насърчи сътрудничеството, насочено към подобряването и повишаването на ефективността на услугите на националните звена за контакт в Съюза, и да се постигне по-високо общо качество на подадените предложения, следва също да организира семинари и работни срещи, да публикува списъци с проекти, финансирани по програмата LIFE, или да предприеме други дейности, например медийни кампании, за

по-добро разпространяване на резултатите от проектите и за улесняване на обмена на опит, познания и най-добри практики и на възпроизвеждането на резултатите от проектите в Съюза, като по този начин насърчава сътрудничеството и комуникацията. Тези дейности следва да са насочени по-специално към държавите членки със слабо усвояване на средствата и да улесняват комуникацията и сътрудничеството между бенефициерите, заявителите и заинтересованите страни по приключили или текущи проекти в една и съща област. От съществено значение е адресат на тези дейности за комуникация и сътрудничество да бъдат регионалните и местните органи и заинтересовани страни.

- (32) В програмата LIFE качеството следва да е критерият, ръководещ оценката на проекта и процеса на възлагане. За да се улесни изпълнението на целите на програмата LIFE в Съюза и да се насърчи постигането на високо качество на предложенията за проекти, следва да се осигури финансиране на проекти за техническа помощ, целящи ефективно участие в програмата LIFE. Комисията следва да се стреми да постигне ефективен, основан на качеството географски обхват в целия Съюз, включително чрез оказване на подкрепа на държавите членки за повишаване на качеството на проектите чрез изграждане на капацитет. Критериите за ниска степен на ефективно участие, за допустими дейности и за възлагане по програмата LIFE следва да бъдат определени в многогодишната работна програма въз основа на участието и успеваемостта на заявителите от съответните държави членки, като се вземат предвид *inter alia*, населението и неговата гъстота, общата площ на защитените зони по „Натура 2000“ за всяка държава членка, изразена като дял от общата площ по „Натура 2000“ и дял от територията на държавата членка, обхващаща защитени зони по „Натура 2000“. Допустимите дейности следва да бъдат от такова естество, че да целят подобряването на качеството на заявените проекти.
- (33) В съответствие със съобщението на Комисията от 18 януари 2018 г. относно действията на ЕС за подобряване на спазването на законодателството и управлението в областта на околната среда, мрежата на Европейския съюз за прилагане и спазване на правото в областта на околната среда (IMPEL), Европейската мрежа на прокурорите за околната среда (ENPE) и Форумът на съдиите от Европейския съюз за околната среда (EUFJE) бяха създадени с цел да се улесни сътрудничеството между държавите членки и да имат единствена по рода си роля за прилагането на законодателството на Съюза в областта на околната среда. Те допринасят съществено за засилване на съгласуването при изпълнението и прилагането на законодателството на Съюза в областта на околната среда на цялата му територия, за избягване на нарушаването на конкуренцията и за подобряване на качеството на екологичните инспекции и механизмите за правоприлагане чрез свързана в мрежа система както на равнището на Съюза, така и на равнището на държавите членки, и правят възможен обмена на информация и опит на различни административни нива чрез обучение и задълбочени дискусии по въпроси, свързани с околната среда, и аспекти на правоприлагането, включително процеси на мониторинг и по издаване на разрешения. С оглед на техния принос за постигането на целите на програмата LIFE е целесъобразно да се разреши предоставянето на безвъзмездни средства на IMPEL, EUFJE и ENPE без покана за представяне на предложения, за да продължи осигуряването на подкрепа за дейностите на тези органи. Освен това, съгласно общите изисквания на Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁷⁾ (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) са възможни и други случаи, в които не е необходима покана за представяне на предложения, например за органи, определени от държавите членки и действащи под тяхна отговорност, когато тези държави членки са определени като бенефициери на безвъзмездни средства в законодателен акт на Съюза.
- (34) Целесъобразно е да се определи финансов пакет за програмата LIFE, който да представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междунституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси, за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (35) Максималните ставки на съфинансиране на безвъзмездните средства, финансирани по програмата LIFE, следва да се определят на равнищата, необходими за поддържане на ефективното ниво на подкрепа, осигурено от програмата LIFE. За да бъде отразена необходимата адаптивност в контекста на съществуващия набор от действия и субекти, конкретните ставки на съфинансиране следва да способстват едновременно за гарантирането на сигурност и за поддържането на известна гъвкавост, която да се предоставя според конкретните нужди или изисквания. Конкретните ставки на съфинансиране следва винаги да бъдат обвързани с установените приложими максимални ставки на съфинансиране.

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

(36) Финансовият регламент, приет от Европейския парламент и Съвета въз основа на член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз, се прилага за настоящия регламент. Във Финансовия регламент са предвидени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, поръчките, непрякото управление, финансовите инструменти, бюджетните гаранции, финансовата помощ и възстановяването на разходите на външните експерти и се предвижда контрола върху отговорността на финансовите оператори. Правилата, приети въз основа на член 322 ДФЕС, включват и общ режим на обвързване с условия с цел защита на бюджета на Съюза.

(37) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁸⁾, и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95⁽²⁹⁾, (Евратом, ЕО) № 2185/96⁽³⁰⁾ и (ЕС) 2017/1939⁽³¹⁾ на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза.

В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁽³²⁾. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

(38) Видовете финансиране и методите за изпълнение на бюджета на програмата LIFE следва да се избират в зависимост от възможностите за осъществяване на конкретните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. По отношение на безвъзмездните средства следва да бъде разгледано използването на еднократни суми, единни ставки и стандартни таблици за единичните разходи. Комисията следва да гарантира, че прилагането е лесно разбираемо, и да насърчава реалното опростяване за организаторите на проекти.

(39) Когато е целесъобразно, политическите цели на програмата LIFE следва да бъдат преследвани посредством финансови инструменти и бюджетни гаранции в рамките на Регламент (ЕС) 2021/523, включително посредством разпределените средства от програмата LIFE, както е посочено в многогодишните работни програми по посочената програма.

(40) В съответствие с член 94 от Решение 2013/755/ЕС на Съвета⁽³³⁾, субекти, установени в отвъдморски страни и територии, имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата LIFE и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия. Участието на тези субекти в програмата LIFE следва да се съсредоточи главно върху проекти в рамките на подпрограмата за опазването на природата и биологичното разнообразие.

⁽²⁸⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁽²⁹⁾ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁽³⁰⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽³¹⁾ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁽³²⁾ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

⁽³³⁾ Решение 2013/755/ЕС на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

- (41) Доброволната схема в областта на биологичното разнообразие и екосистемните услуги в европейските отвъдморски територии (BEST) насърчава опазването на биологичното разнообразие, включително на морското биологично разнообразие, и устойчивото използване на екосистемните услуги, включително екосистемни подходи за адаптиране към изменението на климата и смекчаване на последиците от него, в най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии на Съюза. Чрез подготвителното действие BEST, прието през 2011 г., както и чрез последващата програма BEST 2.0 и проекта BEST RUP, BEST способства за повишаване на осведомеността за значението, което най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии имат за околната среда, и за ключовата им роля при опазването на биологичното разнообразие в световен мащаб. По приблизителни оценки на Комисията необходимата финансова подкрепа за проекти по места в тези територии възлиза на 8 милиона евро годишно. В министерските си декларации от 2017 и 2018 г. отвъдморските страни и територии изразиха задоволството си от тази схема за предоставяне на безвъзмездни средства в малък размер в подкрепа на биологичното разнообразие. В този контекст е целесъобразно програмата LIFE да финансира предоставянето на безвъзмездни средства в малък размер за биологичното разнообразие, включително действия за изграждане на капацитет и действия, които имат катализиращ ефект, в най-отдалечените региони и отвъдморските страни и територии.
- (42) Програмата LIFE следва да бъде отворена за участие на трети държави в съответствие със споразуменията между Съюза и тези държави, които установяват конкретните условия за тяхното участие.
- (43) Трети държави, които са членове на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство ⁽³⁴⁾, което предвижда, че програмите се изпълняват въз основа на решение, прието съгласно посоченото споразумение. Трети държави могат също да участват въз основа на други правни инструменти. В настоящия регламент следва да бъде въведена специална разпоредба, съдържаща изискването третите държави да предоставят правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на OLAF и на Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.]
- (44) Съгласно точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ⁽³⁵⁾ програмата LIFE следва да се подложи на оценка въз основа на информация, събрана чрез прилагането на специалните изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свърхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците от програмата LIFE по места. Цялостното въздействие на програмата LIFE се натрупва в резултат от различни видове непряк, дългосрочен и трудно измерим принос към постигането на пълния набор от цели на Съюза в областта на околната среда и климата. За мониторинга на програмата LIFE показателите за прякото изпълнение и изискванията за проследяване, посочени в настоящия регламент, следва да бъдат допълнени чрез обединяване на специфични показатели на равнището на проекта, описани в многогодишните работни програми или покани за представяне на предложения, например по отношение на „Натура 2000“ и емисиите на някои замърсители на въздуха.
- (45) С цел да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, свързани с приемането на многогодишните работни програми, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁶⁾.
- (46) С цел да се гарантира, че подкрепата по програмата LIFE, както и нейното изпълнение, са съобразени с политиките и приоритетите на Съюза, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 ДФЕС, за да изменя настоящия регламент, като прави преглед и допълва показателите, или да допълва настоящия регламент, като определя конкретни показатели за всяка подпрограма и вид проект, а така също и за създаването на рамка за мониторинг и оценка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

⁽³⁴⁾ ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

⁽³⁵⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

⁽³⁶⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (47) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно да допринесе чрез добро управление и многостранен подход за висока степен на опазване на околната среда и амбициозни действия в областта на климата, за устойчиво развитие и за постигане на целите, залегнали в законодателството, стратегиите, плановете и международните ангажменти на Съюза в областта на околната среда, биологичното разнообразие, климата, кръговата икономика, и когато е приложимо — в областта на възобновяемата енергия и енергийната ефективност, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците на настоящия регламент могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (48) Поради това Регламент (ЕС) № 1293/2013 следва да бъде отменен.
- (49) Целесъобразно е да се осигури плавен преход без прекъсване между предходната програма за околната среда и действията по климата (LIFE) и програмата LIFE, а началото на програмата LIFE да се съгласува с това на многогодишната финансова рамка, както е определена в Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093. Поради това настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и следва да се прилага с обратен ефект от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава Програма за околната среда и действията по климата (LIFE) (наричана по-нататък „програмата LIFE“) за периода на многогодишната финансова рамка 2021—2027 г. Продължителността на програмата LIFE е съобразена с продължителността на многогодишната финансова рамка.

С настоящия регламент се определят също така целите на програмата LIFE, бюджетът ѝ за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „стратегически проекти за опазване на природата“ означава проекти, с които се подкрепя постигането на целите за опазване на природата и биологичното разнообразие, като в държавите членки се изпълняват съгласувани програми за действие с цел интегрирането на тези цели и приоритети в други политики и инструменти за финансиране, включително чрез координираното изпълнение на рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО;
- 2) „стратегически интегрирани проекти“ означава проекти, с които се изпълняват в регионален, многорегионален, национален или транснационален мащаб стратегии или плановете за действие в областта на околната среда или климата, които са разработени от органи на държавите членки и се изискват от специално законодателство или политики на Съюза в областта на околната среда и климата или, когато е приложимо, в областта на енергетиката, като същевременно се гарантира участието на заинтересованите страни и се насърчава мобилизирането на най-малко един друг европейски, национален или частен източник на финансиране и координирането с него;
- 3) „проекти за техническа помощ“ означава проекти, с които се подкрепя развитието на капацитет за участие в стандартни проекти за действия, подготовката на стратегически проекти за опазване на природата и стратегически интегрирани проекти, подготовката за достъп до други финансови инструменти на Съюза или други мерки, необходими за подготовката на окрупняването на мащаба и възпроизвеждането на резултатите от други проекти, финансирани по програмата LIFE, предшествашите я програми или други програми на Съюза, с оглед на постигането на целите на програмата LIFE, установени в член 3; тези проекти могат да включват и изграждане на капацитет във връзка с дейностите на органите на държавите членки за ефективното участие в програмата LIFE;

- 4) „стандартни проекти за действия“ означава проекти, различни от стратегическите интегрирани проекти, стратегически проекти за опазване на природата или проектите за техническа помощ, с които се преследват специфичните цели на програмата LIFE;
- 5) „операции за смесено финансиране“ означава действия, подкрепени от бюджета на Съюза, включително в рамките на механизми за смесено финансиране съгласно член 2, точка 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа, финансови инструменти от бюджета на Съюза или и двете с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;
- 6) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното право, правото на Съюза или международното право, което има правосубектност и може, като действа от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, в съответствие с член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност.

Член 3

Цели

1. Общата цел на програмата LIFE е да допринесе за преминаване към икономика, която е устойчива, кръгова, енергийно ефективна, основана на възобновяема енергия, неутрална и стабилна по отношение на изменението на климата, за опазване, възстановяване и подобряване на качеството на околната среда, включително въздуха, водата и почвата, както и за спиране и обръщане на тенденцията на загуба на биологично разнообразие и за борба с влошаване на състоянието на екосистемите, включително чрез подкрепа за функционирането и управлението на мрежата „Натура 2000“, като по този начин се допринася за устойчивото развитие. Освен това програмата LIFE подкрепя изпълнението на програмите за действие от общ характер, приети в съответствие с член 192, параграф 3 ДФЕС.

2. Програмата LIFE има следните специфични цели:

- а) да разработва, демонстрира и насърчава иновативни техники, методи и подходи за постигане на целите, залегнали в законодателството и политиката на Съюза в областта на околната среда, включително опазването на природата и биологичното разнообразие, и в областта на действията по климата, включително прехода към възобновяема енергия и повишена енергийна ефективност, както и да допринася за обогатяването на базата от знания и за прилагането на най-добрите практики, по-специално по отношение на опазването на природата и биологичното разнообразие, включително чрез подкрепа за мрежата „Натура 2000“;
- б) да подкрепя разработването, изпълнението, мониторинга и прилагането на съответното законодателство и политика на Съюза в областта на околната среда, включително опазването на природата и биологичното разнообразие, и в областта на действията по климата, както и прехода към възобновяема енергия или повишена енергийна ефективност, включително като се подобрява управлението на всички равнища, по-специално чрез укрепване на капацитета на публичните и частните участници и участието на гражданското общество;
- в) да действа като катализатор на широкомащабното внедряване на успешни технически и свързани с политиката решения за прилагане на съответното законодателство и политика на Съюза в областта на околната среда, включително опазването на природата и биологичното разнообразие, и в областта на действията по климата, както и прехода към възобновяема енергия или повишена енергийна ефективност, чрез възпроизвеждането на резултати, включването на съответните цели в други политики и в практиките на публичния и частния сектор, мобилизирането на инвестиции и подобряването на достъпа до финансиране.

Член 4

Структура

Програмата LIFE има следната структура:

- 1) област на околната среда, която обхваща:
 - а) подпрограма „Опазване на природата и биологичното разнообразие“;
 - б) подпрограма „Кръгова икономика и качество на живот“;

- 2) област на действията по климата, която обхваща:
 - а) подпрограма „Смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към това изменение“;
 - б) подпрограма „Преход към чиста енергия“.

Член 5

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата LIFE за периода от 1 януари 2021 до 31 декември 2027 г. възлиза на 5 432 000 000 EUR по текущи цени.
2. Индикативното разпределение на сумата, посочена в параграф 1, е:
 - а) 3 488 000 000 EUR за област „Околна среда“, от които
 - i) 2 143 000 000 EUR за подпрограма „Опазване на природата и биологичното разнообразие“, и
 - ii) 1 345 000 000 EUR за подпрограма „Кръгова икономика и качество на живот“;
 - б) 1 944 000 000 EUR за област „Действията по климата“, от които
 - i) 947 000 000 EUR за подпрограма „Смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към това изменение“, и
 - ii) 997 000 000 EUR за подпрограма „Преход към чиста енергия“.
3. Посочените в параграфи 1 и 2 суми не засягат разпоредбите за гъвкавост, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 и във Финансовия регламент.
4. Независимо от параграф 2, най-малко 60% от бюджетните ресурси, разпределени за проекти, подкрепяни с безвъзмездни средства за действия в областта на околната среда, посочена в параграф 2, буква а), се заделят за безвъзмездни средства за проекти в подкрепа на подпрограмата за опазване на природата и биологичното разнообразие, посочена в параграф 2, буква а), подточка i).
5. По програмата LIFE може да се финансират дейности на Комисията за техническа и административна помощ за изпълнението ѝ, например за подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително корпоративни информационни системи и дейности в мрежа в подкрепа на националните звена за контакт по програмата LIFE, включително обучение, дейности за взаимно обучение и мероприятия за обмен на опит.
6. По програмата LIFE може да се финансират дейности, изпълнявани от Комисията в подкрепа на подготовката, прилагането и интегрирането на законодателството и политиките в областта на околната среда и климата или съответното законодателство и политики в областта на енергетиката на Съюза за постигане на целите, установени в член 3. Тези дейности може да включват:
 - а) информационни и комуникационни дейности, включително кампании за повишаване на осведомеността и корпоративна комуникация относно политическите приоритети на Съюза, както и относно хода на изпълнение и транспониране на законодателството в областта на околната среда и климата или приложимото законодателство в областта на енергетиката на Съюза;
 - б) проучвания, наблюдения, моделиране и разработка на сценарии;
 - в) подготовка, прилагане, мониторинг, проверка и оценка на законодателство, политики и програми, както и оценка и анализ на проекти, които не са финансирани по програмата LIFE, ако те служат за постигане на целите, установени в член 3;

- г) работни срещи, конференции и заседания;
- д) работа в мрежа и платформи за най-добри практики;
- е) други дейности, например присъждане на награди.

Член 6

Трети държави, асоциирани към програмата LIFE

1. Програмата LIFE е отворена за участието на следните трети държави:
 - а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на Европейското икономическо пространство — в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;
 - б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и държави потенциални кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
 - в) държави в рамките на европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
 - г) други трети държави в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в програми на Съюза, при условие че споразумението:
 - i) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава, участваща в програмите на Съюза;
 - ii) определя условията за участието в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и административните разходи по програмите;
 - iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Съюза;
 - iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Приносът, посочен в първа алинея, буква г), точка ii), представлява целеви приходи съгласно член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

2. Когато трета държава участва в програмата LIFE въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

Член 7

Международно сътрудничество

В процеса на изпълнение на програмата LIFE е възможно сътрудничество със съответните международни организации и с техните институции и органи, когато това е необходимо за постигането на целите, установени в член 3.

Член 8

Полезни взаимодействия с други програми на Съюза

Комисията улеснява последователното изпълнение на програмата LIFE. Комисията и държавите членки улесняват осигуряването на координация и съгласуваност с Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) (наричан по-нататък „Европейският социален фонд+“), Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, „Хоризонт Европа“, Механизма за свързване на Европа, създаден с Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁷⁾ и програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) 2021/523 с цел да се създадат полезни взаимодействия, по-специално по отношение на стратегическите проекти за опазване на природата и стратегическите интегрирани проекти, и да се подкрепи внедряването и възпроизвеждането на разработени по програмата LIFE решения. Комисията и държавите членки полагат усилия за постигане на взаимно допълване на всички равнища.

Член 9

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Комисията изпълнява програмата LIFE при условията на пряко управление или при условията на непряко управление с органите, посочени в член 62, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент.
2. По програмата LIFE може да се предоставя финансиране чрез всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, по-специално безвъзмездни средства, награди и поръчки. По нея може да се предоставя също така финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.
3. Най-малко 85% от бюджета за програмата LIFE се разпределят:
 - а) за безвъзмездни средства съгласно член 11, параграфи 2 и 5;
 - б) за проекти, финансирани посредством други форми на финансиране, до степента, определена в многогодишната работна програма, посочена в член 18; или
 - в) когато е целесъобразно и до степента, определена в многогодишната работна програма, посочена в член 18, за финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране по параграф 2 от настоящия член.

Комисията гарантира, че проектите, финансирани чрез други форми на финансиране, съответстват изцяло на целите, установени в член 3.

Максималният размер на сумата, разпределена за безвъзмездни средства съгласно член 11, параграф 4, е 15 милиона евро.

4. Максималните ставки на съфинансиране за допустимите действия, посочени в член 11, параграф 2, букви а) — г) от настоящия регламент, са до 60% от допустимите разходи и до 75% за проекти, финансирани по подпрограмата за опазване на природата и биологичното разнообразие, по-специално свързаните с приоритетни местообитания или видове в рамките на прилагането на Директива 92/43/ЕИО или свързаните с видове птици, разглеждани като приоритетни за финансиране от Комитета за адаптиране към техническия и научния прогрес, създаден съгласно член 16 от Директива 2009/147/ЕО, когато това е необходимо за постигане на целта за опазване. За действията, посочени в член 11, параграф 6 от настоящия регламент, максималната ставка на съфинансиране е 70% от допустимите разходи. Без да се засягат съответните предварително определени максимални ставки на съфинансиране, специфичните ставки се конкретизират допълнително в многогодишната работна програма, посочена в член 18 от настоящия регламент. Специфичните ставки могат да бъдат адаптирани в съответствие с изискванията на всяка подпрограма, вид проект или вид безвъзмездни средства.

⁽³⁷⁾ Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 129).

За посочените в член 11, параграф 4 проекти максималните ставки на съфинансиране не надвишават 95% от допустимите разходи през периода на първата многогодишна работна програма; за втората многогодишна работна програма ставката на съфинансиране е 75% от допустимите разходи, при условие че ставката е потвърдена в работната програма.

5. В програмата LIFE качеството е критерият, ръководещ оценката на проектите и процеса на възлагане. Комисията се стреми към ефективен, основан на качеството географски обхват в целия Съюз, включително чрез оказване на подкрепа на държавите членки за повишаване на качеството на проектите чрез изграждане на капацитет.

ГЛАВА II

Допустимост

Член 10

Безвъзмездни средства

Безвъзмездните средства по програмата LIFE се предоставят и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент.

Член 11

Допустими действия

1. Допустими за финансиране са само действия, с които се постигат целите, установени в член 3.
2. С безвъзмездни средства може да се финансират следните видове действия:
 - а) стратегически проекти за опазване на природата в рамките на подпрограмата, посочена в член 4, параграф 1, буква а);
 - б) стратегически интегрирани проекти в рамките на подпрограмите, посочени в член 4, параграф 1, буква б) и параграф 2, букви а) и б);
 - в) проекти за техническа помощ;
 - г) стандартни проекти за действия;
 - д) други действия, необходими за постигане на общата цел, установена в член 3, параграф 1, включително действия за координиране и подкрепа, насочени към изграждане на капацитет, разпространение на информация и знания и повишаване на осведомеността в подкрепа на прехода към възобновяема енергия и повишена енергийна ефективност.
3. Проектите в рамките на подпрограмата за опазване на природата и биологичното разнообразие, свързани с управлението, възстановяването и мониторинга на защитени зони по „Натура 2000“ в съответствие с директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, отчитат приоритетите, определени в националните и регионалните планове, стратегии и политики за опазване на природата и биологичното разнообразие, включително в рамките за приоритетни действия, приети съгласно Директива 92/43/ЕИО.
4. Проектите за техническа помощ за изграждане на капацитет, свързани с дейностите на органите на държавите членки за подобряване на ефективното участие в програмата LIFE, подкрепят дейностите на държавите членки с ниска степен на ефективно участие с цел подобряване на услугите на националните звена за контакт в целия Съюз и повишаване на общото качество на подадените предложения.
5. С безвъзмездни средства може да бъдат финансирани дейности извън държава членка или свързана с нея отвъдморска страна или територия, при условие че проектът преследва целите на Съюза в областта на околната среда и климата и че тези дейности са необходими за осигуряване на ефективността на мерките, осъществявани в държава членка или свързана с нея отвъдморска страна или територия, или за подкрепа на международни споразумения, по които Съюзът е страна, чрез предоставяне на средства за организирането на многостранни конференции. Максималният принос, предоставен за международни споразумения с цел организиране на многостранни конференции, е 3,5 млн. евро за продължителността на програмата LIFE, посочена в член 1, и тези безвъзмездни средства не се вземат предвид за достигането на прага, посочен в член 9, параграф 3, първа алинея.

6. С безвъзмездни средства за оперативни разходи се оказва подкрепа за функционирането на организации с нестопанска цел, които участват в разработването, изпълнението и прилагането на законодателството и политиката на Съюза и работят предимно в областта на околната среда или действията по климата, включително на енергийния преход, в съответствие с целите на програмата LIFE, установени в член 3.

Член 12

Допустими субекти

1. В допълнение към критериите, установени в член 197 от Финансовия регламент, за субектите се прилагат и критериите за допустимост, определени в параграфи 2 и 3 от настоящия член.

2. Допустими са следните субекти:

а) правни субекти, установени в която и да е от следните държави или територии:

i) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с нея;

ii) трета държава, асоциирана към програмата LIFE;

iii) други трети държави, изброени в многогодишната работна програма, посочена в член 18, при условията, установени в параграфи 4 и 5 от настоящия член;

б) всеки правен субект, създаден съгласно правото на Съюза, или всяка международна организация.

3. Не са допустими физически лица.

4. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към програмата LIFE, са допустими за участие по изключение, когато това е необходимо за постигането на целите на дадено действие с цел да се гарантира ефективността на мерките, изпълнявани в Съюза.

5. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към програмата LIFE, по принцип покриват разходите за своето участие.

Член 13

Пряко възлагане

Без да се засяга член 188 от Финансовия регламент, на посочените в приложение I към настоящия регламент органи може да бъдат предоставяни безвъзмездни средства без покана за представяне на предложения.

Член 14

Определяне на критерии за възлагане на поръчките

Комисията определя критерии за възлагане на поръчките в многогодишната работна програма, посочена в член 18, и в поканите за представяне на предложения, като взема предвид следните принципи:

а) проектите, финансирани по програмата LIFE, трябва да са от интерес за Съюза, като допринасят значително за постигането на общите и специфичните цели на програмата LIFE, установени в член 3, не трябва да пречат за тяхното осъществяване и, когато е възможно, трябва да насърчават използването на екологосъобразни обществени поръчки;

б) проектите трябва да гарантират разходно ефективен подход и да са съгласувани в техническо и финансово отношение;

в) приоритет трябва да се дава на проектите с възможно най-голям потенциален принос за постигане на целите, установени в член 3;

- г) допълнителни точки при оценяването трябва да се дават на проекти, които осигуряват съпътстващи ползи и насърчават полезни взаимодействия между подпрограмите, посочени в член 4;
- д) допълнителни точки при оценяването трябва да се дават на проекти, които имат най-голям потенциал да бъдат възпроизведени и внедрени в публичния или частния сектор или да мобилизират най-големите инвестиции или финансови ресурси (потенциал да служат като катализатор);
- е) възпроизводимостта на резултатите от стандартни проекти за действия трябва да бъде осигурена;
- ж) допълнителни точки при оценяването трябва да получават проектите, които се основават на резултатите или разширяват мащаба на резултатите от други проекти, финансирани по програмата LIFE, по предшестващите програми или с други средства от Съюза;
- з) когато е целесъобразно, трябва да се обръща специално внимание на проектите в географски райони със специфични нужди и уязвимост, като например райони със специфични предизвикателства в областта на околната среда или природни ограничения, трансгранични райони, райони с висока природна стойност и най-отдалечени региони.

Член 15

Допустими разходи, свързани със закупуването на земя

В допълнение към критериите, посочени в член 186 от Финансовия регламент, разходи, свързани със закупуването на земя, се считат за допустими, ако са изпълнени следните условия:

- а) закупуването допринася за подобряване, поддържане и възстановяване на целостта на мрежата „Натура 2000“, създадена съгласно член 3 от Директива 92/43/ЕИО, включително като се подобряват връзките чрез изграждане на коридори, екопасажи или други елементи на зелената инфраструктура;
- б) закупуването на земята е единственият или най-ефективният от гледна точка на разходите начин за постигане на търсените резултати по опазване на природата;
- в) закупената земя е запазена в дългосрочен план за употреба, съответстваща на специфичните цели на програмата LIFE; и
- г) съответните държави членки гарантират, посредством прехвърляне или по друг начин, че в дългосрочен план тази земя е предназначена за целите на опазване на природата.

Член 16

Кумулативно и алтернативно финансиране

1. За действие, за което е предоставено финансиране по друга програма на Съюза, може да бъде предоставено и финансиране по програмата LIFE, при условие че финансирането не обхваща едни и същи разходи и че действието е насочено към определените в член 3 цели в областта на околната среда или климата и не пречи на осъществяването на никоя от тях. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат за съответстващото финансиране на действието. Кумулативното финансиране не надвишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми на Съюза може да се изчисли пропорционално в съответствие с документите, определящи условията за подкрепата.

2. Подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд+ или Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони в съответствие със съответните разпоредби на регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и финансови правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и инструмента за финансова подкрепа на управлението на границите и визовата политика и съответните разпоредби от регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на Общата селскостопанска политика (стратегическите

планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 1307/2013 на Европейския парламент и на Съвета могат да получават действия, които са получили сертификата „Печат за високи постижения“ по програмата LIFE, тъй като отговарят на следните кумулативни условия:

- а) оценени са в рамките на покана за представяне на предложения по програмата LIFE;
- б) отговарят на минималните изисквания за качество на тази покана за представяне на предложения;
- в) не е възможно да бъдат финансирани в рамките на поканата за представяне на предложения поради бюджетни ограничения.

ГЛАВА III

Операции за смесено финансиране

Член 17

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране по програмата LIFE се изпълняват в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/523 и дял X от Финансовия регламент, като изискванията за устойчивост и прозрачност се съблюдават надлежно.

ГЛАВА IV

Програлиране, мониторинг, докладване и оценка

Член 18

Многогодишна работна програма

1. Комисията приема многогодишни работни програми за програмата LIFE чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 22, параграф 2.
2. Във всяка многогодишна работна програма следните елементи се конкретизират в съответствие с целите, установени в член 3:
 - а) сумите, които трябва да се разпределят между нуждите в рамките на всяка подпрограма и между различните видове финансиране, както и максималната обща сума, която трябва да се разпредели за безвъзмездни средства съгласно член 11, параграф 2, букви а) и б);
 - б) максималната обща сума за финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране по програмата LIFE, когато е приложимо;
 - в) максималния общ размер на безвъзмездните средства, които се предоставят на изброените в приложение I органи в съответствие с член 13;
 - г) темите на проектите или специфичните нужди, за които има предварително разпределено финансиране за проектите, посочени в член 11, параграф 2, букви в) и г);
 - д) стратегиите и плановете, към които са насочени стратегически интегрирани проекти, за които може да бъде поискано финансиране за проекти съгласно член 11, параграф 2, буква б);
 - е) максималният период на допустимост за изпълнение на проектите;
 - ж) ориентировъчните графици за поканите за представяне на предложения за периода, обхванат от многогодишната работна програма;

- з) техническата методика за процедурата за представяне и подбор на проекти и критериите за възлагане в съответствие с елементите, посочени в член 14;
 - и) ставките на съфинансиране, посочени в член 9, параграф 4;
 - й) максималните ставки на съфинансиране за допустимите действия, посочени в член 11, параграф 2, буква д);
 - к) когато е приложимо, подробните правила относно прилагането на кумулативно и алтернативно финансиране;
 - л) критерии за ниска степен на ефективно участие, допустими дейности и възлагане за проекти за техническа помощ за изграждането на капацитет във връзка с дейностите на органите на държавите членки за ефективно участие в програмата LIFE.
3. Продължителността на първата многогодишна работна програма е четири години, а продължителността на втората многогодишна работна програма — три години.
4. В рамките на многогодишните работни програми Комисията публикува покани за представяне на предложения за обхванатия период. Комисията гарантира, че неизползваните средства от дадена покана за представяне на предложения се преразпределят между различните видове действия, посочени в член 11, параграф 2, в рамките на същата област.
5. При разработването на многогодишните работни програми Комисията осигурява провеждането на консултации със заинтересованите страни.

Член 19

Мониторинг и докладване

1. Комисията докладва относно напредъка на програмата LIFE по отношение на постигането на целите, установени в член 3, въз основа на показателите, установени в приложение II.
2. За да се гарантира ефикасната оценка на напредъка на програмата LIFE за постигането на целите ѝ, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за изменение на приложение II с цел преглед или допълване на показателите, когато е необходимо, включително с оглед на приважването им в съответствие с показатели, определени за други програми на Съюза, както и за допълнение на настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка.
3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 23 за допълване на настоящия регламент чрез определяне, въз основа на приложение II, на специфични показатели за всяка подпрограма и вид проект.
4. Комисията гарантира ефикасното, ефективно и навременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението на програмата и на нейните резултати. За тази цел и в съответствие със съответните методики на получателите на средства от Съюза се налагат пропорционални изисквания за докладване, които позволяват събиране на подлежащи на обобщаване показатели за резултатите и въздействието на равнището на проекта за всички съответни специфични цели на политиката в областта на околната среда и климата, включително във връзка с „Натура 2000“ и емисиите на някои замърсители на въздуха, включително CO₂.
5. Комисията редовно извършва мониторинг и докладва за интегрирането на целите в областта на климата и биологичното разнообразие, включително на размера на разходите. Като се има предвид насоченият към търсенето характер на програмата LIFE, 61% от общия размер на средствата по програмата LIFE, определен в член 5, се очаква да допринесат за целта най-малко 30% от всички разходи да допринасят за целите в областта на климата. Този принос се проследява чрез системата на Съюза от параметри за климата. Настоящият регламент допринася за интегрирането на действията в областта на биологичното разнообразие в политиките на Съюза и за постигането на общата амбиция да се предоставят 7,5% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2024 г. и 10% от годишните разходи по многогодишната финансова рамка за целите в областта на биологичното разнообразие през 2026 и 2027 г., като същевременно се вземат предвид съществуващите припокривания между целите в областта на климата и биологичното разнообразие.

Разходите, свързани с биологичното разнообразие, се проследяват чрез ефективна, прозрачна и всеобхватна методика, която ще бъде определена от Комисията в сътрудничество с Европейския парламент и Съвета, както е посочено в Междунституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси. Тези методи за проследяване се използват за количествено определяне – с подходяща степен на подробност – на бюджетните кредити за поети задължения, които се очаква да допринесат за постигането на целите съответно в областта на климата и на биологичното разнообразие в периода на многогодишната финансова рамка за 2021 – 2027 г. Разходите се представят ежегодно в разчета за програмата. За приноса на програмата LIFE за целите на Съюза в областта на климата и биологичното разнообразие се докладва редовно в контекста на оценки и на годишния доклад.

6. Комисията оценява полезните взаимодействия между програмата LIFE и други допълващи програми на Съюза, както и между нейните подпрограми.

Член 20

Оценка

1. Комисията извършва своевременно оценките, предвидени с настоящия регламент, за да послужат в процеса на вземане на решения, при надлежно отчитане на съгласуваността, полезните взаимодействия, добавената стойност от Съюза и дългосрочната устойчивост, като се вземат предвид приоритетите на Съюза в областта на климата и околната среда.

2. Комисията извършва междинната оценка на програмата LIFE, след като се натрупа достатъчно информация за изпълнението ѝ, но не по-късно от 42 месеца след началото на изпълнението на програмата LIFE, като се използват показателите, установени в приложение II.

Оценката включва най-малко следното:

- а) качествени и количествените аспекти на изпълнението на програмата LIFE;
- б) ефикасността на използването на ресурсите;
- в) степента, до която са постигнати целите на всички мерки, като се посочват, когато е възможно, резултатите и въздействията;
- г) действителния или очаквания успех на проектите за привличане на други средства на Съюза, като се вземат предвид по-специално ползите от по-голямата съгласуваност с други финансови инструменти на Съюза;
- д) степента, до която са постигнати полезни взаимодействия между целите, и допълняемостта на програмата LIFE с други съответни програми на Съюза;
- е) добавената стойност от Съюза и дългосрочното въздействие на програмата LIFE с оглед на вземане на решение за подновяване, изменение или спиране на мерките;
- ж) степента на участие на заинтересованите страни;
- з) количествен и качествен анализ на приноса на програмата LIFE за състояние на запазване на местообитанията и видовете, изброени в директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО;
- и) анализ на географското покритие в целия Съюз, посочено в член 9, параграф 5, и ако не е постигнато такова покритие – анализ на причините за липсата на такова покритие.

3. В края на изпълнението на програмата LIFE, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, втора алинея, Комисията извършва окончателна оценка на програмата LIFE.

4. Комисията съобщава заключенията от оценките и своите наблюдения на Европейския парламент, на Съвета, на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета на регионите. Комисията оповестява публично резултатите от оценките.

ГЛАВА V

Преходни и заключителни разпоредби

Член 21

Информация, комуникация и публичност

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират проектите и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността. За тази цел получателите използват логото на програмата LIFE, изобразено в приложение III. Всички дълготрайни стоки, получени в рамките на програмата LIFE, носят логото на програмата LIFE, освен в посочените от Комисията случаи. Когато използването на логото на програмата LIFE е практически невъзможно, програмата LIFE се посочва във всички комуникационни дейности, включително и върху информационни табла на видими за обществеността стратегически места.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на програмата LIFE, на действията, предприети по програмата LIFE и на получените резултати. Финансовите ресурси, разпределени на програмата LIFE, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 3.

Член 22

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета по програмата LIFE. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. Когато комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акт за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

4. Комисията докладва ежегодно на Комитета за цялостния напредък по изпълнението на подпрограмите по програмата LIFE и за конкретни действия в рамките на програмата LIFE, *inter alia*, относно операциите за смесено финансиране, изпълнявани чрез бюджетни ресурси, разпределени по програмата LIFE.

Член 23

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 19, параграфи 2 и 3, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 19, параграфи 2 и 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 19, параграфи 2 и 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 24

Отмяна

Регламент (ЕС) № 1293/2013 се отменя, считано от 1 януари 2021 г.

Член 25

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или промяната на действията, предприети съгласно Регламент (ЕО) № 614/2007 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁸⁾ и Регламент (ЕС) № 1293/2013, които продължават да се прилагат за съответните проекти до тяхното приключване.

2. Финансовият пакет за програмата LIFE може да покрива и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между програмата LIFE и мерките, приети съгласно регламенти (ЕО) № 614/2007 и (ЕС) № 1293/2013.

3. Ако е необходимо, в бюджета на Съюза могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения и след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в член 5, параграф 5, с цел да бъде възможно управлението на проектите, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

4. Обратните постъпления от финансовите инструменти, създадени съгласно Регламент (ЕС) № 1293/2013, могат да бъдат инвестирани във финансовите инструменти, създадени по Регламент (ЕС) 2021/523.

5. Бюджетните кредити, които съответстват на целеви приходи, произтичащи от възстановяването на недължимо платени суми по Регламент (ЕО) № 614/2007 или (ЕС) № 1293/2013, се използват за финансиране на програмата LIFE в съответствие с член 21 от Финансовия регламент.

Член 26

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 29 април 2021 година.

За Европейския парламент

Председател

D.M. SASSOLI

За Съвета

Председател

A.P. ZACARIAS

⁽³⁸⁾ Регламент (ЕО) № 614/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. относно финансовия инструмент за околна среда (LIFE+) (ОВ L 149, 9.6.2007 г., стр. 1).

ПРИЛОЖЕНИЕ I

**ОРГАНИ, НА КОИТО МОЖЕ ДА СЕ ПРЕДОСТАВЯТ БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА, БЕЗ ДА СЕ ПУБЛИКУВАТ
ПОКАНИ ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ**

1. Мрежата на Европейския съюз за прилагане и спазване на правото в областта на околната среда (IMPEL);
 2. Европейската мрежа на прокурорите за околната среда (ENPE);
 3. Форум на съдиите от Европейския съюз за околната среда (EUFJE).
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПОКАЗАТЕЛИ

1. Показатели за изпълнение
 - 1.1. Брой на проектите за разработване, демонстрация и насърчаване на иновативни техники и подходи;
 - 1.2. Брой на проектите за прилагане на най-добри практики по отношение на опазването на природата и биологичното разнообразие;
 - 1.3. Брой на проектите за разработване, изпълнение, мониторинг или прилагане на съответното законодателство и политика на Съюза;
 - 1.4. Брой на проектите за подобряване на управлението чрез укрепване на капацитета на публичните и частните субекти и участието на гражданското общество;
 - 1.5. Брой на проектите, включително стратегическите интегрирани проекти и стратегическите проекти за опазване на природата, за изпълнение на:
 - ключови планове или стратегии;
 - програми за действие за интегриране на целите за опазване на природата и биологичното разнообразие.
 2. Показатели за резултатите
 - 2.1. Нетно изменение в областта на околната среда и климата въз основа на обобщаването на показателите на равнището на проектите, посочени в поканите за представяне на предложения в рамките на подпрограмите:
 - „Опазване на природата и биологичното разнообразие“;
 - „Кръгова икономика и качество на живот“, която обхваща най-малко следното:
 - качество на въздуха;
 - почви;
 - вода;
 - отпадъци;
 - химикали;
 - шум;
 - използване и ефективност на ресурсите;
 - „Смекчаване на последиците от изменението на климата и приспособяване към това изменение“;
 - „Преход към чиста енергия“;
 - 2.2. Кумулативни инвестиции, до които са довели проектите, или финансиране, до което е осигурен достъп (в милиони евро);
 - 2.3. Брой на организациите, участващи в проекти или получаващи безвъзмездни средства за оперативни разходи;
 - 2.4. Дял на проектите, които след приключване са послужили като катализатор.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ЛОГО НА ПРОГРАМАТА LIFE

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/784 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 29 април 2021 година****относно справянето с разпространението на терористично съдържание онлайн****(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Настоящият регламент има за цел да гарантира безпрепятственото функциониране на цифровия единен пазар в едно отворено и демократично общество, чрез справяне със злоупотребата с хостинг услуги за терористични цели и принос към обществената сигурност в целия Съюз. Функционирането на цифровия единен пазар следва да бъде подобро чрез засилване на правната сигурност за доставчиците на хостинг услуги и на доверието на ползвателите в онлайн средата, както и засилване на гаранциите за свободата на изразяване на мнение, включително свободата на получаване и разпространяване на информация и идеи в едно отворено и демократично общество, и свободата и плурализма на медиите.
- (2) Регулаторните мерки за справяне с разпространението на терористично съдържание онлайн следва да бъдат допълнени от стратегии на държавите членки за справяне с тероризма, включително засилване на медийната грамотност и критичното мислене, развиване на алтернативни и оборващи послания и други инициативи за намаляване на въздействието и податливостта на терористично съдържание онлайн, както и инвестиции в социална работа, инициативи за дерадикализация и диалог с засегнатите общности с цел постигане на устойчиво предотвратяване на радикализацията в обществото.
- (3) Справянето с терористичното съдържание онлайн, което е част от по-широк проблем относно незаконно съдържание онлайн, изисква съчетаване на законодателни, незаконодателни и доброволни мерки, основани на сътрудничеството между органите и доставчиците на хостинг услуги, по начин, който зачита изцяло основните права.
- (4) Доставчиците на хостинг услуги, осъществяващи дейност чрез интернет, играят съществена роля в цифровата икономика, като свързват бизнеса и гражданите и улесняват обществения дебат и разпространението и получаването на информация, мнения и идеи, допринасяйки в значителна степен за иновациите, икономическия растеж и създаването на работни места в Съюза. В някои случаи обаче услугите на доставчиците на хостинг услуги стават обект на злоупотреби от страна на трети лица с цел извършване на незаконни дейности онлайн. Повод за особено безпокойство буди злоупотребата с тези услуги от страна на терористични групи и на техните поддръжници, за да разпространяват терористично съдържание онлайн с цел отправяне на техните послания, радикализиране и вербуване на последователи, както и улесняване и ръководене на терористична дейност.

⁽¹⁾ ОВ С 110, 22.3.2019 г., стр. 67.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 17 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 16 март 2021 г. (ОВ С 135, 16.4.2021 г., стр. 1). Позиция на Европейския парламент от 28 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

- (5) Макар да не е единственият фактор, наличието на терористично съдържание онлайн се оказва катализатор за радикализацията на лица, която може да доведе до терористични актове, и следователно има сериозни отрицателни последици за ползвателите, гражданите и обществото като цяло, както и за доставчиците на онлайн услуги, които хостват такова съдържание, тъй като то подкопава доверието на техните ползватели и вреди на бизнес моделите им. Като се имат предвид централната им роля и технологичните средства и способности, свързани с предлаганите от тях услуги, доставчиците на хостинг услуги носят особени обществени отговорности да защитават своите услуги срещу злоупотреба от терористи и да подпомагат справянето с терористичното съдържание, разпространявано чрез използването на техните онлайн услуги, като същевременно се взема под внимание основополагащото значение на свободата на изразяване на мнение, включително свободата на получаване и разпространяване на информация и идеи в едно отворено и демократично общество.
- (6) Усилията на равнището на Съюза за борба с терористичното съдържане онлайн започнаха през 2015 г. чрез рамка за доброволно сътрудничество между държавите членки и доставчиците на хостинг услуги. Тези усилия трябва да бъдат допълнени с ясна законодателна рамка с цел допълнително ограничаване на достъпността на терористично съдържание онлайн и адекватно справяне с бързо развиващия се проблем. Целта на тази законодателна рамка е да се използват доброволните усилия, които бяха засилени с Препоръка (ЕС) 2018/334 ⁽³⁾ на Комисията, и да се отговори на призивите, отправени от Европейския парламент за засилване на мерките за справяне с незаконното и вредното онлайн съдържание в съответствие с хоризонталната рамка, създадена с Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾, както и от Европейския съвет за подобряване на разкриването и премахването на онлайн съдържание, което подбужда към терористични актове.
- (7) Настоящият регламент не следва да засяга прилагането на Директива 2000/31/ЕО. По-специално, всякакви мерки, предприети от доставчика на хостинг услуги в съответствие с настоящия регламент, включително специални мерки, не следва сами по себе си да водят до това доставчикът на хостинг услуги да не може да се позове на освобождаването от отговорност, предвидено в посочената директива. Освен това настоящият регламент не засяга правомощията на националните органи и съдилищата да установят отговорността на доставчиците на хостинг услуги, когато не са изпълнени условията предвидени в посочената директива за освобождаване от отговорност.
- (8) В случай на противоречие между настоящия регламент и Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ по отношение на разпоредбите, уреждащи аудиовизуалните медийни услуги, както са определени в член 1, параграф 1, буква а) от посочената директива, предимство следва да има Директива 2010/13/ЕС. Това не засяга задълженията съгласно настоящия регламент, по-специално по отношение на доставчиците на платформи за споделяне на видеоклипове.
- (9) В настоящия регламент се определят правила за справяне със злоупотребата с хостинг услуги с цел разпространение на терористично съдържание онлайн, за да се гарантира безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар. Тези правила следва напълно да зачитат основните права, защитени в Съюза, и по-специално тези, гарантирани от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).
- (10) Целта на настоящия регламент е да допринесе за защитата на обществената сигурност, като същевременно установява подходящи и стабилни гаранции за защитата на основните права, включително правото на зачитане на личния живот, защитата на личните данни, свободата на изразяване, включително свободата на получаване и разпространяване на информация, свободата на стопанска инициатива и правото на ефективни правни средства за защита. Освен това всяка дискриминация е забранена. Компетентните органи и доставчиците на хостинг услуги следва да приемат само мерки, които са необходими, подходящи и пропорционални в едно демократично общество, като вземат предвид особеното значение на свободата на изразяване на мнение и свободата на информация и на свободата и плурализма на медиите, които представляват фундаменти на плуралистичното и демократично общество и са ценности, на които се основава Съюзът. Мерките, засягащи свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, следва да бъдат строго насочени към справяне с разпространението на терористично съдържание онлайн, като същевременно зачитат правото на законно получаване и разпространяване на информация, като се взема предвид централната роля на доставчиците на хостинг услуги за улесняването на обществения дебат и разпространението и получаването на факти, становища и идеи в съответствие със закона. Ефективните онлайн мерки за справяне с терористичното съдържание онлайн и защитата на свободата на изразяване на мнение и свободата на информация са цели, които не си противоречат, а се допълват и подкрепят взаимно.

⁽³⁾ Препоръка (ЕС) 2018/334 на Комисията от 1 март 2018 г. относно мерки за ефективна борба с незаконното съдържание онлайн (ОВ L 63, 6.3.2018 г., стр. 50).

⁽⁴⁾ Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар („Директива за електронната търговия“) (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконовни и административни актове на държавите-членки, отнасящи се до предоставянето на аудиовизуални медийни услуги (Директива за аудиовизуалните медийни услуги) (ОВ L 95, 15.4.2010 г., стр. 1).

- (11) С цел да се осигури яснота относно действията, които както доставчиците на хостинг услуги, така и компетентните органи трябва да предприемат за справяне с разпространението на терористично съдържание онлайн, в настоящия регламент следва да се установи определение за „терористично съдържание“ с превантивна цел, съответстващо на определенията за съответните престъпления съгласно Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾. Като се има предвид необходимостта от справяне с най-вредната терористична пропаганда онлайн, това определение следва да обхваща материали, които подбуждат или склоняват някого към извършване на терористични престъпления или към съучастие в тях или склоняват някого към участие в дейности на терористична група, или възхваляват терористични дейности, включително чрез разпространението на материали, изобразяващи терористично нападение. Определението следва също така да включва материали, които предоставят инструкции за направата или използването на експлозиви, огнестрелни или други оръжия или вредни или опасни вещества, както и химични, биологични, радиологични и ядрени вещества, или за други специални методи или техники, включително подбор на целите, за извършване или съучастие в извършване на терористични престъпления. Тези материали включват текст, изображения, звукозаписи и видеоматериали, както и излъчване на живо на терористични престъпления, които създават опасност от извършването на други такива престъпления. Когато преценяват дали материалите представляват терористично съдържание по смисъла на настоящия регламент, компетентните органи и доставчиците на хостинг услуги следва да вземат предвид фактори като естеството и формулировката на изявленията, контекста, в който са направени изявленията, и техния потенциал да доведат до вредни последици по отношение на сигурността и безопасността на хората. Фактът, че материалите са били произведени от лице, група или образование, включени в списъка на Съюза на лица, групи или образувания, участващи в терористични действия и обект на ограничителни мерки или че тези материали им се приписват или са разпространявани от тяхно име, следва да представлява важен фактор при ценката.
- (12) Материалите, които се разпространяват за образователни, журналистически, художествени или научноизследователски цели или с цел повишаване на осведомеността срещу терористичната дейност, не следва да се смятат за терористично съдържание. Когато се определя дали материалите, предоставени от доставчик на съдържание, представляват „терористично съдържание“ по смисъла на настоящия регламент, следва да се вземат предвид по-специално свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, включително свободата и плурализъмът на медиите и свободата на изкуствата и науките. Особено в случаите, в които доставчикът на съдържание носи редакционна отговорност, при всяко решение за премахване на разпространяваните материали следва да се отчетат журналистическите стандарти за печата или медиите, установени чрез нормативни правила в съответствие с правото на Съюза, включително Хартата. Освен това изразяването на радикални, полемични или противоречиви гледни точки в обществения дебат по чувствителни политически въпроси не следва да се счита за терористично съдържание.
- (13) С оглед на ефективното справяне с разпространението на терористично съдържание онлайн, като същевременно се зачита неприкосновеността на личния живот, настоящият регламент следва да се прилага за доставчиците на услуги на информационното общество, които съхраняват и разпространяват сред обществеността информация, предоставена от ползвател на услугата по искане, независимо дали естеството на съхранението и разпространението сред обществеността на такава информация и материали е чисто техническо, автоматизирано и пасивно. Понятието „съхранение“ следва да се разбира като съхраняване на данни в паметта на физически или виртуален сървър. Поради това от обхвата на настоящия регламент се изключват доставчиците на услуги за „обикновен пренос“ или „кеширане“, както и на други услуги, предоставяни в други слоеве на интернет инфраструктурата, които не включват съхранение, например регистри и регистратори, както и доставчици на услуги за системи за имена на домейни (DNS), на услуги за защита на плащания или на услуги за защита срещу DDoS атаки (разпределени атаки тип „отказ от обслужване“).
- (14) Понятието „разпространение сред обществеността“ следва да включва предоставянето на достъп до информация на потенциално неограничен брой лица, а именно, като информацията се направи леснодостъпна за ползвателите като цяло, без да се изискват допълнителни действия от страна на доставчика на съдържание, независимо дали тези лица реално стигат до въпросната информация. Съответно, когато достъпът до информация изисква регистрация или допускане до група ползватели, информацията следва да се счита за разпространена сред обществеността само ако ползвателите, които желаят да получат достъп до информацията, се регистрират автоматично или се допускат без човешко решение или подбор на кого да се предостави достъп. От обхвата на настоящия регламент следва да се изключат междуличностните съобщителни услуги, както са определени в член 2, точка 5 от Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾, например имейли или услуги за изпращане на лични съобщения. Информацията следва да се счита за съхранена и разпространена сред обществеността по смисъла на

⁽⁶⁾ Директива (ЕС) 2017/541 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно борбата с тероризма и за замяна на Рамково решение 2002/475/ПВР на Съвета, и за изменение на Решение 2005/671/ПВР на Съвета (ОВ L 88, 31.3.2017 г., стр. 6).

⁽⁷⁾ Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36).

настоящия регламент, само когато тези дейности се извършват по пряко искане на доставчика на съдържание. Следователно от обхвата на настоящия регламент следва да се изключат доставчиците на услуги, например инфраструктура в облак, които се предоставят по искане на други страни, различни от доставчиците на съдържание, и само непряко облагодетелстват последните. Настоящият регламент следва да обхваща например доставчиците на социални мрежи, услуги за споделяне на видео, образ и звук, както и услуги за споделяне на файлове и други услуги в облак, доколкото тези услуги се използват за предоставяне на съхранената информация на обществеността по пряко искане на доставчика на съдържание. Когато доставчик на хостинг услуги предлага няколко услуги, настоящият регламент следва да се прилага само за услугите, които попадат в неговия обхват.

- (15) Терористичното съдържание често се разпространява сред обществеността чрез услуги, предоставени от доставчици на хостинг услуги, установени в трети държави. С цел да се защитят ползвателите в Съюза и да се гарантира, че всички доставчици на хостинг услуги, извършващи дейност на цифровия единен пазар, се подчиняват на едни и същи изисквания, настоящият регламент следва да се прилага за всички доставчици на съответните услуги, предлагани в Съюза, независимо от държавата, в която е основното място на стопанската им дейност. Доставчик на хостинг услуги следва да се разглежда като предлагащ услуги в Съюза, ако той дава възможност на физически или юридически лица в една или повече държави членки да използват неговите услуги и има съществена връзка с тази държава членка или тези държави членки.
- (16) Съществена връзка със Съюза следва да съществува, когато доставчикът на хостинг услуги има място на установяване в Съюза, услугите му се използват от значителен брой потребители в една или повече държави членки, или дейностите му са насочени към една или повече държави членки. Насочването на дейностите към една или повече държави членки следва да бъде определено въз основа на всички имащи отношение обстоятелства, включително фактори като използването на език или парична единица, които обикновено се използват в съответната държава членка, или възможността за поръчване на стоки или услуги от тази държава членка. Подобно насочване може също да бъде изведено от наличието на приложение в съответния национален магазин за приложения, от предоставянето на местна реклама или реклама на език, който обикновено се използва в съответната държава членка, или от начина на управляване на връзките с клиентите, например чрез осигуряване на обслужване на клиентите на език, който обикновено се използва в тази държава членка. Също така следва да се приеме, че е налице съществена връзка, когато доставчикът на хостинг услуги насочва дейностите си към една или повече държави членки, както е посочено в член 17, параграф 1, буква в) от Регламент № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾. Само достъпността на уебсайт на доставчик на хостинг услуги или на електронна поща, или на други данни за контакт в една или повече държави членки, взети поотделно, не следва да е достатъчно, за да представлява съществена връзка. Освен това, предоставянето на услугата само с оглед на спазването на забраната за дискриминация, определена в Регламент (ЕС) 2018/302 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁹⁾, не следва да се счита за съществена връзка със Съюза единствено на това основание
- (17) Следва да бъдат хармонизирани процедурата и задълженията, произтичащи от заповеди за премахване, с които от доставчиците на хостинг услуги се изисква да премахнат терористично съдържание или да блокират достъпа до него, вследствие на преценка от страна на компетентните органи. Като се има предвид скоростта, с която терористичното съдържание се разпространява сред онлайн услугите, следва да бъде въведено задължение за доставчиците на хостинг услуги да гарантират, че терористичното съдържание, посочено в заповедта за премахване, е премахнато или достъпът до него във всички държави членки е блокиран в рамките на един час от получаването на заповедта за премахване. Освен в надлежно обосновани спешни случаи компетентният орган следва да предостави на доставчика на хостинг услуги информация за процедурите и приложимите срокове най-малко 12 часа преди издаването за първи път на заповед за премахване на този доставчик на хостинг услуги. Надлежно обосновани спешни случаи възникват, когато премахването или блокирането на достъпа до терористично съдържание по-късно от един час след получаването на заповедта за премахване би причинило сериозни вреди, например при непосредствена заплаха за живота или физическата неприкосновеност на дадено лице или когато такова съдържание изобразява текущи събития, водещи до причиняването на увреждане на живота или физическата неприкосновеност на дадено лице. Компетентният орган следва да преценява случаите, за да определи дали те представляват спешни случаи и надлежно да обоснове решението си в заповедта за премахване. В случай че доставчикът на хостинг услуги не може да изпълни заповедта за премахване в срок от един час от получаването ѝ поради непреодолима сила или фактическа невъзможност, включително по обективни обосновани технически или оперативни причини, той следва да информира издаващия компетентен орган възможно най-скоро и да изпълни заповедта за премахване веднага щом пречката бъде премахната.

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) 2018/302 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2018 г. за преодоляване на необоснованото блокиране на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, местопребиването или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и за изменение на регламенти (ЕО) № 2006/2004 и (ЕС) 2017/2394 и Директива 2009/22/ЕО (ОВ L 60 I, 2.3.2018 г., стр. 1).

- (18) Заповедта за премахване следва да съдържа описание на основанията за квалифициране като терористично съдържание на материали, които трябва да бъдат премахнати, или достъпът до които трябва да бъде блокиран, и да предоставя достатъчно информация за локализиране на посоченото съдържание чрез посочване на точен URL адрес и при необходимост на всяка друга допълнителна информация, например снимка на екрана с въпросното съдържание. Описанието на основанията следва да позволи на доставчика на хостинг услуги и в крайна сметка на доставчика на съдържание да упражняват ефективно правото си на съдебна защита. Описанието на основанията не следва да включва разкриване на чувствителна информация, което може да застраши текущи разследвания.
- (19) Компетентният орган следва да предаде заповедта за премахване директно на точката за контакт, определена или установена от доставчика на хостинг услуги за целите на настоящия регламент чрез всички електронни средства, които дават възможност за писмено документиране при условия, позволяващи на доставчика на хостинг услуги да установи автентичността на заповедта, включително точността на датата и часа на изпращане и получаването и, например чрез защитена електронна поща или платформи или други защитени канали, включително предоставените от доставчика на хостинг услуги, в съответствие с правото на Съюза относно защитата на личните данни. Следва да бъде възможно това изискване да може да бъде изпълнено чрез използването на, *inter alia*, квалифицирани услуги за електронна препоръчана поща, както е предвидено в Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁰⁾. Когато основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или мястото, където пребивава или където е установен законният му представител, е в държава членка, различна от тази на издаващия компетентен орган, копие от заповедта за премахване следва да бъде изпратено едновременно на компетентния орган на тази държава членка.
- (20) Следва да бъде възможно компетентният орган на държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или в която пребивава или е установен законният му представител, да провери заповедта за премахване, издадена от компетентните органи на друга държава членка, за да определи дали тя сериозно или явно нарушава настоящия регламент или основните права, залегнали в Хартата. Както доставчикът на съдържание, така и доставчикът на хостинг услуги следва да имат право да поискат такава проверка от компетентния орган в държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или в която пребивава или е установен законният му представител. Когато е отправено такова искане, посоченият компетентен орган следва да вземе решение дали заповедта за премахване съдържа такива нарушения. Когато с това решение се установят такива нарушения, заповедта за премахване следва да престане да поражда правно действие. Проверката следва да се извърши в кратък срок, за да се гарантира възможно най-бързото възстановяване на погрешно премахнато или блокирано съдържание.
- (21) Доставчиците на хостинг услуги, които са изложени на терористично съдържание, следва да включват в условията си за ползване, ако имат такива, разпоредби за справяне със злоупотребата с техните услуги за разпространение сред обществеността на терористично съдържание. Те следва да прилагат тези разпоредби по старателен, прозрачен, пропорционален и недискриминационен начин.
- (22) Предвид мащаба на проблема и бързината, необходима за ефективното откриване и премахване на терористично съдържание, ефективни и пропорционални конкретни мерки са съществен елемент в справянето с терористичното съдържание онлайн. С цел намаляване на достъпността до терористичното съдържание в предоставяните от тях услуги, доставчиците на хостинг услуги, изложени на терористично съдържание, следва да въведат конкретни мерки, като вземат предвид рисковете и степента на излагане на терористично съдържание, както и въздействието върху правата на трети страни и общественения интерес във връзка с информацията. Доставчиците на хостинг услуги следва да определят какви подходящи, ефективни и пропорционални конкретни мерки следва да бъдат въведени с цел идентифициране и премахване на терористично съдържание. Конкретните мерки може да включват подходящи технически или оперативни мерки или способности, например персонал или технически средства за идентифициране и експедитивно премахване или блокиране на достъпа до терористично съдържание, механизми за съобщаване или сигнализиране от ползвателите за предполагаемо терористично съдържание или всякакви други мерки, които доставчикът на хостинг услуги счита за подходящи и ефективни за справяне с наличието на терористично съдържание в предоставяните от него услуги.
- (23) При въвеждането на конкретни мерки доставчиците на хостинг услуги следва да гарантират, че се запазва правото на ползвателите на свободно изразяване на мнение и свобода на информация, както и свободата и плурализмът на медиите, защитени от Хартата. В допълнение към всякакви изисквания, предвидени в закона, включително в законодателството за защита на личните данни, доставчиците на хостинг услуги следва да действат с дължима грижа и да прилагат гаранции, когато е необходимо, включително човешки надзор и проверки от човек, за да се избегне вземането на неволно или погрешно решение, водещо до премахване на или блокиране на достъпа до съдържание, което не е терористично.

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

- (24) Доставчикът на хостинг услуги следва да докладва на компетентния орган за въведените конкретни мерки, за да се даде възможност на този орган да прецени дали мерките са ефективни и пропорционални и дали, ако се използват автоматизирани средства, доставчикът на хостинг услуги притежава необходимия капацитет за извършване на контрол и проверка от човек. При оценяването на ефективността и пропорционалността на мерките компетентните органи следва да вземат предвид съответните параметри, включително броя на издадените на доставчика на хостинг услуги заповеди за премахване, размерът и икономическият капацитет на доставчика на хостинг услуги и въздействието на неговата услуга върху разпространението на терористично съдържание, например, въз основа на броя на ползвателите в Съюза, както и въведените предпазни мерки за справяне със злоупотреби с неговите услуги с цел разпространение на терористично съдържание онлайн.
- (25) Когато компетентният орган счита, че въведените конкретни мерки са недостатъчни за справяне с рисковете, той следва да може да изисква приемането на допълнителни подходящи, ефективни и пропорционални конкретни мерки. Изискването за прилагане на такива допълнителни конкретни мерки не следва да води до налагане на общо задължение за контрол или активно търсене на факти, по смисъла на член 15, параграф 1 от Директива 2000/31/ЕО, нито на задължение за използване на автоматизирани инструменти. Независимо от това, следва да е възможно доставчиците на хостинг услуги да използват автоматизирани инструменти, ако сметат това за целесъобразно и необходимо с цел ефективно справяне със злоупотребата с техните услуги за разпространение на терористично съдържание онлайн.
- (26) Задължението на доставчиците на хостинг услуги за съхраняване на премахнатото съдържание и на свързаните с него данни следва да бъде установено за конкретни цели и ограничено до необходимия срок. Необходимо е изискването за запазване да се разшири до свързаните данни, доколкото тези данни иначе биха били загубени в резултат на премахването на въпросното терористично съдържание. Свързаните данни могат да включват данни като „данни за абоната“, по-конкретно данни за самоличността на доставчика на съдържание, както и „данни за достъпа“, включително данни за датата и часа на ползване от страна на доставчика на съдържание и влизането и излизането от услугата, заедно с IP адреса, предоставен от доставчика на услуги за достъп до интернет на доставчика на съдържание.
- (27) Задължението за съхраняване на съдържанието за целите на производства по обжалване по административен или съдебен ред е необходимо и обосновано предвид необходимостта да се гарантират ефективни правни средства за защита за доставчиците на съдържание, чието съдържание е било премахнато или достъпът до което е бил блокиран, както и за да се осигури възстановяването на това съдържание в зависимост от резултата от производството. Задължението за съхраняване на материалите за целите на разследването или наказателното преследване е обосновано и необходимо с оглед на значението, което тези материали биха могли да имат за възпрепятстването или предотвратяването на терористична дейност. Поради това запазването на премахнатото терористично съдържание за целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления също следва да се счита оправдано. Терористичното съдържание и свързаните с него данни следва да се съхраняват само за такъв период от време, който е необходим, за да се позволи на правоприлагащите органи да проверят това терористично съдържание и да решат дали то ще е необходимо за тези цели. За целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на терористични престъпления изискването за съхраняване на данни следва да бъде ограничено до данни, които е вероятно да имат връзка с терористични престъпления и поради това биха могли да допринесат за наказателното преследване на терористични престъпления или за предотвратяването на сериозни рискове за обществената сигурност. Когато доставчици на хостинг услуги премахват материали или блокират достъпа до тях, по-специално чрез свои собствени конкретни мерки, те следва незабавно да уведомяват компетентните органи за съдържание, което включва информация относно непосредствена заплаха за живота или до предполагаемо терористично престъпление.
- (28) С цел да се гарантира пропорционалност, периодът на съхранение следва да бъде ограничен до шест месеца, за да се даде достатъчно време на доставчиците на съдържание да започнат обжалване по административен или съдебен ред и за да се даде възможност на правоприлагащите органи да получат достъп до съответните данни с оглед разследването и наказателното преследване на терористични престъпления. Същевременно, по искане на компетентен орган или на съд, този период следва да бъде възможно да се удължи толкова, колкото е необходимо, в случай че производството е започнало, но не е приключило в рамките на шестмесечния срок. Продължителността на периода на съхранение следва да бъде достатъчна, за да се даде възможност на правоприлагащите органи да съхранят необходимите материали във връзка с разследванията и наказателните преследвания, като същевременно се гарантира балансът с основните права.
- (29) Настоящият регламент не следва да засяга процесуалните гаранции или процедурните мерки за разследване относно достъпа до съдържание и свързаните с него данни, съхранявани за целите на разследването и наказателното преследване на терористични престъпления, уредени съгласно правото на Съюза или националното право.

- (30) Прозрачността на политиките на доставчиците на хостинг услуги по отношение на терористично съдържание е от съществено значение за подобряване на тяхната отчетност спрямо техните ползватели и за укрепване на доверието на гражданите в цифровия единен пазар. Доставчиците на хостинг услуги, които са предприели действия или от които се е изисквало да предприемат действия съгласно настоящия регламент през дадена календарна година, следва да направят публично достъпни годишни доклади за прозрачност, съдържащи информация за предприетите действия във връзка с идентифицирането и премахването на терористично съдържание.
- (31) Компетентните органи следва да публикуват годишни доклади за прозрачност, съдържащи информация относно броя на заповедите за премахване, броя на случаите, в които не е била изпълнена заповед, броя на решенията относно конкретните мерки, броя на случаите, които са обжалвани по административен или съдебен ред и броя на решенията за налагане на санкции.
- (32) Правото на ефективни правни средства за защита е залегнало в член 19 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и в член 47 от Хартата. Всяко физическо или юридическо лице има право на ефективни правни средства за защита пред компетентния национален съд срещу всяка мярка, предприета съгласно настоящия регламент, която може да засегне неблагоприятно правата на това лице. Посоченото право следва да включва по-специално възможността доставчиците на хостинг услуги и доставчиците на съдържание да оспорват по ефективен начин заповедите за премахване или решенията, произтичащи от проверката на заповедите за премахване съгласно настоящия регламент, пред съд на държавата членка, чийто компетентен орган е издал заповедта за премахване или е взел решението, както и възможността доставчиците на хостинг услуги ефективно да обжалват решение, свързано с конкретни мерки или санкции, пред съд на държавата членка, чийто компетентен орган е взел това решение.
- (33) Процедурите за подаване на жалби представляват необходима предпазна мярка срещу погрешното премахване на или забрана на достъпа до онлайн съдържание, когато такова съдържание е защитено съгласно свободата на изразяване на мнение и свободата на информация. Поради това доставчиците на хостинг услуги следва да създадат удобни за ползвателите механизми за подаване на жалби и да гарантират, че жалбите се обработват бързо и при пълна прозрачност спрямо доставчика на съдържание. Изискването доставчикът на хостинг услуги да възстанови съдържанието, което е било премахнато или достъпът до което е бил блокиран поради грешка, не следва да засяга възможността доставчиците на хостинг услуги да прилагат своите условия за ползване.
- (34) Ефективната правна защита в съответствие с член 19 от ДЕС и член 47 от Хартата изисква доставчиците на съдържание да са в състояние да установят какви са причините, поради които предоставяното от тях съдържание е било премахнато или достъпът до него е бил блокиран. За тази цел доставчикът на хостинг услуги следва да предостави на разположение на доставчика на съдържание информация за оспорване на премахването или забраната. В зависимост от обстоятелствата доставчиците на хостинг услуги биха могли да заменят съдържанието, което е било премахнато или достъпът до което е бил блокиран, със съобщение, показващо, че съдържанието е било премахнато или че достъпът до него е бил блокиран в съответствие с настоящия регламент. При поискване от доставчика на съдържание следва да бъде предоставена допълнителна информация за причините за премахване или блокиране, както и за наличните средства за правна защита срещу премахването или блокирането. Когато компетентните органи решат, че по причини, свързани с обществената сигурност, включително в рамките на разследване, не е целесъобразно или ще има обратен ефект доставчикът на съдържание да бъде директно уведомен за премахването на съдържание или за блокирането на достъпа до него, те следва да уведомят за това доставчика на хостинг услуги.
- (35) За целите на настоящия регламент държавите членки следва да определят компетентни органи. Това не следва непременно да налага създаването на нов орган и следва да е възможно да се повери изпълнението на функциите, предвидени в настоящия регламент, на съществуващ орган. Настоящият регламент следва да налага определянето на органи, компетентни да издават заповеди за премахване, да проверяват заповедите за премахване, да следят прилагането на конкретни мерки и да налагат санкции, но следва да е възможно всяка държава членка да реши какъв брой компетентни органи да определи и дали те да бъдат административни, правоприлагащи или съдебни. Държавите членки следва да гарантират, че компетентните органи изпълняват задачите си по обективен и недискриминационен начин и не търсят и не приемат указания от който и да е друг орган във връзка с изпълнението на задачите съгласно настоящия регламент. Това не следва да пречи на упражняването на надзор съгласно националното конституционно право. Държавите членки следва да съобщят на Комисията определените съгласно настоящия регламент компетентни органи, а Комисията следва да публикува онлайн регистър, в който са изброени компетентните органи. Този онлайн регистър следва да е леснодостъпен, за да се улесни бързата проверка на автентичността на заповедите за премахване от страна на доставчиците на хостинг услуги.

- (36) За да се избегне дублирането на усилия и възможната намеса в разследвания и за да се намали до минимум тежестта за засегнатите доставчици на хостинг услуги, компетентните органи следва да обменят информация, и да сътрудничат помежду си и, когато е целесъобразно, с Европол, преди издаването на заповеди за премахване. При вземането на решение за издаване на заповед за премахване компетентният орган следва да обърне надлежно внимание на всяко уведомление за намеса в интересите на разследването (избягване на конфликти). Когато даден компетентен орган е информиран от компетентен орган на друга държава членка за съществуваща заповед за премахване, той следва да не издава заповед за премахване със същия предмет. При прилагането на разпоредбите на настоящия регламент Европол може да оказва подкрепа в съответствие със сегашния си мандат и съществуващата правна уредба.
- (37) За да се осигури ефективно и достатъчно съгласувано прилагане на конкретни мерки, предприети от доставчиците на хостинг услуги, компетентните органи следва да се координират и си сътрудничат по отношение на обмена с доставчиците на хостинг услуги във връзка със заповедите за премахване и с установяването, прилагането и оценката на конкретни мерки. Координиране и сътрудничество са необходими и във връзка с други мерки за прилагане на настоящия регламент, включително по отношение на приемането на правила относно санкциите и налагането на санкции. Комисията следва да улеснява подобна координация и сътрудничество.
- (38) От съществено значение е компетентният орган в държавата членка, който отговаря за налагането на санкции, да бъде напълно информиран за издаването на заповеди за премахване, както и за последващ обмен между доставчика на хостинг услуги и компетентните органи в други държави членки. За тази цел държавите членки предоставят подходящи и сигурни канали и механизми за комуникация, позволяващи своевременното споделяне на съответната информация.
- (39) За да се улесни бързият обмен на информация между компетентните органи, както и с доставчиците на хостинг услуги, а също и за да се избегне дублирането на усилия, държавите членки следва да се насърчават да използват специалните разработени от Европол инструменти, например действащото приложение за управление на сигнализирането в интернет или последващи други такива инструменти.
- (40) Сигнализиранятията от държавите членки и Европол са се доказали като ефективно и бързо средство за повишаване на осведомеността на доставчиците на хостинг услуги по отношение на специфично съдържание, достъпно чрез предлаганите от тях услуги, и за осигуряване на възможност за предприемане на бързи действия от тяхна страна. Такива сигнали, които са механизъм за предупреждаване на доставчиците на хостинг услуги относно информация, която би могла да се счита за терористично съдържание, с цел доставчикът доброволно да разгледа нейната съвместимост със собствените му условия за ползване, следва да останат на разположение в допълнение към заповедите за премахване. Окончателното решение за това дали съдържанието да бъде премахнато поради несъвместимост с неговите условия за ползване се взема от доставчика на хостинг услуги. Настоящия регламент не следва да засяга мандата на Европол, определен в Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и Съвета ⁽¹⁾. Поради това нито една разпоредба в настоящия регламент не следва да се разбира като възпрепятстваща Европол и държавите членки да използват сигналите като инструмент за борба с терористично съдържание онлайн.
- (41) Предвид особено сериозните последици от определено терористично съдържание онлайн, доставчиците на хостинг услуги следва незабавно да уведомяват съответните органи в съответната държава членка или компетентните органи на държавата членка, където са установени или имат законен представител, за терористично съдържание, което сочи на непосредствена заплаха за живота или предполагаемо терористично престъпление. За да се гарантира пропорционалност, това задължение следва да бъде ограничено до терористичните престъпления, определени в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2017/541. Това задължение за уведомяване не следва да води до задължение за доставчиците на хостинг услуги активно да търсят доказателства за непосредствена заплаха за живота или предполагаемо терористично престъпление. Съответната държава членка следва да се разбира като държавата членка с юрисдикция при разследването и наказателното преследване на тези терористични престъпления въз основа на гражданството на извършителя на престъплението или на потенциалната жертва на престъплението или на мястото на извършване на терористичния акт. В случай на съмнение доставчиците на хостинг услуги следва да предават информацията на Европол, който следва да предприеме съответното последващо действие в съответствие със своя мандат, включително да препраща информацията на съответните национални органи. Компетентните органи в държавите членки следва да могат да използват тази информация, за да предприемат мерки за разследване, които са предвидени съгласно правото на Съюза или националното право.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

- (42) Доставчиците на хостинг услуги следва да определят или създават точки за контакт, които да улесняват бързото обработване на заповедите за премахване. Точката за контакт следва да служи само за оперативни цели. Точката за контакт следва да разполага със специализирани средства, вътрешни или външни, позволяващи предаването на заповеди за премахване по електронен път, и с технически средства или персонал, позволяващи бързото им обработване. Не е необходимо точката за контакт да се намира в Съюза. Доставчикът на хостинг услуги е свободен да използва съществуваща точка за контакт за целите на настоящия регламент, при условие че точката за контакт може да изпълнява функциите, предвидени в настоящия регламент. С цел да се гарантира, че дадено терористично съдържание е премахнато или че достъпът до него е блокиран в срок от един час след получаване на заповед за премахване, точката за контакт на доставчиците на хостинг услуги, изложени на терористично съдържание, следва да е достъпна по всяко време. Информацията относно точката за контакт следва да включва информация относно езика, на който може да се общува с нея. С цел да се улесни комуникацията между доставчиците на хостинг услуги и компетентните органи, доставчиците на хостинг услуги се насърчават да позволяват комуникация на един от официалните езици на институциите на Съюза, на който са налични техните условия за ползване.
- (43) При липсата на общо изискване доставчиците на хостинг услуги да гарантират физическо присъствие на територията на Съюза е необходимо да се осигури яснота относно това под юрисдикцията на коя държава членка попада доставчикът на хостинг услуги, предлагащ услуги в рамките на Съюза. Като общо правило доставчикът на хостинг услуги попада под юрисдикцията на държавата членка, в която се намира неговото основно място на стопанска дейност или в която пребивава или е установен законният му представител. Това не следва да засяга правилата относно компетентността, установени за целите на заповедите за премахване и решенията, произтичащи от проверката на заповедите за премахване съгласно настоящия регламент. По отношение на доставчик на хостинг услуги, който не е установен в Съюза и който не е определил законен представител, всяка държава членка следва да има юрисдикция и следователно да може да налага санкции, при условие че се спазва принципът *ne bis in idem*.
- (44) Доставчиците на хостинг услуги, които не са установени в Съюза, следва да определят писмено законен представител с цел да гарантират спазването и изпълнението на задълженията съгласно настоящия регламент. Следва да бъде възможно доставчиците на хостинг услуги да определят за целите на настоящия регламент законен представител, вече определен за други цели, при условие че този законен представител е в състояние да изпълнява функциите, предвидени в настоящия регламент. Законният представител следва да бъде законно упълномощен да действа от името на доставчика на хостинг услуги.
- (45) Необходими са санкции, за да се гарантира ефективното изпълнение на настоящия регламент от страна на доставчиците на хостинг услуги. Държавите членки следва да приемат правила относно санкциите, които могат да бъдат от административен или наказателноправен характер, включително, когато е целесъобразно, насоки за налагане на глоби. Неспазването на изискванията в отделни случаи може да бъде предмет на санкции, като същевременно се спазват принципът *ne bis in idem* и принципът на пропорционалност и като се гарантира, че при тези санкции се взема предвид системното неспазване. Санкциите могат да бъдат под различна форма, включително официални предупреждения в случай на незначителни нарушения или финансови санкции при по-тежки или системни нарушения. Особено тежки санкции следва да се налагат, в случай че доставчикът на хостинг услуги системно или постоянно не премахва терористично съдържание или не блокира достъпа до него в срок от един час от получаването на заповедта за премахване. За да се гарантира правната сигурност, в настоящия регламент следва да се посочи за кои нарушения се налагат санкции и кои обстоятелства са от значение за определянето на вида и тежестта на тези санкции. При определяне на това дали следва да бъдат наложени финансови санкции, следва да се вземат предвид финансовите ресурси на доставчика на хостинг услуги. Освен това компетентният орган следва да взема под внимание дали доставчикът на хостинг услуги е новосъздадено предприятие или микро-, малко или средно предприятие съгласно определението в Препоръката на Комисията 2003/361/ЕО⁽¹²⁾. Следва да се вземат предвид и допълнителни обстоятелства, например дали поведението на доставчика на хостинг услуги е било обективно неразумно или осъдително или дали нарушението е било извършено поради небрежност или умишлено. Държавите членки следва да гарантират, че санкциите наложени за нарушение на настоящия регламент не насърчават премахването на материали, които не са терористично съдържание.
- (46) Използването на стандартизирани образци улеснява сътрудничеството и обмяна на информация между компетентните органи и доставчиците на хостинг услуги, като им позволява да общуват по-бързо и по-ефективно. Особено важно е да се гарантират бързи действия след получаването на заповед за премахване. Образците намаляват разходите за превод и допринасят за установяването на по-високо качество на процеса. Образците за обратна информация позволяват стандартизиран обмен на информация и са от голямо значение, когато доставчиците на хостинг услуги не могат да изпълнят заповедта за премахване. Каналите за подаване с удостоверена автентичност могат да гарантират автентичността на заповедта за премахване, включително точността на датата и часа на изпращане и получаване на заповедта.

⁽¹²⁾ Препоръка на Комисията 2003/361/ЕО от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

- (47) С цел да се даде възможност за бързо изменение, когато е необходимо, на съдържанието на образците, които да бъдат използвани за целите на настоящия регламент, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз за изменение на приложенията към настоящия регламент. За да може да взема предвид развитието на технологиите и свързаната с това правна уредба, на Комисията следва да се предостави правомощието да приема делегирани актове с цел допълване на настоящия регламент с техническите изисквания за електронните средства, които да се използват от компетентните органи за връчването на заповедите за премахване. От особена важност е по време на своята подготвителна работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.⁽¹³⁾ По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (48) Държавите членки следва да събират информация относно прилагането на настоящия регламент. Следва да бъде възможно държавите членки да използват докладите за прозрачност на доставчиците на хостинг услуги и при необходимост да ги допълват с по-подробна информация, например със собствените си доклади за прозрачност, изготвени вследствие на настоящия регламент. Следва да се създаде подробна програма за мониторинг на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент с цел информацията от нея да се използва за оценка на прилагането на настоящия регламент.
- (49) Въз основа на констатациите и заключенията в доклада за изпълнението и на резултата от мониторинга Комисията следва да извърши оценка на настоящия регламент в рамките на три години от датата на влизането му в сила. Оценката следва да се основава на критериите за ефикасност, необходимост, ефективност, пропорционалност, уместност, съгласуваност и добавена стойност за Съюза. С нея следва да се оцени функционирането на различните оперативни и технически мерки, предвидени в настоящия регламент, включително ефективността на мерките за подобряване на разкриването, идентифицирането и премахването на терористично съдържание онлайн, ефективността на предпазните механизми, както и въздействието върху потенциално засегнатите основни права, като например свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, включително свободата и плурализма на медиите, свободата на стопанска инициатива, правото на неприкосновеност на личния живот и защитата на личните данни. Комисията следва също така да направи оценка на въздействието върху потенциално засегнатите интереси на трети страни.
- (50) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно да се гарантира безпрепятственото функциониране на цифровия единен пазар чрез справяне с разпространението на терористично съдържание онлайн, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците ѝ, може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и обхват

1. С настоящия регламент се установяват единни правила за справяне със злоупотребата с хостинг услуги за разпространение сред обществеността на терористично съдържание онлайн, по-специално относно:

- а) разумни и пропорционални задължения на доставчиците на хостинг услуги за полагане на дължима грижа с цел справяне с разпространението сред обществеността на терористично съдържание чрез техните услуги и за да се гарантира, когато е необходимо, бързото му премахване или блокиране на достъпа до такова съдържание;

⁽¹³⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- б) мерките, които да бъдат въведени от държавите членки, в съответствие с правото на Съюза и съгласно подходящите гаранции за защита на основните права, по-специално свободата на изразяване на мнение и свободата на информация в едно отворено и демократично общество, с цел:
- i) идентифициране и гарантиране на бързото премахване на терористично съдържание от доставчиците на хостинг услуги, и
 - ii) улесняване на сътрудничеството между компетентните органи в държавите членки, доставчиците на хостинг услуги и, когато е целесъобразно, Европол.
2. Настоящият регламент се прилага за доставчиците на хостинг услуги, които предлагат услуги в Съюза, независимо от тяхното основно място на стопанска дейност, доколкото те разпространяват информация сред обществеността.
3. Материали, разпространявани сред обществеността за образователни, журналистически, художествени или научно-изследователски цели или за целите на предотвратяването или борбата с тероризма, включително материали, които представляват израз на полемични или противоречиви гледни точки в хода на обществения дебат, не се считат за терористично съдържание. Чрез оценка се определя истинската цел на това разпространение и дали материалите се разпространяват сред обществеността за тези цели.
4. Настоящият регламент не води до промяна на задължението за спазване на правата, свободите и принципите, посочени в член 6 от ДЕС, и се прилага без да се засягат основните принципи, свързани със свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, включително свободата и плурализма на медиите.
5. Настоящият регламент не засяга директиви 2000/31/ЕО и 2010/13/ЕС. За аудио-визуалните медийни услуги съгласно определението в член 1, параграф 1, буква а) от Директива 2010/13/ЕС посочената директива има предимство.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „доставчик на хостинг услуги“ означава доставчик на услуги, определени в член 1, буква б) от Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁴⁾, които се състоят в съхраняването по искане на доставчика на съдържание на информация, предоставена от последния;
- 2) „доставчик на съдържание“ означава ползвател, предоставил информация, която е или е била съхранявана и разпространена сред обществеността от доставчик на хостинг услуги;
- 3) „разпространение сред обществеността“ означава предоставяне на достъп до информация, по искане на доставчик на съдържание, на потенциално неограничен брой лица;
- 4) „предлагане на услуги в Съюза“ означава предоставяне на възможността физически или юридически лица в една или повече държави членки да използват услугите на доставчик на хостинг услуги, който има съществена връзка с тази държава членка или тези държави членки;
- 5) „съществена връзка“ означава връзката на доставчика на хостинг услуги с една или повече държави членки, произтичащо от мястото на установяване в Съюза или от конкретни фактически критерии, например:
 - а) наличието на значителен брой ползватели на услугите му в една или повече държави членки; или
 - б) насочване на дейностите към една или повече държави членки;
- 6) „терористични престъпления“ означава престъпления съгласно определението в член 3 от Директива (ЕС) 2017/541;

⁽¹⁴⁾ Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г. установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ L 241, 17.9.2015 г., стр. 1).

- 7) „терористично съдържание“ означава материали от един или няколко от следните видове:
- а) които подбуждат към извършването на някое от престъпленията, посочени в член 3, параграф 1, букви а)—и) от Директива (ЕС) 2017/541, когато тези материали пряко или непряко, например чрез възхваляване на терористични актове, пропагандират извършването на терористични престъпления, като по този начин се създава опасност от извършване на едно или повече такива престъпления;
 - б) които склоняват лице или група лица да извършат или да бъдат съучастници в извършването на някое от престъпленията, посочени в член 3, параграф 1, букви а)—и) от Директива (ЕС) 2017/541;
 - в) които склоняват лице или група лица да участват в дейностите на терористична група по смисъла на член 4, буква б) от Директива (ЕС) 2017/541;
 - г) които предоставят указания за направата или използването на експлозиви, огнестрелни или други оръжия, вредни или опасни вещества, или за други специални методи или техники с цел извършване или съучастие в извършването на някое от терористичните престъпления, посочени в член 3, параграф 1, букви а)—и) от Директива (ЕС) 2017/541;
 - д) които представляват заплаха за извършването на някое от престъпленията, посочени в член 3, параграф 1, букви а)—и) от Директива (ЕС) 2017/541;
- 8) „условия за ползване“ означава всички условия и клаузи, независимо от тяхното наименование или форма, с които се уреждат договорните отношения между доставчика на хостинг услуги и ползвателите на тези услуги;
- 9) „основно място на стопанска дейност“ означава главното управление или седалището на доставчика на хостинг услуги, в което се упражняват основните финансови функции и оперативният контрол.

РАЗДЕЛ II

МЕРКИ ЗА СПРАВЯНЕ С РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ТЕРОРИСТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ ОНЛАЙН

Член 3

Заповеди за премахване

1. Компетентният орган на всяка държава членка има правомощието да издава заповед за премахване, с която от доставчика на хостинг услуги се изисква да премахне терористично съдържание или да блокира достъпа до терористично съдържание във всички държави членки.
2. Ако съответният компетентен орган преди не е издавал заповед за премахване до доставчик на хостинг услуги, той предоставя на този доставчик на хостинг услуги информация за приложимите процедури и срокове най-малко 12 часа преди издаването на заповедта за премахване.

Първата алинея не се прилага по отношение на надлежно обосновани спешни случаи.
3. Доставчиците на хостинг услуги премахват терористичното съдържание или блокират достъпа до терористичното съдържание във всички държави членки възможно най-бързо и във всички случаи в рамките на един час от получаването на заповедта за премахване.
4. Компетентните органи издават заповеди за премахване, като използват образеца, установен в приложение I. Заповедите за премахване съдържат следните елементи:
 - а) данни за компетентния орган, издаващ заповедта за премахване, и удостоверение на автентичността на заповедта за премахване от този компетентен орган;
 - б) достатъчно подробно описание на причините, поради които съдържанието се счита за терористично съдържание, и позоваване на съответните видове материали съгласно член 2, точка 7;
 - в) точен единен ресурсен локатор (URL) и, когато е необходимо, допълнителна информация за идентифициране на терористичното съдържание;
 - г) позоваване на настоящия регламент като правно основание на заповедта за премахване;
 - д) датата, времеви печат и електронен подпис на компетентния орган, издаващ заповедта за премахване;

- е) лесноразбираема информация относно средствата за правна защита, които са на разположение на доставчика на хостинг услуги и доставчика на съдържание, включително информация за правна защита пред компетентния орган, сезиране на съд и сроковете за обжалване;
- ж) когато е необходимо и пропорционално, решението да не се оповестява информацията относно премахването или блокирането на достъпа до терористично съдържание съгласно член 11, параграф 3.

5. Компетентният орган отправя заповедта за премахване към основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или към законния му представител, определен съгласно член 17.

Този компетентен орган препраща заповедта за премахване на точката за контакт, посочена в член 15, параграф 1, чрез електронни средства, които дават възможност за писмено документиране при условия, които позволяват да се установи автентичността на изпращача, включително точността на датата и часа на изпращане и получаване на заповедта.

6. Доставчикът на хостинг услуги своевременно информира компетентния орган, използвайки образеца от приложение II, за премахването на терористичното съдържание или блокирането на достъпа до терористичното съдържание във всички държави членки, като посочва по-специално часа и датата на това премахване или блокиране.

7. Ако доставчикът на хостинг услуги не може да изпълни заповедта за премахване на основание на непреодолима сила или фактическа невъзможност, която не се дължи на доставчика на хостинг услуги, включително по обективни технически или оперативни причини, той информира своевременно компетентния орган, издал заповедта за премахване, за това основание, като използва образеца от приложение III.

Крайният срок, посочен в параграф 3, започва да тече веднага щом основанието, посочено в първа алинея на настоящия параграф, престане да съществува.

8. Ако доставчикът на хостинг услуги не може да изпълни заповедта за премахване, тъй като в нея се съдържат явни грешки или не се съдържа достатъчно информация за изпълнението ѝ, той уведомява своевременно компетентния орган издал заповедта за премахване за това, като изисква пояснения, използвайки образеца от приложение III.

Крайният срок, посочен в параграф 3, започва да тече веднага щом доставчикът на хостинг услуги получи необходимите пояснения.

9. Заповедта за премахване става окончателна след изтичане на срока за обжалване, когато не е подадена жалба в съответствие с националното право, или когато след обжалване тя бъде потвърдена.

Когато заповедта за премахване стане окончателна, издалият заповедта компетентен орган, информира за това обстоятелство компетентния орган, посочен в член 12, параграф 1, буква в), на държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или в която пребивава или е установен законният му представител.

Член 4

Процедура за трансгранични заповеди за премахване

1. При спазване на условията на член 3, когато основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги не е в държавата членка на компетентния орган, издал заповедта за премахване, или той няма законен представител в нея, този орган едновременно представя копие от заповедта за премахване на компетентния орган на държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или в която пребивава или е установен законният му представител.

2. Когато доставчик на хостинг услуги получи заповед за премахване съгласно настоящия член, той предприема мерките, предвидени в член 3, както и необходимите мерки, за да може да възстанови съдържанието или достъпа до него, в съответствие с параграф 7 от настоящия член.

3. Компетентният орган на държавата членка, в която е основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или в която пребивава или е установен законният му представител, може по собствена инициатива в срок от 72 часа от получаването на копие от заповедта за премахване в съответствие с параграф 1 да провери заповедта за премахване, за да прецени дали тя нарушава сериозно или явно настоящия регламент или основните права и свободи, гарантирани от Хартата,

Ако установи нарушение, той приема в същия срок мотивирано решение в този смисъл.

4. Доставчиците на хостинг услуги и доставчиците на съдържание имат право, в срок от 48 часа съответно от получаването на заповед за премахване или на информация съгласно член 11, параграф 2, да подадат мотивирано искане до компетентния орган на държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или в която пребивава или е установен законният му представител, за извършване на проверка на заповедта за премахване, посочена в първа алинея на параграф 3 от настоящия член.

В срок от 72 часа от получаването на искането, компетентният орган взема мотивирано решение в резултат на извършената проверка на заповедта за премахване, в което излага констатациите си дали е налице такова нарушение.

5. Преди да вземе решение съгласно втора алинея на параграф 3 или решение за установяването на нарушение съгласно втора алинея на параграф 4, компетентният орган информира компетентния орган, издал заповедта за премахване, за намерението си да вземе решението и за мотивите да направи това.

6. Когато компетентният орган на държавата членка, в която е основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или в която пребивава или е установен законният му представител, вземе мотивирано решение в съответствие с параграф 3 или 4 от настоящия член, той съобщава незабавно за това решение на компетентния орган, издал заповедта за премахване, на доставчика на хостинг услуги, на доставчика на съдържание, който е поискал проверката съгласно параграф 4 от настоящия член, и в съответствие с член 14 — на Европол. Ако с решението се установи нарушение съгласно параграф 3 или 4 от настоящия член, заповедта за премахване престава да поражда правно действие.

7. След получаването на решение, установяващо нарушение в съответствие с параграф 6, съответният доставчик на хостинг услуги незабавно възстановява съдържанието или достъпа до него, без да се засяга възможността да приложи своите условия за ползване в съответствие с правото на Съюза и националното право.

Член 5

Конкретни мерки

1. Когато е приложимо, доставчик на хостинг услуги, изложен на терористично съдържание съгласно параграф 4, включва в условията си за ползване и прилага разпоредби за справяне със злоупотреби с неговите услуги за разпространение сред обществеността на терористично съдържание.

Той извършва това по старателен, пропорционален и недискриминационен начин, като при всички обстоятелства зачита надлежно основните права на ползвателите и взема предвид по-специално фундаменталното значение на свободата на изразяване на мнение и свободата на информация в едно отворено и демократично общество, с цел да се избегне премахването на материали, които не представляват терористично съдържание.

2. Доставчик на хостинг услуги, който е изложен на терористично съдържание съгласно параграф 4, предприема конкретни мерки за защита на своите услуги срещу разпространението на терористично съдържание сред обществеността.

Доставчикът на хостинг услуги взема решение относно избора на конкретни мерки. Такива мерки могат да включват една или повече от следните:

- а) подходящи технически и оперативни мерки или способности, например подходящ персонал или технически средства за идентифициране и бързо премахване или блокиране на достъпа до терористично съдържание;
- б) леснодостъпни и лесни за ползване механизми, чрез които ползвателите да съобщават или сигнализируют на доставчика на хостинг услуги за предполагаемо терористично съдържание;
- в) всякакви други механизми за повишаване на осведомеността за наличието на терористично съдържание в неговите услуги, например механизми за модерирание на ползвателите;
- г) всяка друга мярка, която доставчикът на хостинг услуги смята за подходяща за справяне с наличието на терористично съдържание в своите услуги.

3. Конкретните мерки трябва да отговарят на всяко от следните изисквания:
- а) да са ефективни в намаляването на степента на излагане на услугите на доставчика на хостинг услуги на терористично съдържание;
 - б) да са целенасочени и пропорционални, като отчитат по-специално сериозността на степента на излагане на услугите на доставчика на хостинг услуги на терористично съдържание, както и техническите и оперативните възможности, финансовата мощ, броят на ползвателите на услугите на доставчика на хостинг услуги и количеството на предоставяното от тях съдържание;
 - в) да се прилагат по начин, който изцяло взема предвид правата и законните интереси на ползвателите, по-специално основните права на ползвателите на свобода на изразяване на мнение и свобода на информация, на зачитане на личния живот и на защита на личните данни;
 - г) да се прилагат по старателен и недискриминационен начин.

Когато конкретните мерки включват използването на технически мерки, се предоставят подходящи и ефективни гаранции, по-специално чрез човешки надзор и проверка, за да се гарантира точност и да се избегне премахването на материали, които не са терористично съдържание.

4. Доставчик на хостинг услуги е изложен на терористично съдържание, когато компетентният орган на държавата членка, в която е основното място на стопанската му дейност или в която пребивава или е установен законният му представител, е:

- а) взел решение, основано на обективни фактори, например че доставчикът на хостинг услуги е получил две или повече окончателни заповеди за премахване през предходните 12 месеца, че счита доставчика на хостинг услуги за изложен на терористично съдържание; и
- б) уведомил доставчика на хостинг услуги за решението посочено в буква а).

5. След като получи решението съгласно параграф 4, или, когато е приложимо, параграф 6, доставчикът на хостинг услуги докладва на компетентния орган за конкретните мерки, които е предприел и които възнамерява да предприеме, за да изпълни изискванията на параграфи 2 и 3. Той прави това в срок от три месеца от получаването на решението и ежегодно след това. Това задължение се прекратява, след като компетентният орган реши, въз основа на искане съгласно параграф 7, че доставчикът на хостинг услуги вече не е изложен на терористично съдържание.

6. Когато въз основа на докладите, посочени в параграф 5, и, ако е приложимо, на други обективни фактори, компетентният орган смята, че предприетите конкретни мерки не изпълняват изискванията на параграфи 2 и 3, компетентният орган изпраща до доставчика на хостинг услуги решение, с което изисква от него да предприеме необходимите мерки, за да гарантира, че изискванията на параграфи 2 и 3 са изпълнени.

Доставчика на хостинг услуги може да избере вида на конкретните мерки, които да предприеме.

7. Доставчикът на хостинг услуги може по всяко време да поиска от компетентния орган да преразгледа и при необходимост да измени или отмени решение съгласно параграф 4 или 6.

В срок от три месеца от получаване на искането компетентният орган приема обосновано решение по това искане на базата на обективни фактори и уведомява доставчика на хостинг услуги за него.

8. Всяко изискване за предприемане на конкретни мерки не засяга член 15, параграф 1 от Директива 2000/31/ЕО и не поражда общо задължение за доставчиците на хостинг услуги да контролират информацията, която предават или съхраняват, нито общо задължение за активно търсене на факти или обстоятелства, сочещи незаконна дейност.

Изискването за предприемане на конкретни мерки не включва задължение за използване на автоматизирани инструменти от доставчика на хостинг услуги.

Член 6

Съхраняване на съдържание и свързани с него данни

1. Доставчиците на хостинг услуги съхраняват терористичното съдържание, което е премахнато или достъпът до което е блокиран вследствие на заповед за премахване или на конкретни мерки в съответствие с член 3 или 5, както и свързаните с него данни, които са премахнати в резултат на премахването на терористичното съдържание и които са необходими за:

- а) производства по обжалване по административен или съдебен ред или разглеждане на жалби съгласно член 10 срещу решение за премахване или блокиране на достъпа до терористично съдържание и свързани с него данни; или
- б) предотвратяването, разкриването, разследването или наказателното преследване на терористични престъпления.

2. Терористичното съдържание и свързаните с него данни, посочени в параграф 1, се съхраняват за срок от шест месеца от премахването или блокирането. При поискване от компетентния орган или съд терористичното съдържание се съхранява за по-нататъшен определен период само ако и докато това е необходимо за всякакви производства по обжалване по административен или съдебен ред, посочени в параграф 1, буква а).

3. Доставчиците на хостинг услуги гарантират, че терористичното съдържание и свързаните с него данни, съхранявани съгласно параграф 1, са предмет на подходящи технически и организационни предпазни мерки.

С тези технически и организационни предпазни мерки се гарантира, че съхраняваното терористично съдържание и свързаните с него данни са достъпни и се обработват само за целите, посочени в параграф 1, и се осигурява висока степен на сигурност на засегнатите лични данни. Доставчиците на хостинг услуги преразглеждат и актуализират тези предпазни мерки, когато е необходимо.

РАЗДЕЛ III

ПРЕДПАЗНИ МЕРКИ И ОТЧЕТНОСТ

Член 7

Задължения за прозрачност за доставчиците на хостинг услуги

1. Доставчиците на хостинг услуги ясно установяват в своите условия за ползване политиката си за справяне с разпространението на терористично съдържание, включително, когато е целесъобразно, с подходящо обяснение за функционирането на конкретните мерки, включително, ако е приложимо, използването на автоматизирани инструменти.

2. Доставчик на хостинг услуги, който е предприел действия за справяне с разпространението на терористично съдържание или е бил задължен да предприеме действия съгласно настоящия регламент през дадена календарна година, прави публично достъпен доклад за прозрачност относно предприетите през тази година действия. Той публикува доклада преди 1 март на следващата година.

3. Докладите за прозрачност съдържат най-малко следната информация:

- а) информация относно мерките на доставчика на хостинг услуги във връзка с идентифицирането и премахването или блокирането на достъпа до терористично съдържание;
- б) информация относно мерките на доставчика на хостинг услуги за недопускане на повторната поява онлайн на материали, които преди това са били премахнати или достъпът до които е бил блокиран, тъй като се счита за терористично съдържание, особено когато се използват автоматизирани средства;
- в) брой на материалите с терористично съдържание, които са били премахнати или достъпът до които е бил блокиран вследствие на заповеди за премахване или на конкретни мерки, както и брой на заповедите за премахване, при които съдържанието не е било премахнато или достъпът до което не е бил блокиран съгласно член 3, параграф 7, първа алинея и член 3, параграф 8, първа алинея, заедно с основанията за това;
- г) брой и резултат от жалбите, разглеждани от доставчика на хостинг услуги, в съответствие с член 10;
- д) брой и резултат от производствата по обжалване по административен или съдебен ред, предприети от доставчика на хостинг услуги;

- е) брой на случаите, в които от доставчика на хостинг услуги е било поискано да възстанови съдържание или достъп до него вследствие на производства за обжалване по административен или съдебен ред;
- ж) брой на случаите, в които доставчикът на хостинг услуги е възстановил съдържание или достъп до него след жалба от доставчика на съдържание.

Член 8

Доклади за прозрачност на компетентните органи

1. Компетентните органи публикуват годишни доклади за прозрачност за дейността си съгласно настоящия регламент. Тези доклади съдържат най-малко следната информация по отношение на дадена календарна година:
 - а) брой на заповедите за премахване, издадени съгласно член 3, като се посочи брой на заповедите за премахване, издадени съгласно член 4, параграф 1, брой на заповедите за премахване, проверени в съответствие с член 4, и информация относно изпълнението на тези заповеди за премахване от съответните доставчици на хостинг услуги, включително брой на случаите, в които терористично съдържание е било премахнато или достъпът до него - блокиран и брой на случаите, в които терористично съдържание не е било премахнато или достъпът до него не е бил блокиран;
 - б) брой на решенията, взети в съответствие с член 5, параграфи 4, 6 или 7, и информация за изпълнението на тези решения от доставчиците на хостинг услуги, включително описание на конкретните мерки;
 - в) брой на случаите, в които заповедите за премахване и решенията, взети в съответствие с член 5, параграфи 4 и 6, са били предмет на производства за обжалване по административен или съдебен ред, както и информация за резултата от съответните производства;
 - г) брой на решенията за налагане на санкции съгласно член 18 и описание на вида на наложената санкция.
2. Годишните доклади за прозрачност, посочени в параграф 1, не включват информация, която може да навреди на текущи дейности за предотвратяване, разкриване, разследване или наказателно преследване на терористични престъпления или на интереси на националната сигурност.

Член 9

Правни средства за защита

1. Доставчиците на хостинг услуги, които са получили заповед за премахване, издадена съгласно член 3, параграф 1, или решение съгласно член 4, параграф 4 или член 5, параграфи 4, 6 или 7, имат право на ефективни правни средства за защита. Това право включва правото на оспорване на такава заповед за премахване пред съдилищата на държавата членка, чийто компетентен орган е издал заповедта за премахване и правото на оспорване на решението съгласно член 4, параграф 4 или член 5, параграфи 4, 6 или 7 пред съдилищата на държавата членка, чийто компетентен орган е взел това решение.
2. Доставчиците на съдържание, чието съдържание е било премахнато или достъпът до което е бил блокиран вследствие на заповед за премахване, имат право на ефективни правни средства за защита. Това право включва правото на оспорване на заповед за премахване, издадена съгласно член 3, параграф 1 пред съдилищата на държавата членка, чийто компетентен орган е издал заповедта за премахване и правото на оспорване на решението съгласно член 4, параграф 4 пред съдилищата на държавата членка, чийто компетентен орган е взел решението.
3. Държавите членки въвеждат ефективни процедури за упражняването на правата, посочени в настоящия член.

Член 10

Процедури за подаване на жалби

1. Всеки доставчик на хостинг услуги установява ефективен и достъпен механизъм, позволяващ на доставчиците на съдържание, чието съдържание е било премахнато или достъпът до което е бил блокиран вследствие на конкретни мерки съгласно член 5, да подадат жалба относно премахването или блокирането на достъпа с искане съдържанието или достъпът до него да бъдат възстановени.

2. Всеки доставчик на хостинг услуги разглежда бързо всички жалби, получени чрез механизма по параграф 1, и възстановява своевременно съдържанието или достъпа до него, когато премахването му или блокирането на достъпа до него е било неоснователно. Той информира жалбоподателя за резултата от жалбата в срок от две седмици от получаването на жалбата.

Когато жалбата е била отхвърлена, доставчикът на хостинг услуги следва да предостави на жалбоподателя мотивите за решението си.

Възстановяването на съдържанието или достъпа до него не изключва производства за обжалване по административен или съдебен ред, оспорващи решението на доставчика на хостинг услуги или на компетентния орган.

Член 11

Информация за доставчиците на съдържание

1. Когато доставчикът на хостинг услуги премахва или блокира достъпа до терористично съдържание, той предоставя на доставчика на съдържание информация относно премахването или блокирането.

2. По искане на доставчика на съдържание доставчикът на хостинг услуги или информира доставчика на съдържание за причините за премахването или блокирането и за правото му да обжалва заповедта за премахване, или предоставя на доставчика на съдържание копие от заповедта за премахване.

3. Задължението съгласно параграфи 1 и 2 не се прилага, когато компетентният орган, издаващ заповедта за премахване, реши, че е необходимо и пропорционално да не оповестява тези дейности поради причини, свързани с обществената сигурност, например предотвратяването, разследването, разкриването и наказателното преследване на терористични престъпления, за толкова време, колкото е необходимо, но не повече от шест седмици от това решение. В такъв случай доставчикът на хостинг услуги не оповестява никаква информация за премахването или блокирането на достъпа до терористично съдържание.

Този компетентен орган може да удължи срока с още шест седмици, ако такова неоповестяване продължава да е обосновано.

РАЗДЕЛ IV

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ И СЪТРУДНИЧЕСТВО

Член 12

Определяне на компетентните органи

1. Всяка държава членка определя органа или органите, които са компетентни:

- а) за издаването на заповеди за премахване съгласно член 3;
- б) за проверяването на заповедите за премахване съгласно член 4;
- в) за наблюдението на прилагането на конкретни мерки съгласно член 5;
- г) за налагането на санкции съгласно член 18.

2. Всяка държава членка определя или създава в рамките на компетентния орган, посочен в параграф 1, буква а), точка за контакт, която обработва исканията за разяснения и обратна информация във връзка с издадените от компетентния орган заповеди за премахване.

Държавата членка прави информацията относно точката за контакт публично достъпна.

3. До 7 юни 2022 г. държавите членки уведомяват Комисията за компетентния орган или органи, посочени в параграф 1 и за промени, свързани с тях. Комисията публикува уведомлението и всички изменения в органите в *Официален вестник на Европейския съюз*.

4. До 7 юни 2022 г. Комисията създава онлайн регистър, в който са изброени компетентните органи, посочени в параграф 1, и определената или установена точка за контакт съгласно параграф 2 за всеки компетентен орган. Комисията редовно публикува всички изменения, свързани с тях.

Член 13

Компетентни органи

1. Държавите членки гарантират, че техните компетентни органи разполагат с необходимите правомощия и с достатъчни ресурси за постигане на целите и за изпълнение на техните задълженията по настоящия регламент.
2. Държавите членки гарантират, че техните компетентни органи изпълняват задачите си по настоящия регламент по обективен и недискриминационен начин и при пълно зачитане на основните права. Компетентните органи не търсят, нито приемат указания от друг орган във връзка с изпълнението на задачите, възложени им съгласно член 12, параграф 1.

Първа алинея не е пречка за упражняването на надзор съгласно националното конституционно право.

Член 14

Сътрудничество между доставчиците на хостинг услуги, компетентните органи и Европол

1. Компетентните органи обменят информация, координират се и си сътрудничат — помежду си и, когато е целесъобразно, с Европол по отношение на заповедите за премахване, по-специално за избягване на дублирането на усилия, подобряване на координацията и избягване на намесата в разследвания в различните държави членки.
2. Компетентните органи в държавите членки обменят информация, координират се и си сътрудничат с компетентните органи, посочени в член 12, параграф 1, букви в) и г), по отношение на конкретните мерки, предприети съгласно член 5, и наложените санкции съгласно член 18. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, посочени в член 12, параграф 1, букви в) и г), разполагат с цялата необходима информация.
3. За целите на параграф 1 държавите членки предоставят подходящи и сигурни канали или механизми за комуникация, за да се гарантира, че съответната информация се обменя своевременно.
4. С цел ефективно изпълнение на настоящия регламент, както и избягване на дублирането на усилия, държавите членки и доставчиците на хостинг услуги могат да използват специални инструменти, включително тези, създадени от Европол, за да се улесни по-специално:
 - а) обработването на заповеди за премахване и обратната информация, свързана със заповеди за премахване по член 3; и
 - б) сътрудничеството с цел определяне и прилагане на конкретни мерки по член 5.
5. Когато доставчиците на хостинг услуги узнаят за терористично съдържание, сочещо непосредствена заплаха за живота, те незабавно информират органите, компетентни за разследването и наказателното преследване на престъпления в съответните държави членки. Когато е невъзможно да се установят съответните държави членки, доставчиците на хостинг услуги уведомяват точката за контакт по член 12, параграф 2 в държавата членка, в която се намира тяхното основно място на стопанска дейност или в която пребивава или е установен техният законен представител, и предават информацията относно това терористично съдържание на Европол за съответни последващи действия.
6. Компетентните органи се насърчават да изпращат на Европол копия от заповедите за премахване, които позволяват на Европол да изготвя годишен доклад, включващ анализ на видовете терористично съдържание, което е обект на заповед за премахване или блокиране на достъпа до него съгласно настоящия регламент.

Член 15

Точки за контакт на доставчиците на хостинг услуги

1. Всеки доставчик на хостинг услуги определя или създава точка за контакт за получаване на заповедите за премахване по електронен път и бързото им обработване съгласно членове 3 и 4. Той гарантира, че информацията за точката за контакт е публично достъпна.

2. В информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, се посочват официалните езици на институциите на Съюза съгласно Регламент (ЕС) № 1/58 ⁽¹⁵⁾, на които може да се общува с точката за контакт и на които се обменя допълнителна информация във връзка със заповедите за премахване съгласно член 3. Тези езици включват поне един от официалните езици на държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или е установен или пребивава законният му представител

РАЗДЕЛ V

ИЗПЪЛНЕНИЕ И ПРИЛАГАНЕ

Член 16

Юрисдикция

1. За целите на членове 5, 18 и 21 юрисдикция има държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги. За доставчик на хостинг услуги, който няма основно място на стопанска дейност в Съюза, се счита, че е под юрисдикцията на държавата членка, в която пребивава или е установен законният му представител.
2. Когато доставчик на хостинг услуги, който няма основно място на стопанска дейност в Съюза, не е определил свой законен представител, всички държави членки имат юрисдикция.
3. Когато компетентен орган на дадена държава членка упражнява юрисдикция съгласно параграф 2, той информира компетентните органи на всички останали държави членки.

Член 17

Законен представител

1. Доставчик на хостинг услуги, който няма основно място на стопанска дейност в Съюза, определя писмено физическо или юридическо лице за свой законен представител в Съюза за целите на получаването, спазването и изпълнението на заповеди за премахване и решения, издадени от компетентните органи.
 2. Доставчикът на хостинг услуги предоставя на своя законен представител необходимите правомощия и ресурси за изпълняване на тези заповеди за премахване и решения и за сътрудничество с компетентните органи.
- Законният представител пребивава или е установен в една от държавите членки, в които доставчикът на хостинг услуги предлага услугите си.
3. Законният представител може да носи отговорност за нарушения на настоящия регламент, без да се засягат отговорността на доставчика на хостинг услуги или възможността за предприемане на правни действия срещу него.
 4. Доставчикът на хостинг услуги уведомява компетентния орган, посочен в член 12, параграф 1, буква г), на държавата членка, в която пребивава или е установен законният му представител, относно определянето му.

Доставчикът на хостинг услуги прави информацията относно законния представител публично достъпна.

РАЗДЕЛ VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 18

Санкции

1. Държавите членки установяват правилата относно санкциите, приложими при нарушения на настоящия регламент от доставчиците на хостинг услуги, и вземат всички мерки, необходими за осигуряване на прилагането им. Тези санкции се ограничават до справяне с нарушенията на член 3, параграфи 3 и 6, член 4, параграфи 2 и 7, член 5, параграфи 1, 2, 3, 5 и 6, членове 6, 7, 10 и 11, член 14, параграф 5, член 15, параграф 1 и член 17.

⁽¹⁵⁾ Регламент № 1 за определяне на езиковия режим на Европейската икономическа общност (ОВ L 17, 6.10.1958 г., стр. 385).

Санкциите, посочени в първа алинея, трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи. До 7 юни 2022 г. държавите членки нотифицират Комисията за тези разпоредби и мерки и я нотифицират незабавно за всяко последващо изменение, което ги засяга.

2. Държавите членки гарантират, че при вземането на решение дали да бъде наложена санкция и при определянето на вида и тежестта на санкциите компетентните органи вземат предвид всички значими обстоятелства, включително:

- а) естеството, тежестта и продължителността на нарушението;
- б) дали нарушението е било умишлено или е било резултат от небрежност;
- в) предишни нарушения, извършени от доставчика на хостинг услуги;
- г) финансовото състояние на доставчика на хостинг услуги;
- д) степента на съдействие на доставчика на хостинг услуги с компетентните органи;
- е) естеството и размера на доставчика на хостинг услуги, по-специално дали той е микро-, малко или средно предприятие;
- ж) степента на вина на доставчика на хостинг услуги, като се вземат предвид техническите и организационните мерки, предприети от него за изпълнение на настоящия регламент.

3. Държавите членки гарантират, че системното или трайно неспазване на задълженията по член 3, параграф 3 подлежи на финансови санкции в размер до 4 % от общия оборот на доставчика на хостинг услуги за предишната финансова година.

Член 19

Технически изисквания и изменения на приложенията

1. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 20 с цел допълване на настоящия регламент с необходимите технически изисквания за електронните средства, които да се използват от компетентните органи за връчването на заповедите за премахване.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 20 за изменение на приложенията с цел да се предприемат ефективни действия при евентуална необходимост от подобрения по отношение на съдържанието на образците на заповеди за премахване и за предоставяне на информация относно невъзможността за изпълнение на заповедите за премахване.

Член 20

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 19, се предоставя на Комисията за неопределен срок, считано от 7 юни 2022 г.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 19, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 19, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражение в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета, или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 21

Мониторинг

1. Държавите членки събират от своите компетентни органи и от доставчиците на хостинг услуги под тяхна юрисдикция информация за действията, които те са предприели в съответствие с настоящия регламент през предходната календарна година, и я изпращат на Комисията до 31 март всяка година. Тази информация включва:

- а) брой на издадените заповеди за премахване и брой на материалите с терористично съдържание, които са били премахнати или достъпът до които е бил блокиран, и скоростта на премахване или блокиране;
- б) конкретните мерки, предприети съгласно член 5, включително броя на материалите с терористично съдържание, които са били премахнати или достъпът до които е бил блокиран, и скоростта на премахване или блокиране;
- в) брой на исканията за достъп, издадени от компетентните органи във връзка със съхранявано от доставчиците на хостинг услуги съдържание съгласно член 6;
- г) брой на започнатите процедури за подаване на жалби и действията, предприети от доставчиците на хостинг услуги съгласно член 10;
- д) брой на започнатите производства за обжалване по административен или съдебен ред и решенията, взети от компетентния орган в съответствие с националното право.

2. До 7 юни 2023 г. Комисията изготвя подробна програма за мониторинг на крайните продукти, резултатите и въздействието на настоящия регламент. В програмата за мониторинг се определят показателите, средствата, чрез които се събират данните и другите необходими доказателства, и на какви интервали става това. В нея се посочват действията, които да бъдат предприети от Комисията и от държавите членки при събирането и анализирането на данните и другите доказателства с оглед на мониторинга на напредъка и на оценката на настоящия регламент съгласно член 23.

Член 22

Доклад за изпълнение

До 7 юни 2023 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на настоящия регламент. Докладът включва информацията относно мониторинга съгласно член 21 и информацията, произтичаща от задълженията за прозрачност съгласно член 8. Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.

Член 23

Оценка

До 7 юни 2024 г. Комисията извършва оценка на настоящия регламент и представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането му, включително:

- а) функционирането и ефективността на предпазните механизми, по-специално предвидени, в член 4, параграф 4, член 6, параграф 3 и членове 7 — 11;

- б) въздействието на прилагането на настоящия регламент върху основните права, по-специално свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, зачитането на личния живот и защитата на личните данни; и
- в) приноса на настоящия регламент за защитата на обществената сигурност.

Когато това е целесъобразно, докладът се придружава от законодателни предложения.

Държавите членки предоставят на Комисията информацията, необходима за изготвянето на доклада.

Комисията прави оценка и на необходимостта и осъществимостта на създаването на европейска платформа относно терористично съдържание онлайн с цел улесняване на комуникацията и сътрудничеството съгласно настоящия регламент.

Член 24

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 7 юни 2022 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 29 април 2021 година.

За Европейския парламент

Председател

D.M. SASSOLI

За Съвета

Председател

A.P. ZACARIAS

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ЗАПОВЕД ЗА ПРЕМАХВАНЕ

(член 3 от Регламент (ЕС) 2021/784 на Европейския парламент и на Съвета)

Съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2021/784 („Регламентът“) адресатът на заповедта за премахване премахва терористичното съдържание или блокира достъпа до терористичното съдържание във всички държави членки възможно най-бързо, и във всеки случай в срок от един час след получаването на заповедта за премахване.

Съгласно член 6 от Регламента адресатите трябва да съхраняват съдържанието, което е било премахнато или достъпът до което е бил блокиран, и свързаните с него данни за срок от шест месеца или повече при поискване от компетентните органи или съдилища.

Съгласно член 15, параграф 2 от Регламента настоящата заповед за премахване следва да се изпрати на един от езиците, посочени от адресата.

РАЗДЕЛ А:

Държава членка на издаващия компетентен орган:

.....

NB Данни за издаващия компетентен орган се предоставят в раздели Д и Е

Адресат и, когато е приложимо, законен представител:

.....

Точка за контакт:

.....

Държава членка, където е основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или където пребивава или е установен законният му представител:

.....

Час и дата на издаване на заповедта за премахване:

.....

Референтен номер на заповедта за премахване:

.....

РАЗДЕЛ Б: Терористично съдържание, което трябва да се премахне или достъпът до което трябва да се блокира във всички държави членки възможно най-бързо, и във всеки случай в срок от един час от получаването на заповедта за премахване:

URL и всяка друга допълнителна информация, която позволява идентифицирането и точното локализиране на терористичното съдържание:

.....

Причини, обясняващи защо материалите се считат за терористично съдържание в съответствие с член 2, точка 7 от Регламента.

Материалите (моля поставете отметка в съответното(ите) квадратче(та)):

- подбуждат други да извършват терористични престъпления, например чрез възхваляване на терористични актове, чрез пропагандиране на извършването на такива престъпления (член 2, точка 7, буква а) от Регламента)
- склоняват други да извършват или да бъдат съучастници в извършването на терористични престъпления (член 2, точка 7, буква б) от Регламента)
- склоняват други да участват в дейностите на терористична група (член 2, точка 7, буква в) от Регламента)
- предоставят указания за направата или използването на експлозиви, огнестрелни или други оръжия, вредни или опасни вещества, или за други специални методи или техники с цел извършване или съучастие в извършването на терористични престъпления (член 2, параграф 7, буква г) от Регламента)
- представляват заплаха за извършване на някое от терористичните престъпления (член 2, точка 7, буква д) от Регламента).

Допълнителна информация, поради която материалите се считат за терористично съдържание:

.....
.....
.....

РАЗДЕЛ В: Информация, предназначена за доставчика на съдържание

Моля, обърнете внимание на следното (моля поставете отметка в квадратчето, ако е приложимо):

- по причини, свързани с обществената сигурност, адресатът **не трябва да информира доставчика на съдържание** за премахването или блокирането на достъпа до терористично съдържание

Ако квадратчето не е приложимо, моля вижте раздел Ж за подробности относно възможността за оспорване на заповедта за премахване в държавата членка на издаващия компетентен орган съгласно националното право (копие от заповедта за премахване трябва да бъде изпратено на доставчика на съдържание при поискване)

РАЗДЕЛ Г: Информация, предназначена за компетентния орган на държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или където пребивава или е установен законният му представител

Моля, поставете отметка в съответното(ите) квадратче(та)

- Държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или където пребивава или е установен законният му представител, е различна от държавата членка на издаващия компетентен орган
- Копие от заповедта за премахване се изпраща на компетентния орган на държавата членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или където пребивава или е установен законният му представител

РАЗДЕЛ Д: Данни за издаващия компетентен орган

Вид (моля, поставете отметка в съответното квадратче):

- съдия, съд или разследващ съдия
- правоприлагаш орган
- друг компетентен орган → попълва се също раздел Е

Данни за издаващия компетентен орган или неговия представител, удостоверяващ, че заповедта за премахване е вярна и точна:

Наименование на издаващия компетентен орган:

.....

Име на неговия представител и заеманата длъжност (звание/ранг):

.....

Преписка №:

.....

Адрес:

.....

Тел. (код на държавата) (код на областта/града):

.....

Факс (код на държавата) (код на областта/града):

.....

Електронна поща.....

Дата.....

Официален печат (ако има такъв) и подпис ⁽¹⁾:

.....

⁽¹⁾ Подпис не е необходим, ако заповедта за премахване се изпраща чрез канали за подаване с удостоверена автентичност, които могат да гарантират автентичността на заповедта за премахване.

РАЗДЕЛ Е: Данни за връзка за последващи действия

Данни за връзка с издаващия компетентен орган за обратна информация относно часа на премахване или блокиране на достъпа или за допълнителни разяснения:

.....

Данни за връзка с компетентния орган на държавата членка, където е основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги или където пребивава или е установен законният му представител:

.....

РАЗДЕЛ Ж: Информация относно възможностите за правна защита

Информация за компетентния орган или съд, сроковете и процедурите за обжалване на заповедта за премахване:

Компетентен орган или съд, пред който може да се обжалва заповедта за премахване:

.....

Срок за обжалване на заповедта за премахване (дни/месеца, считано от):

.....

Препратка към разпоредбите в националното законодателство:

.....

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ОБРАТНА ИНФОРМАЦИЯ СЛЕД ПРЕМАХВАНЕ ИЛИ БЛОКИРАНЕ НА ДОСТЪПА ДО ТЕРОРИСТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ
ОНЛАЙН

(член 3, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/784 на Европейския парламент и на Съвета)

РАЗДЕЛ А:

Адресат на заповедта за премахване:

.....

Компетентен орган, издал заповедта за премахване:

.....

Референтен номер на преписката на компетентния орган, издал заповедта за премахване:

.....

Референтен номер на преписката на адресата:

.....

Час и дата на получаване на заповедта за премахване:

.....

РАЗДЕЛ Б: Мерки, предприети за изпълнение на заповедта за премахване

(Моля, поставете отметка в съответното квадратче):

 терористичното съдържание е премахнато достъпът до терористично съдържание е блокиран във всички страни членки

Час и дата на предприетите мерки:

.....

РАЗДЕЛ В: Данни за адресата

Наименование на доставчика на хостинг услуги:

.....

ИЛИ

Наименование на законния представител на доставчика на хостинг услуги:

.....

Държава членка, в която се намира основното място на стопанска дейност на доставчика на хостинг услуги

.....

ИЛИ

Държава членка, в която пребивава или е установен законният представител на доставчика на хостинг услуги:

.....

Име на упълномощеното лице:

.....

Електронна поща на точката за контакт:

.....

Дата:

.....

—

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ИНФОРМАЦИЯ ЗА НЕВЪЗМОЖНОСТТА ДА СЕ ИЗПЪЛНИ ЗАПОВЕДТА ЗА ПРЕМАХВАНЕ

(член 3, параграфи 7 и 8 от Регламент (ЕС) 2021/784 на Европейския парламент и на Съвета)

РАЗДЕЛ А:

Адресат на заповедта за премахване:

.....

Компетентен орган, издал заповедта за премахване:

.....

Референтен номер на преписката на компетентния орган, издал заповедта за премахване:

.....

Референтен номер на преписката на адресата:

.....

Час и дата на получаване на заповедта за премахване:

.....

РАЗДЕЛ Б: Неизпълнение

(1) Заповедта за премахване не може да бъде изпълнена в рамките на срока поради следните причини (моля, поставете отметка в съответното(ите) квадратче(та)):

- непреодолима сила или фактическа невъзможност, която не се дължи на доставчика на хостинг услуги, включително по обективно обосновани технически или оперативни причини
- заповедта за премахване съдържа явни грешки
- заповедта за премахване не съдържа достатъчно информация

(2) Моля да представите допълнителна информация относно причините за неизпълнението:

.....

(3) Ако заповедта за премахване съдържа явни грешки и/или не съдържа достатъчно информация, моля, посочете кои са грешките и каква допълнителна информация или разяснение са необходими:

.....

РАЗДЕЛ В: Данни за доставчика на хостинг услуги или неговия законен представител

Наименование на доставчика на хостинг услуги:

.....

ИЛИ

Наименование на законния представител на доставчика на хостинг услуги:

.....

Име на упълномощеното лице:

.....

Данни за връзка (електронна поща):

.....

Подпис:

.....

Час и дата:

.....

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/785 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 29 април 2021 година****за създаване на програма на Съюза за борба с измамите и за изменение на Регламент (ЕС) № 250/2014**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 33 и 325 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Сметната палата ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) В член 325 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се изисква Съюзът и държавите членки да се борят с измамата и всички други незаконни дейности, които засягат финансовите интереси на Съюза. Съюзът следва да подкрепя дейностите в тези области.
- (2) Вече предоставената подкрепа за такива дейности чрез Решение № 804/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾ (програма „Херкулес“), което бе изменено и удължено с Решение № 878/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ (програма „Херкулес II“), а впоследствие бе отменено и заменено с Регламент (ЕС) № 250/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾ (програма „Херкулес III“), даде възможност да се подобрат дейностите, предприемани от Съюза и държавите членки за борба с измамите, корупцията и всички други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза.
- (3) Със законодателството на Съюза, с което се установяват правилата за Европейския фонд за гарантиране на земеделието, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело и рибарство, Фонд „Убежище, миграция и интеграция“ и Инструмента за финансово подпомагане на полицейското сътрудничество, предотвратяването и борбата с престъпността и управлението на кризи, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица, както и за предприєдинителната помощ за програмния период 2014—2020 г. и след него, държавите членки, държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки се задължават да докладват за нередности и измами, засягащи финансовите интереси на Съюза. Системата за управление на нередностите (Irregularity Management System — IMS) представлява сигурно електронно комуникационно средство, което улеснява изпълнението на задължението на държавите членки, на държавите кандидатки и на потенциалните държави кандидатки да докладват открити нередности и също подпомага управлението и анализа на нередностите.
- (4) Въпреки че Комисията безспорно извършва важна работа в контекста на предотвратяването на измами, следва да бъде напълно отчетено и значението, *inter alia*, на прилагането на Информационната система за борба с измамите (AFIS), както и на стратегиите за борба с измамите на национално равнище.

⁽¹⁾ ОВ С 10, 10.1.2019 г., стр. 1.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 12 февруари 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 16 март 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 29 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

⁽³⁾ Решение № 804/2004/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно създаване на програма за действие на Общността за насърчаване на дейности в областта на защита на финансовите интереси на Общността (програма „Херкулес“) (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 9).

⁽⁴⁾ Решение № 878/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2007 г. за изменение и удължаване на срока на действие на Решение № 804/2004/ЕО за създаване на програма за действие на Общността за насърчаване на дейности в областта на защита на финансовите интереси на Общността (програма „Херкулес II“) (ОВ L 193, 25.7.2007 г., стр. 18).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 250/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за създаване на програма за насърчаване на дейности в областта на защитата на финансовите интереси на Европейския съюз (програма „Херкулес III“) и за отмяна на Решение № 804/2004/ЕО (ОВ L 84, 20.3.2014 г., стр. 6).

- (5) Съгласно Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета ⁽⁶⁾ и Решение 2009/917/ПВР на Съвета ⁽⁷⁾ Съюзът следва да оказва подкрепа за взаимопомощ между административните органи на държавите членки и за сътрудничество между последните и Комисията, за да се гарантира правилно прилагане на правото в областта на митническите и земеделските въпроси.
- (6) Тази подкрепа се предоставя за редица оперативни дейности. Сред тях е и AFIS – платформа за информационни технологии, която се състои от набор от приложения, работещи в рамките на обща информационна система, управлявана от Комисията. IMS също работи на платформата AFIS. Общата информационна система се нуждае от стабилно и предвидимо финансиране през годините, за да се гарантира нейната устойчивост.
- (7) Платформата AFIS обхваща няколко информационни системи, включително Митническата информационна система. Митническата информационна система е автоматизирана информационна система, която има за цел да помага на държавите членки при предотвратяването, разследването и наказателното преследване на операции, които нарушават митническото или земеделското законодателство, чрез увеличаване — благодарение на по-бързо разпространение на информацията — на ефективността на сътрудничеството и на процедурите за контрол, прилагани от митническите администрации, в чиито правомощия са тези операции. Единната инфраструктура на Митническата информационна система обхваща както административното сътрудничество, така и полицейското сътрудничество въз основа на предишния стълб „Правосъдие и вътрешни работи“ на Съюза. Частта на Митническата информационна система, свързана с полицейското сътрудничество, не може технически да бъде отделена от административната част, тъй като и двете функционират в рамките на обща информационно-технологична система. Като се има предвид, че самата Митническа информационна система е само една от няколко информационни системи, функциониращи в рамките на платформата AFIS, и че броят на случаите на полицейско сътрудничество е по-малък от броя на случаите на административно сътрудничество в Митническата информационна система, частта на платформата AFIS, свързана с полицейското сътрудничество, се разглежда като допълваща административната част.
- (8) За да се увеличат синергиите и бюджетната гъвкавост и да се опрости управлението, подкрепата от Съюза в областта на защитата на финансовите интереси на Съюза, на докладването на нередности и на административната взаимопомощ и сътрудничеството по митническите и земеделските въпроси следва да бъде обединена и рационализирана в една-единствена програма — програмата на Съюза за борба с измамите (наричана по-нататък „Програмата“). Програмата следва да бъде създадена за срок от седем години, за да се съгласува нейната продължителност с тази на многогодишната финансова рамка, определена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета ⁽⁸⁾.
- (9) Поради това Програмата следва да включва компонент, сходен на програмата „Херкулес III“, втори компонент, чрез който да се осигурява финансирането на IMS, и трети компонент, който да финансира дейностите, възложени на Комисията по силата на Регламент (ЕО) № 515/97, включително платформата AFIS.
- (10) Програмата следва да улеснява сътрудничеството между съответните органи на държавите членки и между държавите членки, Комисията и други съответни органи на Съюза, включително Европейската прокуратура, когато е целесъобразно, по отношение на държавите членки, участващи в засиленото сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета ⁽⁹⁾, за да се гарантират ефективна защита на финансовите интереси на Съюза, както и правилно прилагане на правото в областта на митническите и земеделските въпроси, без да се засягат отговорностите на държавите членки, и за да се гарантира по-ефективно използване на ресурсите, в сравнение с това на национално равнище. Действията на равнището на Съюза са необходими и обосновани, тъй като подпомагат държавите членки при колективната защита на финансовите интереси на Съюза и насърчават използването на общи структури на Съюза за засилване на сътрудничеството и обмена на информация между компетентните органи, като същевременно се оказва подкрепа за докладването на данни за нередности и случаи на измама.
- (11) Освен това подкрепата за защитата на финансовите интереси на Съюза следва да обхваща всички аспекти на бюджета на Съюза, както по отношение на приходите, така и по отношение на разходите. В тази рамка следва да се вземе надлежно предвид фактът, че Програмата е единствената програма на Съюза, която защитава разходната част на бюджета на Съюза.

⁽⁶⁾ Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета от 13 март 1997 г. относно взаимопомощта между административните органи на държавите членки и сътрудничеството между последните и Комисията по гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на митническите и земеделските въпроси (ОВ L 82, 22.3.1997 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Решение 2009/917/ПВР на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно използването на информационни технологии за митнически цели (ОВ L 323, 10.12.2009 г., стр. 20).

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

⁽⁹⁾ Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

- (12) С настоящия регламент се определя финансов пакет за Програмата, който следва да представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междунституционалното споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси ⁽¹⁰⁾, за Европейския парламент и Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (13) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾ (наричан по-нататък „Финансовият регламент“) се прилага за настоящата програма. Във Финансовия регламент са предвидени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, поръчките, непрякото управление, финансовите инструменти, бюджетните гаранции, финансовата помощ и възстановяването на разходите на външните експерти. Правилата, приети на основание член 322 от ДФЕС, включват и общ режим на обвързаност с условия за защитата на бюджета на Съюза.
- (14) Видовете финансиране и методите за изпълнение съгласно настоящия регламент следва да се избират въз основа на способността им да реализират специфичните цели на действията и да постигат резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверки, административната тежест и очакваният риск от неспазване. В това отношение следва да се разгледа възможността за използване на еднократни суми, фиксирани ставки и единични разходи, както и финансиране, което не е свързано с разходите, както е посочено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.
- (15) Настоящият регламент следва да предостави примерен списък на действията, които подлежат на финансиране, за да се осигури непрекъснатост във финансирането на всички действия, възложени на Комисията по силата на Регламент (ЕО) № 515/97, включително платформата AFIS.
- (16) Действията следва да са допустими въз основа на способността им за постигане на специфичните цели на Програмата. Специфичните цели на Програмата следва да включват предоставянето на специална техническа помощ на компетентните органи на държавите членки, например чрез предоставяне на специфични познания, специализирано и технически усъвършенствано оборудване и ефективни инструменти на информационните технологии (ИТ); чрез осигуряване на необходимата подкрепа и улесняване на разследванията, и по-специално чрез сформирани на съвместни екипи за разследване и организиране на трансгранични операции; или чрез засилване на обмена на служители за конкретни проекти. Освен това сред допустимите действия следва да бъдат и организирането на целево специализирано обучение и семинари за анализ на риска, както и, когато е целесъобразно, конференции и проучвания.
- (17) Закупуването на оборудване чрез Инструмента на Съюза за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол, създаден с регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол като част от Фонда за интегрирано управление на границите, ще окаже положително въздействие върху борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза. С този инструмент ще бъде установено задължение да се избягва всякакво дублиране на подкрепата от Съюза. Програмата следва също така да гарантира избягването на всякакво дублиране на подкрепата от Съюза и следва по принцип да насочи подкрепата си към закупуването на видове оборудване, които не попадат в обхвата на Инструмента на Съюза за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол, или към оборудване, което ще се ползва от органи, различни от органите, към които е насочен Инструментът на Съюза за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол. Освен това следва да се гарантира, че финансираното оборудване е подходящо за целите на допринасяне за защитата на финансовите интереси на Съюза.
- (18) В Програмата следва да могат да участват членовете на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членове на Европейското икономическо пространство (ЕИП). В нея следва да могат да участват и присъединяващите се държави, държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки, както и държавите в рамките на европейската политика за съседство, в съответствие с общите принципи и общия ред и условия за участие на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения. В Програмата следва също така да могат да участват други трети държави, при условие че те сключат специално споразумение, обхващащо специалните условия за участието им в програми на Съюза.
- (19) Като се имат предвид миналите оценки на програмите „Херкулес“ и с цел подсилване на Програмата, участието на субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към Програмата, следва да бъде възможно по изключение.

⁽¹⁰⁾ ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28.

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (20) По-специално следва да се насърчава участието на субекти, установени в трети държави, които имат действашо споразумение за асоцииране със Съюза, с оглед засилване на защитата на финансовите интереси на Съюза чрез сътрудничество в областта на митниците и чрез обмена на най-добри практики, особено по отношение на начините за борба с измамите, корупцията и други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, и по отношение на предизвикателствата, свързани с новото технологично развитие.
- (21) Програмата следва да се изпълнява, като се вземат предвид препоръките и мерките, изброени в съобщението на Комисията от 6 юни 2013 г., озаглавено „Засилване на борбата с контрабандата на цигари и други форми на незаконна търговия с тютюневи изделия — всеобхватна стратегия на ЕС“, както и в доклада за напредъка от 12 май 2017 г. по изпълнението на това съобщение.
- (22) Съюзът ратифицира Протокола за премахване на незаконната търговия с тютюневи изделия към Рамковата конвенция на Световната здравна организация за контрол на тютюна (наричан по-нататък „Протоколът“) през 2016 г. Протоколът служи за защита на финансовите интереси на Съюза, доколкото той се отнася до борбата срещу трансграничната незаконна търговия с тютюневи изделия, водеща до загуби на приходи. Програмата следва да подкрепя секретариата на Рамковата конвенция на Световната здравна организация за контрол на тютюна при изпълнението на неговите функции, свързани с Протокола. Тя следва да подкрепя и други дейности, организирани от Секретариата във връзка с борбата срещу незаконната търговия с тютюневи изделия.
- (23) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹²⁾ и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95⁽¹³⁾, (Евратом, ЕО) № 2185/96⁽¹⁴⁾ и (ЕС) 2017/1939 на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 Европейската служба за борба с измамите (OLAF) има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁵⁾. В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.
- (24) Трети държави, които са членки на ЕИП, могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство⁽¹⁶⁾, което предвижда, че програмите се изпълняват въз основа на решение, прието съгласно посоченото споразумение. Трети държави могат също да участват въз основа на други правни инструменти. В настоящия регламент следва да бъде въведена специална разпоредба, съдържаща изискването третите държави да предоставят правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на OLAF и на Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.
- (25) Съгласно Решение 2013/755/ЕС на Съвета⁽¹⁷⁾ физически лица и организации, установени в отвъдморски страни и територии, имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на Програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁽¹³⁾ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 година относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁽¹⁴⁾ Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

⁽¹⁵⁾ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателнонаправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

⁽¹⁶⁾ ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.

⁽¹⁷⁾ Решение 2013/755/ЕС на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

- (26) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на Програмата, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Комисията следва да приема работни програми, в които, *inter alia*, се определят приоритетите и критериите за оценяване във връзка с безвъзмездните средства за действия.
- (27) Настоящият регламент следва да определи максималната възможна ставка на съфинансиране за безвъзмездни средства.
- (28) Съгласно точки 22 и 23 от Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество⁽¹⁸⁾ настоящата програма следва да се подложи на оценка въз основа на информацията, събрана в съответствие със специалните изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на последиците на Програмата по места. Оценката следва да се извършва своевременно, независимо и обективно.
- (29) На Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС за изменение на списъка с показатели за измерване на степента на постигане на общите и специфичните цели, когато това е необходимо, както и за допълване на настоящия регламент с разпоредби за създаването на рамка за мониторинг и оценка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (30) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки поради трансграничния характер на засегнатите въпроси, а поради добавената стойност от Съюза могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (31) Член 42а, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 515/97 е правното основание за финансирането на AFIS. Настоящият регламент следва да замени това правно основание с ново. Поради това член 42а, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕО) № 515/97 следва да бъдат заличени.
- (32) Регламент (ЕС) № 250/2014 за създаване на програма „Херкулес III“ обхващаше периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г. Настоящият регламент следва да уреди последваща мярка спрямо програма „Херкулес III“, считано от 1 януари 2021 г. Поради това Регламент (ЕС) № 250/2014 следва да бъде отменен.
- (33) Като се има предвид значението на борбата с изменението на климата в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение, прието съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, и на целите на ООН за устойчиво развитие, Програмата е предназначена да допринесе за интегриране на действия в областта на климата и за постигането на общата цел 30 % от бюджета на Съюза да са в подкрепа на целите във връзка с климата.
- (34) В съответствие с член 193, параграф 2 от Финансовия регламент безвъзмездни средства могат да бъдат предоставени за действие, което вече е започнало, ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на действието преди подписването на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. Разходите, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, обаче не са допустими, освен в надлежно обосновани изключителни случаи. За да се избегне прекъсване в подкрепата от Съюза, което би могло да накърни интересите на Съюза, в решението за финансиране следва да бъде възможно за ограничен период от време в началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. и само в надлежно обосновани случаи да се предвиди допустимостта на дейностите и разходите от началото на финансовата 2021 година, дори ако те са били изпълнени и направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.

⁽¹⁸⁾ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

- (35) За да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа в съответната област на политиката и да се даде възможност за изпълнение на Програмата от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и следва да се прилага с обратен ефект от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

Общи разпоредби

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава програма на Съюза за борба с измамите (наричана по-нататък „Програмата“) за срока на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.

С него се определят целите на Програмата, бюджетът за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Цели на Програмата

1. Общите цели на Програмата са:

- а) да защитава финансовите интереси на Съюза;
- б) да оказва подкрепа за взаимопомощ между административните органи на държавите членки и за сътрудничество между последните и Комисията, за да се гарантира правилно прилагане на правото в областта на митническите и земеделските въпроси.

2. Специфичните цели на Програмата са:

- а) да предотвратява и да се бори с измамата, корупцията и всички други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза;
- б) да оказва подкрепа за докладването на нередности, включително на измами, във връзка със средствата при споделено управление и средствата за предприемчивостта от бюджета на Съюза;
- в) да предоставя инструменти за обмен на информация и подкрепа за оперативните дейности в областта на административната взаимопомощ по митнически и земеделски въпроси.

Член 3

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на Програмата в периода 2021—2027 г. е в размер на 181 207 милиона евро по текущи цени.

2. Индикативното разпределение на сумата, посочена в параграф 1, е както следва:

- а) 114 207 милиона евро за целта по член 2, параграф 2, буква а);
- б) 7 милиона евро за целта по член 2, параграф 2, буква б);
- в) 60 милиона евро за целта по член 2, параграф 2, буква в).

3. До 2 % от сумата, посочена в параграф 1, може да бъде използвана за техническа и административна помощ във връзка с изпълнението на Програмата, например подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително корпоративни информационни системи. Освен това индикативното разпределение, посочено в параграф 2, буква а), надлежно отчита факта, че Програмата е единствената програма на Съюза, която се отнася за разходната част на защитата на финансовите интереси на Съюза.

Член 4

Трети държави, асоциирани към Програмата

Програмата е отворена за участието на следните трети държави:

- а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на Европейското икономическо пространство — в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейско икономическо пространство;

- б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални държави кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
- в) държави в рамките на европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
- г) други трети държави в съответствие с условията, определени в специално споразумение относно участието на третата държава в програми на Съюза, при условие че споразумението:
- i) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава, участваща в програмите на Съюза;
 - ii) определя условията за участието в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и административните разходи по програмите;
 - iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на Програмата на Съюза;
 - iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Приносът, посочен в първа алинея, буква г), подточка ii), представлява целеви приходи в съответствие с член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

Член 5

Изпълнение и форми на финансиране от Съюза

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление с органа, посочен в член 62, параграф 1, първа алинея, буква в) от Финансовия регламент.
2. Чрез Програмата може да се предоставя финансиране във всяка от посочените във Финансовия регламент форми, и по-специално безвъзмездни средства и поръчки, както и възстановяване на пътни и дневни разходи, както е предвидено в член 238 от Финансовия регламент.
3. Програмата може да осигурява финансиране за действия, провеждани в съответствие с Регламент (ЕО) № 515/97, по-специално за покриване на видовете разходи, посочени в примерния списък в приложение I към настоящия регламент.
4. Когато подкрепяното действие включва придобиване на оборудване, Комисията, ако е целесъобразно, създава механизъм за координация, за да гарантира ефикасността и оперативната съвместимост на цялото оборудване, закупено с подкрепата на програми на Съюза.

Член 6

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в Програмата въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, OLAF и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

ГЛАВА II

безвъзмездни средства

Член 7

Безвъзмездни средства

Безвъзмездните средства по Програмата се отпускаат и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент.

Член 8

Съфинансиране

Ставката на съфинансиране за безвъзмездни средства, отпуснати по Програмата, не надвишава 80 % от допустимите разходи. Всяко финансиране, надвишаващо посочения таван, се предоставя само в изключителни и надлежно обосновани случаи, които се определят в работните програми по член 11, и такова финансиране не надвишава 90 % от допустимите разходи.

Член 9

Допустими действия

1. Допустими за финансиране са само действия, насочени към постигането на целите, посочени в член 2.
2. Без да се засяга което и да е друго действие, предвидено в работните програми по член 11, следните действия могат да се считат за допустими за финансиране:
 - а) осигуряване на технически познания, специализирано и технически усъвършенствано оборудване и ефективни инструменти в областта на информационните технологии (ИТ), които засилват транснационалното и мултидисциплинарното сътрудничество и сътрудничеството с Комисията;
 - б) засилване на обмена на служители за конкретни проекти, осигуряване на необходимата подкрепа и улесняване на разследванията, по-специално създаване на съвместни екипи за разследване и трансгранични операции;
 - в) предоставяне на техническа и оперативна подкрепа за националните разследвания, по-специално за митническите и правоприлагащите органи с цел засилване на борбата срещу измамите и други незаконни дейности;
 - г) изграждане на ИТ капацитет в държавите членки и трети държави, увеличаване на обмена на данни и разработване и предоставяне на ИТ инструменти за разследване и наблюдение на разузнавателните дейности;
 - д) организиране на специализирано обучение, семинари за анализ на риска, конференции и проучвания, насочени към подобряване на сътрудничеството и координацията между службите, свързани със защитата на финансовите интереси на Съюза;
 - е) всяко друго действие, предвидено в работните програми по член 11, което е необходимо за постигане на общите и специфичните цели, предвидени в член 2.
3. Когато подпомаганата дейност включва придобиване на оборудване, Комисията гарантира, че финансираното оборудване е подходящо за целта да допринесе за защитата на финансовите интереси на Съюза.

Член 10

Субекти, които отговарят на условията за допустимост

1. В допълнение към критериите, определени в член 197 от Финансовия регламент, се прилагат и критериите за допустимост, определени в параграф 2 от настоящия член.
2. Следните субекти отговарят на условията за допустимост по Програмата:
 - а) публичните органи, които могат да допринесат за постигането на някоя от целите, посочени в член 2, и са установени в:
 - i) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с нея;
 - ii) трета държава, асоциирана към Програмата; или
 - iii) трета държава, включена в работната програма при условията, посочени в параграф 3;

- б) научноизследователски и образователни институти и организации с нестопанска цел, които могат да допринесат за постигането на целите, посочени в член 2, при условие че са установени и са функционирали поне една година в:
- i) държава членка;
 - ii) трета държава, асоциирана към Програмата; или
 - iii) трета държава, включена в работна програма при условията, посочени в параграф 3;
- в) всеки правен субект, учреден съгласно правото на Съюза, или всяка международна организация.

3. По изключение субектите, посочени в параграф 2, установени в трета държава, която не е асоциирана към Програмата, отговарят на условията за допустимост за участие по Програмата, когато това е необходимо за постигането на целите на дадено действие. Тези субекти по принцип поемат разходите за своето участие, освен в надлежно обосновани случаи, които се определят в работната програма.

ГЛАВА III

Програлиране, Мониторинг и Оценка

Член 11

Работна програма

За целите на изпълнението на Програмата Комисията приема работни програми, както е посочено в член 110 от Финансовия регламент.

Член 12

Мониторинг и докладване

1. Показателите във връзка с докладването относно напредъка на Програмата към постигане на общите и специфичните цели, определени в член 2, се съдържат в приложение II.
2. За да се гарантира ефективната оценка на напредъка на Програмата към постигане на нейните цели, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 14, да изменя приложение II по отношение на показателите, когато прецени за необходимо, и да допълва настоящия регламент с разпоредби за създаването на рамка за мониторинг и оценка.
3. В рамките на годишния си доклад относно защитата на финансовите интереси на Съюза и борбата с измамите, Комисията докладва ежегодно на Европейския парламент и на Съвета за изпълнението на Програмата.

В рамките на обсъжданията по тази тема Европейският парламент може да отправя препоръки за годишната работна програма. Комисията надлежно взема предвид тези препоръки.

4. Системата за докладване във връзка с качеството на изпълнението осигурява ефикасното, ефективно и навременно събиране на данни за целите на мониторинга на изпълнението и резултатите на Програмата. За тази цел на получателите на средства от Съюза и когато е целесъобразно — на държавите членки, се налагат пропорционални изисквания за докладване.

Член 13

Оценка

1. При извършване на оценяването Комисията гарантира, че оценката се извършва по независим, обективен и навременен начин и че оценителите вършат работата си без каквито и да било опити за оказване на влияние върху тях.
2. Междинната оценка на Програмата се извършва, след като се натрупа достатъчно информация за изпълнението на Програмата, но не по-късно от четири години след началото на изпълнението на Програмата.
3. В края на изпълнението на Програмата, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член 1, Комисията извършва окончателна оценка на Програмата.
4. Комисията представя заключенията от оценките и своите наблюдения на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Сметната палата и ги публикува на своя уебсайт.

Член 14

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 12, параграф 2, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 12, параграф 2, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 12, параграф 2, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

ГЛАВА IV

Преходни и Заключителни Разпоредби

Член 15

Информация, комуникация и видимост

1. Освен в случаите, когато има риск от компрометиране на ефективното изпълнение на дейности за борба с измамите и митнически оперативни дейности, получателите на финансиране от Съюза посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността.
2. Комисията осъществява редовно информационни и комуникационни дейности по отношение на Програмата, на действията, предприети по Програмата, и на получените резултати. Финансовите ресурси, разпределени на Програмата, допринасят също така за корпоративната комуникация по политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 2.

Член 16

Изменение на Регламент (ЕО) № 515/97

В член 42а от Регламент (ЕО) № 515/97 параграфи 1 и 2 се заличават.

Член 17

Отмяна

Регламент (ЕС) № 250/2014 се отменя, считано от 1 януари 2021 г.

Член 18

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или промяната на действията, предприети съгласно Регламент (ЕС) № 250/2014 и член 42а от Регламент (ЕО) № 515/97, които продължават да се прилагат за тези действия до тяхното приключване.
2. Финансовият пакет за Програмата може да покрива и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между Програмата и мерките, приети съгласно Регламент (ЕС) № 250/2014 и член 42а от Регламент (ЕО) № 515/97.
3. В съответствие с член 193, параграф 2, втора алинея, буква а) от Финансовия регламент, в надлежно обосновани случаи, посочени в решението за финансиране, и за ограничен период действията, подпомагани съгласно настоящия регламент, и свързаните с тях разходи могат да се считат за допустими от 1 януари 2021 г., дори ако тези действия са били изпълнени и тези разходи са били направени преди подаването на заявлението за безвъзмездни средства.

*Член 19***Влизане в сила и прилагане**

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 година.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 29 април 2021 година.

За Европейския парламент

Председател

D.M. SASSOLI

За Съвета

Председател

A.P. ZACARIAS

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ПРИМЕРЕН СПИСКЪК НА РАЗХОДИТЕ ПО ЧЛЕН 5, ПАРАГРАФ 3

Примерен списък на видовете разходи, които Програмата ще финансира за действия, извършвани в съответствие с Регламент (ЕО) № 515/97:

- а) разходите за инсталиране и обслужване на постоянната техническа инфраструктура, която предоставя на държавите членки ресурси за логистика, автоматизация на работата и ИТ за координиране на съвместни митнически операции и други оперативни дейности;
- б) възстановяването на пътни и дневни разходи, а когато е целесъобразно и всякакви други надбавки или плащания в полза на представителите на държавите членки и, когато е целесъобразно, на представителите на трети държави, участващи в мисии на Съюза, в съвместни митнически операции, организирани от или съвместно с Комисията, както и в курсове за обучение, в срещи *ad hoc* и в срещи за подготовка и оценка във връзка с административни разследвания или оперативни действия, извършвани от държавите членки, когато същите са организирани от или съвместно с Комисията;
- в) разходите, свързани с придобиването, проучването, разработката и обслужването на компютърна инфраструктура (хардуер), софтуер и специализирани мрежови връзки, както и със съответните услуги по производство, поддръжка и обучение за целите на извършването на действията, предвидени в Регламент (ЕО) № 515/97, и по-специално действията във връзка с предотвратяване на измамите и борба с тях;
- г) разходите, свързани с предоставянето на информация, и разходите за свързани действия, позволяващи достъп до информация, данни и източници на данни за целите на извършването на действията, предвидени в Регламент (ЕО) № 515/97, и по-специално действията във връзка с предотвратяване на измамите и борба с тях;
- д) разходите, свързани с използването на Митническата информационна система, предвидени в актовете, приети по силата на член 87 от ДФЕС, и по-специално в Решение 2009/917/ПВР, доколкото въпросните актове предвиждат, че тези разходи са за сметка на общия бюджет на Съюза;
- е) разходите, свързани с придобиването, проучването, разработката и обслужването на компонентите на Съюза в общата комуникационна мрежа, използвана за целите на буква в).

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА МОНИТОРИНГА НА ПРОГРАМАТА

Програмата ще бъде следена отблизо въз основа на набор от показатели, предназначени за измерване на това до каква степен са били постигнати общите и специфичните цели на Програмата, и с цел свеждане до минимум на административната тежест и разходите. За целта ще бъдат събирани данни във връзка със следния набор от ключови показатели:

Специфична цел 1: Предотвратяване и борба с измамите, корупцията и всички други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза.

Показател 1: Подкрепа за предотвратяването и борбата с измамите, корупцията и всички други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза, измервана чрез:

1.1: Степен на удовлетвореност от дейностите, организирани и (съ)финансирани по линия на Програмата;

1.2: Процент на държавите членки, получаващи подкрепа през всяка година от действието на Програмата.

Специфична цел 2: Оказване на подкрепа за докладването на нередности, включително на измами, във връзка със средствата при споделено управление и средствата за предприєдинителната помощ от бюджета на Съюза.

Показател 2: Степен на удовлетвореност на потребителите от използването на IMS.

Специфична цел 3: Предоставяне на инструменти за обмен на информация и подкрепа за оперативните дейности в областта на административната взаимопомощ по митнически и земеделски въпроси.

Показател 3: Брой на случаите на предоставена информация за взаимопомощ и брой на подпомаганите дейности, свързани с взаимопомощ.

ISSN 1977-0618 (електронно издание)
ISSN 1830-3617 (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG